

ШӘКИ ЛӘТИФӘЛӘРИ

Бакы. Јазычы. 1987.

ШӘКН ЛӘТИФӘЛӘРИ

АЧ 1936г

Азербайджанская
Республиканская
Библиотека
им. М. М. Ахундова

Топлајыб ишлэјэни вэ тэртиб едэни

Сабир ӨФӨНДИЈЕВ

Өн сөзүн мүөллийфи
Бэхтијар ВАЪАБЗАДӘ

ШӘКИ КҮЛҮШЛӘРИ

Күлүш дә чүрбөчүрдүр. Зарафатдан доған јумористик күлүш, кинајэли күлүш, нифрәтдән шө'лөләнән өлдүрүчү күлүш...

Күлмөк вэ күлдүрмөк үчүн адиликләрин фөвгүндө дајанмағы бачармаг лазымдыр. Дүнја әдәбијјатынын Молјер, Грибоједов, Чехов, Гашек, Чәлил Мәммәдгулузадә, Мирзә Әләкбәр Сабир, Әзиз Несин кими даһи сөз усталары ичтимаи-сијаси һадиселәрә, ачлә-мәишәт әһвалатларына ағлын, виҷданын, бәшәр мәдәнијјәтинин зирвәсиндән баха билмиш, мөвчуд чәмијјәтин ејбәчәрликләријлә, чохларына ади көрүнән гүсүрларла барышмамышлар. Расглашдыглары нагисликләрә күзәштә кетмәјән, һәр һансы мәнфилији ачы гәһгәһәләрлә гамчылајан белә истә'дадлы јазычыларын гөләми чәрраһ бычағытәк, чәмијјәтин чанына дарашмыш јаралары, үрәкбуландыран ағрылары көкүндән кәсиб атмаг гүдрәтинә малик олмушдүр.

Күлүш һәм дә барыты ичтимаи мотивләрлә алышан өлдүрүчү силаһдыр. Бу силаһын һәдәфләри һагсызлыгдыр, әдәләтсизликдир, анормаллыгдыр. Әсл тәнгиди күлүш јалныз заһири әләмәтләри дејил, батини көрмөк, һамыја кәстәрмөк, јатмышлары гәфләтдән ојатмаг үчүндүр. Амма белә күлүш саһибләринин јолу чәтиндир, дашлы-кәсәклидир. Мүһафизәкар мүнһит мүдриклик зирвәсиндән баханлары һеч вахт бағышламамыш, өзүнүн ади һәјатыны, адәт еләдији гәјда-ғанунлары, етик-естетик нормалары лаға гојанлары дүшмәнчәсинә гаршыламыш, бу күнүнә күлән Чадски, Кефли Искәндәр кими гејри-адиләри дәли, јахуд кефли һесаб едиб әлә салмышдыр. Чүнки гејри-адиләр дә адиләрә күлүнчә көрүнүрләр. Лакин о күлүш нечә күлүшдүр, бу күлүш нечә? Биринчи күлүш ағылдан, икинчи исе дајазлыгдан, мә'нави бошлугдан доғур.

III51 Шәки ләтифәләри. Б.: Јазычы, [redacted]

Та гәдимдән Шәки дејиб-күләнләр дијары сајылыр. Бу торпагдан чүчәрән ләтифәләр ширинлији, колорити, мөвзу рәнкарәнклији илә сечилир. Додаглара тәбәссүм, үрәкләрә севинч кәтирир.

Ш 4700000000—044
М—656—87 174—85 (Дәг. т/п. 1987) С(Аз)1

© Јазычы. 1987.

Халг әдәбијјатынын ләтифә голу әксәрән биринчи күлүшә — јә'ни ағыл зирвәсиндән доған мүдрик күлүшә аиддир. Бунун ән кәзәл нүмүнәси түркдилли халгларын мүштерәк јарадычылығы са- јылан Молла Нәсрәддин ләтифәләридир.

Азәрбајҗанын шәһәр вә кәндләриндә һәмин јерин тәбиәтинә, иглиминә вә чамаатын јерли шәраитиндән доған психолокијасына ујғун ләтифәләр дә мөвчуддур. Бу ләтифәләр Гарабағда Абдал Га- сымын, Мәшәди Аббасын, Салјанда Мирзә Бағынын, Шәкидә исә һачы Фәјзи оғлу Илјасын, Абдулҗаббарын вә Машаг оғлу Исфәнди- јарын ады илә бағлыдыр. Мәнә белә кәлир ки, Шәкидә «һачы дәјы» ады илә бағлы олан ләтифәләр әсасән һачы Фәјзи оғлу Илјаса аиддир.

Абдулҗаббар вә Машаг оғлу Исфәндијар исә лап дүнәнин адам- ларыдыр. Мән шәхсән бу адамлары көрмүшдүм. Бу бамәзәләрлә бағлы ләтифәләрин ширинлији онларын һазырчаваблыгындадыр.

Азәрбајҗанын тәбиәти дүнјада мөвчуд олан 11 иглимдән 9-на малик олдуғу кими, бу торпағын халгы да психолокијанын бүтүн иглимләринә саһибдир. Мәсәлән, Гарабағ—мусигимизин, Газах вә Ширван — шә'римизин, Бақы — тәсвири сәнәтимизин мәскәни са- јылдығы кими, Шәки дә мүдрик күлүшүмүзүн очағыдыр.

Һеч дә тәсәдүфи дејил ки, М. Ф. Ахундов, Сабит Рәһман кими комедија усталарымызын, Исмајыл Османлы, Лүтфәли Абдуллајев кими комик актјорларымызын өмүр-күн јоллары Шәки торпағындан кечмишдир.

Мән ушаглыгдан һәмин бу ләтифәләр, бамәзә адамлар мүн- тиндә бөјүмүшәм. Атам заһирән чох гарагабаг иди: Амма јашыдла- рынын јанында бирдән-бирә һазырчаваб, зарафатчыл адама чеври- ләрди.

Түрк ордусу Азәрбајҗана кәләндә (1918) Хиллоси адлы бир әс- кәр өвләниб Шәкидә галыр. Гәдим Шәки адәтинә кәрә чаванлар һәр чүмә күнү биринин евинә топлашар, «Сирән кәзәрдиләр». Нев- бәти чүмә күнү Хиллосикилә јығышанда ев саһиб плов синисини сүфрәјә гојуб османлы ләһчәсиндә «сохулун» — дејир («башлајын» мә'насында), өзү исә ајаг үстә дуруб гонаглары сәјр едир. «Соху- лун» сөзүнә тәәччүбләнән атам үзүнү Хиллосијә тутуб: «Шәнкү» — дејир. Хиллоси: «Итә шәнкү дејәрләр», — дејә атамын үзүнә тәрс- тәрс баханда о, һалыны позмадан:

— Сохулунун чавабы шәнкүдүр, бала, — дејә чаваб верир.

Һәким Нурәһмәд Әфәндијевин актјор Лүтфәли Абдуллајевлә лап чохдан зарафаты олдуғуну билирдим. Бир күн Нурәһмәд мәнә зәнк вуруб деди ки, Лүтфәли хәстәханада јатыр, кедәк ону көр-

мәјә. Вә'дәләшдијимиз вахтда көрүшдүк. Нурәһмәдин јанында баш- га бир кәс дә варды. Мә'лум олду ки, бу адам бајтар һәкимидир вә о да бизимлә кетмәк, чохдан пәрәстиш еләдији Лүтфәли илә таныш олмаг истәјир.

Лүтфәли илә көрүшәндә Нурәһмәд һәкими она тәгдим едиб:

— Бу киши һәкимдир, ветеринардыр, кәтирдим ки... — дејинчә Лүтфәли Нурәһмәдин әсл мәгсәдини баша дүшүб, дәрһал достунуң сөзүнү кәсди:

— Ә, ветеринар олдуғуну билдим. Инди дә көрәк, һансынызын һәкимидир?..

Бир дәфә дә Лүтфәлидән сорушдум:

— Сөз дејүшүндә һеч сәни бағлајан олубму?

— Олуб, — дејә башлады әһвалаты данышмаға:

«Шәкидә әрзаг дүканына кириб сатычыдан сорушдум:

— Сиздә палан-гушгун олармы?

Сатычы чаваб верди:

— Лүтфәли әми, вар, амма сәнин өлчүнә чәтин тапылар, нәдән ки, чох јоғунсан...»

Инди дә Шәкидә бамәзә адамлар чохдур. Бунлардан бир нечә- синин адыны чәкмәк истәјирәм: Эксперт Нуру, Газ Нуру, Пирим Сә'ди. Бу адамларла бир мәчлисдә бир саат отуран адам бириллин күлүш пәјыны кәтүрә биләр.

Филолокија елмләри намизәди Сабир Әфәндијевин топладығы «Шәки ләтифәләри» саф, јумористик күлүшүн јахшы нүмүнәләри- дир. Бу ләтифәләрдә әсас чәһәт һазырчаваблыгдан, тизи-фәһмлик- дән доған кош зарафатдыр. Бурада гаршы тәрәф кош зарафатла «кичилдилир» вә өз силаһы илә тәрксиләһ едилир. Бир сөзлә, сөз дејүшүндә ағлын итилијиндән доған мәнтиг — Шәки ләтифәләринин апарычы гүввәсидир. Ләтифәләрин бу чәһәти һардаса бир гәдәр инкилис јуморуну хатырладыр.

Биз бу китаба уғур диләјирик. Бунунла белә, әсас сөз һәмишәки кими јенә дә охучуларындыр.

Бәхтијар ВАҺАБЗАДӘ.

МЭН ДЭ ШӘКИЛИЈЭМ!

Эзрајыл бир шәкилинин синәсинә гонуб, ону јухудан ојадыр:

— Чаныны алмаға кәлмишәм, — дејир.

Шәкили јарыјухулу сорушур:

— Нечәјә алачагсан?

Эзрајыл чашыр, чијинләрини чәкир. Сонра әлини шәкилинин гулағына тутуб гышгырыр:

— Мән Эзрајылам!

Шәкили исә даһа бәркдән чығырыр:

— Мән дә шәкилијәм!

СӘНИ ОППАЛАРА АПАРАЧАҒАМ

Гочалмыш бир шәкили өлүмдән јаман горхур. Нәминә ушагларла ојнајыр ки, Эзрајылы чашдырсын. Бир күн Эзрајыл да ушаглара гошулуб, јажма јејән шәкилијә јакынлашыб сорушур:

— Һа бурда нејләјирсән, балача?

— Үфә јејирәм.

— Һа инди тәләс, сәни оппалара апарачағам.

АЛНЫМА ЈАЗЫЛЫБСА...

Күнләрин бириндә шәкили јажлаға галхмаг фикринә дүшүр. О, јарыјолда тәнтијиб отурур. Дағдан одун дүшүрән чаван оғлан салам вериб сорушур:

— Ај әми, хејир ола, һара кедирсән?

— Јажлаға чыхырам.

— Неч бу јашда да јажлаға галха биләрсән?

— Әмин ағрын алсын, нијә галхмырам? Әкәр алныма јазылыбса, галхачағам.

ҺА ИНДИ ШӘКИЈӘ ГАЈЫДАҒ?

Бир дәстә шәкили чәннәтин гапысыны ачыб ичәри кечмәк истәјәндә, онлардан сорушурлар:

— Һардан кәлмисиз?

Шәкилиләр чаваб верирләр:

— Шәкидән.

— Бурада сизә јер јохдур.

Онлар әсәбиләшиб дејирләр:

— Чәннәтә кедирик, дејирләр, јер јохдур, чәһәннәмә кедирик, бурахмырлар. Һа инди тәздән Шәкијә гајыдаг?

ИБАДӘТСИЗ ДӘ...

Бир молла шәкилини данлајыб дејир:

— Гоча кишисән, нә үчүн мәсчидә кәлиб ибадәт еләмирсән?

Гоча чавабында:

— Јахшы, ибадэт елэсэм, нэ олачаг?

— Нечэ јә'ни нэ олачаг? О дүнјада чәннәтә кедәчәксән.

— Ибадәтә көрә бу олачаг мәним зәһмәт һаггым. Бәс, аллаһын өз бәндәсинә неч һөрмәти-зады јохдур? Бәлкә, елә ибадәтсиз-филансыз мәни чәннәтә апарды.

НЭ КУНАҢЫМ ВАР КИ?..

Бир шәкилидән сорушурлар:

— Нијә мәсчидә кәлмирсән?

Дејир:

— Нә кунаным вар ки?...

БӘЈӘМ АЛЛАҢ КАРДЫР?

Шәкили узаг сәфәрә чыхыр. Пулу гуртарыр. Дејир ки, кимди ону бу һәндәвәрләрдә таныјан. Базарын чыха-чағында папағыны габағына гојуб отуруп. Бир гадын зәнбилиндән бир овуч фындыг көтүрүб төкүр онун габағына. Шәкили фындыгы сындырыб иштаһла јејәндә, гадын дилләнир:

— Ај јолчу, нијә аллаһа јалвармырсан ки, вердијим еһсаны гәбул еләсин?

Шәкили фындыг сындыра-сындыра башыны галдырмадан чаваб верир:

— Бәјәм аллаһ кардыр ки, бу шагга-шуггу ешитмәсин?

ШӘРАБА СУ ГАТЫЛЫБ

Достлары Шәки газысынын «саггызыны» оғурлајыб, она зорла шәраб ичирдирләр. Газы мөст олур, евә чатанда көрүр ки, әһвалы чох јахшыдыр, шүбһәләнир:

— Балам, шәраб ичән кәрәк кефли ола! Мәним ки һалым неч дәјишмәјиб. Јәгин дүканчы шәраба су гатыб.

Бу фикир ағлына кәләнәк башмагларыны әлинә көтүрүб, башыачыг гачыр дүканчынын јанына. Һарај-һәшир гопарыр:

— Ај дәјјус, нијә шәраб јеринә су сатмысан?

Дүканчы өзүнү тох тутуб, пычылты илә дејир:

— Ај газы, өз арамызды һа, шәраб түнд олмасајды. сән бојда киши башыачыг, ајагјалын неч базара јүјүрәр-динми?

МӘНИ ДӘ СӘНИН ҺҮЗУРУНА

Газы шәкилинин сир-сифәтинә бахыб мирзәдән сорушур:

— Бу мејмуну ким бура јоллајыб?

Шәкили мирзәјә аман вермәјиб чәлд дилләнир:

— Һа һинди, ај көзүвү јијим, мараллары көндәрди-ләр маралларын јанына, мәни дә сәнин һүзуруна.

АХШАМЫН ХЕЈИР, НАЧАННИК

Базарда алвер едән бир шәкили һәр дәфә полһәч көрәндә дејәрмиш:

— Ахшамын хејир, начанник.

Полис бир дөфә дөзмәйиб гәзәбләнир:

— А дәјјус, һа инди мәни әлә салырсан, нәди? Сәһәриң көзү тәзәчә ачылыб. Сәнсә «ахшамын хејир» дејир-сән?

Алверчи горха-горха чаваб верир:

— Бағышла, аға начанник. Ахы, нә едим? Елә ки, сәни көрүрәм горхумдан башым һәрләнир, көзүмә гаран-дыг чөкүр, елә билирәм ахшамдыр.

«ОН БЕШ»Ә ДАНЫШМЫШАМ

Поручик әскәрләрә дејир:

— Ким кедиб дил кәтирсә, она императорун адындаң һәр дилә көрә 25 манат мұкафат верәчәјәм.

Шәкили габаға дуруб демәк истәјир: «Мән кәтирәм». Амма сонра фикирләшир ки, елә-белә сөз олар, гој башгасы кәтирсин, көрүм, һәгигәтән дә, пул верирләр, ја јох?

Бир јәһуди дил кәтирмәјә бојун олур. Әсирлә гајы-дыр, командир чыхарыб она 25 манат верир.

Сабаһы поручик јенә дејир:

— Дил лазымдыр. Мұкафаты јенә 25 манатдыр.

Шәкили тез ирәли чыхыр. Тапшырыг далынча кедир. Бир күн көзләјирләр, ики күн көзләјирләр, кәлмир. Јәгин әлә кечдијини зәнн едирләр. Үчүнчү күн көрүрләр ки, гаршы тәрәфдән јүздән чох дүшмән әскәри, забити. һәтта кенералы кәлир. Габагда да шәкили.

Шәкили кәлиб чатыр. Рәсми тә'зим едиб дејир:

— 115 дил һазырдыр. Пуллары верин.

Поручик чәтин вәзијәтдә галыр. Дејир ки, дилин бирини 25 манатдан дејил, 10 манатдан һесаблајаг.

Шәкили е'тираз едир:

— Ә, орада мән бунларын бирини «он беш»ә даныш-мышам. Дејирсән, гојдуғум мајаны да чыхармајым?

ӨЗҮНҮ СЫНДЫРМЫР

Бир шәкили күлә-күлә чан верирди. Бақыдан кәлән профессор тәәччүблә она бахыб билдирир:

— Бу чүр чанвермә тәбабәт әләминдә надир һади-сәдир.

Она дүзәлиш вериб дејирләр:

— Профессор сағ олсун, хәстә Шәки бамәзәләриндә-дир, өзүнү сындырмыр.

БИР АЗ АЈАГЛЫ КЕДИН

Шәкили һәтәмин чәназәсини гәбиристанлыға апа-ранда арвады:

— Ај һәтәм, ај һәтәм, һара кедирсән, мәни дә өзүңлә апар, — дејиб чамаатын далынча башыны јола-јола кә-лирмиш.

Һәтәм кәфәндән башыны чыхарыб табутдан јапышан-лара дејир:

— Мән өлүм, бир аз ајаглы кедин, көрмүрсүз бу ру-јитән мәндән өләндә дә әл чәкмир.

ТАХТАБАШОҒЛУ ДАҒА БУРА КӨЧҮБ

Бир гарабағлынын Шәкидә Тахтабашоғлу Салман адлы бир танышы вармыш. Ону көрмәјә кәлир. Евләри.

ни танымырмыш. Бир шәкилини сахлајыб ондан сорушур:

— Мәни Тахтабашоғлу Салманын евинә апарар-санмы?

— Көзүм үстә, — дејә шәкили машинын гапысыны ачыр, гарабағлыны гәбиристанлығын габағында дүшүрүр:

— Чатыбсан, — дејир. — Тахтабашоғлу бир ајдыр ки, бура көчүб.

БЕЧ ЧЫНГЫРЫНЫ ДА ЧЫХАРМЫР

Бир шәкилинин фәјтону көрпүдән ашыр. Ичиндәки-ләр мөһкәм эзилир, бир нәфәр исә өлүр. Биртәһәр өзүнә кәлән фәјтончу голу сынан бир кимназистин чығыр-бағыр салдығыны көрүб, инчимиш һалда дејир:

— Ај көзүвү јејим, нә гара-гышгырыг салмысан?! Гәзаја дүшән, бах, бу киши кими олар. Көр нә көјчәк узаныб? Неч чынгырыны да чыхармыр.

МӘНӘМ ҺАГЛЫ

Газы бошанмаг истәјәнләрин шикајәтинә баханда, әрлә арвад һарај-һәшир, дава-шава салыр. Ара сакитлә-шәндә газы јанындакы һачы дајыдан хәбәр алыр:

— Ај һачы, бунларын һансы һаглыдыр?

— Мәнәм һаглы.

Газы тәәччүбләнир:

— Сән нијә, ај һачы дајы?

— Она көрә ки, евләнмәмишәм.

ДӘДӘВИН ӘТИДИР

Һачынын арвадына ачығы тутанда атасы Кечи Зәкә-ријјәнин коруна сөјәрмиш. Арвад да чин атына минәр, ајларла кишидән күсәрмиш.

Бир күн һачы көрүр ки, арвад даһа чырнамыр, онун сөјүшләринә фикир вермир. Јаман пәрт олур. Башлајыр иши ичи-гучуламаға. Чардагда кизләнир. Көрүр ки, бу-ду һа, арвад кечиләрдән бирини чағырыр:

— Ај Зәкәријјә, ај Зәкәријјә.

Кечи дә динмәз-сөјләмәз кәлиб дурур габағында мүнтәзир. һачы бармағыны дишләјир. Фүрсәт тапыб хәлвәти кечини кәсир, кабаб биширир. Арвад һәјәтә ки-рәнтәк шиши она узадыб дејир:

— Арвад, је, үрәкли је. Дәдән Кечи Зәкәријјәнин әтидир.

ИСТӘЈИРСӘН ЛАП БАШЫМЫ КӘСДИР

Бир көзәл ханым гучағында пишик апарырмыш. һа-чы дајы онун габағыны кәсиб һејваны сығалламаға башлајыр:

— һа инди сән нә хошбәхт мәхлугсан, ај чаны јан-мыш Мәстан? Каш, сәнин јериндә өзүм олајдым. Бу ха-ным мәни һәр күн, бах, беләчә гучуна алыб кәздирәјди.

Ханым күлүб дејир:

— Ај һачы, бу пишик оғрудур, гујруғуну кәсдирмәјә апарырам.

Һачы дајы јалварыр:

— Сән чанын, бурах бу һејваны, јазыгдыр, ал мән фа-гыры гучува, истәјирсән лап апар башымы кәсдир.

ДИНЭ ГАРШЫ МУБАРИЗЭ

Ингилабын илк иллэриндэ һачы дајы ешидир ки, районда динэ гаршы мөһкәм мүбаризэ башланьб. О да мәсчидә кедиб афтафалары оғурлајыр, хурчуна јығыб кәтирир Аллаһсызлар чәмијјәтинә:

— Алын, — дејир, — моллалары тәрксилаһ етмишәм. Инди көрүм онлар афтафасыз нечә дәстәмаз алачаглар.

ҺАЧЫ. СӘН ДӘ БЕЛӘ

Бир парча алыш-веришчиси һачы дајыны көрүб дејир:

— Јахшы чаршовлуг парчам вар, истәјирсән?

Һачы дајы чаваб верир:

— Көрүм, «Далож чадра» шұарыны чыхаранын ата-сы чәннәтлик олсун. Һәр арвада 12 аршынлыг чаршав алыб, бир әтәк пул вермәкдән чаным гуртарыб.

Сөвдәкәр дејинир:

— Еһ, һачы, сән дә белә?

АЈ ЈЕДИ ҺА...

Мүһарибәдән габаг һачы Фејзи Бақыја кәлир. Мага-зада колбас көрүб сатычыдан сорушур:

— А бачыгызы, о кирдә шеј нәдир?

Сатычы:

— Колбасдыр, — дејир.

— Јемәлидир?

— Һәри, ичиндә әт вар.

— Ә, нә тәһәр јејирләр буну, башына дөнүм.

— Әввәлчә, ити бычагла һалга-һалга доғрајарсан. сонра истәсән гызардарсан, истәмәсән дә чиј-чиј је-јәрсән.

— Бачыгызы, онда бир јекәсини чәк, вер мәнә, апарым Шәкијә. Амма зәһмәт олмаса, јејилмә тәһәр-төвү-рүнү јаз ки, јадымдан чыхмасын.

Шәкијә чатанда бир ит колбасы һачы Фејзинин әлиндән гапыб гачыр.

О, итин далынча бахыб күлүр:

— Ај једин һа, ахмаг һејван!

— Итијә ахы, јемәсин? — дејә јолдан етәнләрдән бири хәбәр алыр.

Киши чибиндән кағызы чыхарыб:

— Бу кағызсыз ај једи һа.

ГОҲУМ-ӘГРӘБАЛЫ УЛАГ

Һачы дајы дәһнәлидән бир улаг алыр. Сабаһы дарва-за дөјүлүр. Ев саһиби гапыдан бојланыб сорушур:

— Гардаш, кимсән?

— Улаг сатанын әмиси.

— Хош кәлмисән, бујур евә.

Сон күнү јенә дарваза дөјүлүр. Бу дәфә улаг сатанын дајысы, о бири күн әмиси, халасы оғлу, бибиси оғлу һа-чы дајыја гонаг дүшүрләр.

Гонаг элиндән боғаза жығылан киши улағы базара чыхарыр. Чамаат улағы нә үчүн сатдыгыны хәбәр аланда, һачы дајы дәриндән көкс өтүрүб дејир:

— Улаға сөз ола билмәз, амма гоһум-әгрәбасы чохдур.

СЕЛИН КЭЛМӘЈИНИ КӨЗЛӘЈИР

Шәкили Охуддан ешшәклә одун кәтириб шәһәрдә сатырмыш. Һәр дәфә дә ешшәк Киш чајындан кечәндә сујун ортасында шинијиб дајанырмыш. Шәкили һачынын јанына кәлиб әһвалаты данышыр. Һачы дајы дејир:

— Буна һеч бир чарә етмәк олмаз. Јәгин ешшәји чох инчидирсән. Һәјатындан безиб. Чајын ортасында дурур ки, сел кәлиб ону апарсын.

ТОЈУГ СӘСИ КӘСМӘК

Анасы Абдулчаббардан хаһиш едир:

— А оғул, тојуглар ачытды, кет онларын сәсини кәс.

Абдулчаббар динмәз-сөјләмәз бычағы көтүрүб һинә кирир, нә гәдәр тојуг вар, һамысынын бир-бир башыны кәсир вә гајыдыб анасына дејир:

— Һа инди сәсләри чыхса, бычаг сәниндир...

ЈАЛАН САТЫРСАН, АДЫМ ВАР

Кәндхуда Мирзә Абдулчаббары јанына чағырыб габағындакы сијаһыја баха-баха дејир:

— Ај Мирзә, һәлләм-гәлләм ишләрин ахыры олмаз.

јазыгсан, кет башыны ашағы сал, балаларыны доландыр. Ит дәфтәриндә дә адын јохдур.

Абдулчаббар бич-бич күлүб дејир:

— Ә, нијә јалан сатырсан, әкәр ит дәфтәриңдә адым јохдуса, мәни бура нијә чағырыбсан?

ДҮНЈА ДҮЗӘЛИБ

Мирзә Абдулчаббар пинәчилик едирмиш. Бир дәһнәли кәлиб ону сөзә тутур ки, бизини чырпышдырсын. Белә дә едир.

Ајаға дуруб кедәндә дејир:

— Ширин диливи јејим, ај Мирзә. Наггаллыг етдим, башывы ағратдым. Өлүм-итим дүнјасыдыр. Бизи һалал слә. Даһа кедирәм.

Мирзә дә ајаға дурур. Башлајыр базар ашағы гачыб чығырмаға:

— Ај чамаат, көзүнүз ајдын, дүнја дүзәлиб, дүнја дүзәлиб.

Сорушурлар:

— Ај Мирзә, нә олуб?

Мирзә:

— Сән өл, дүнја дүзәлиб, — дејир, — даһа дәһнәли дә оғурладығы мал үчүн саһибиндән һалаллыг истәјир.

КӘБИН

Мирзә Абдулчаббар ингилабын илк илләриндә Бөјүк Дәһнә Кәнд ХДС Ичраијә Комитәсинин катиби ишләјирмиш. Бир күн о, шәһәрдә ахундла растлашыр.

Ахунд сорушур:

— Мирзэ, хараларда олурсан, нэ мәнсәбә гуллуғ елә-
жирсән?

— Ахунд эми сағ олсун, Дәһнәдә катиб ишләјирәм.

— Әчәбә, катиб нә ишлә мәшғул олур?

— Кәбин кәсирәм, ахунд эми.

— Әчәбә, сән кәсэн кәбиндән нә төрәјир?

— Ахунд эми, бурада тәәччүблү нә вар ки, сән кәсэн
кәбиндән мән олмушам, мән кәсэн кәбиндән дә сәнә ох-
шар бир шеј төрәјәчәк.

ӨЛМҮРСӘН КИ, ЈАХШЫЛЫҒЫНДАН ЧЫХЫМ

Бир нәфәр Абдулчаббары өлүмдән гуртарыр. О да
чалышыр ки, нә јолласа һәмнн адамын хәчаләтиндән
чыхсын. Амма мүмкүн олмур. Бу шәхс һәмишә дејир:

— Ај Абдулчаббар киши, сағлығына һәр шејим вар,
һеч нәјә еһтијачым јохдур. Нараһатлығы дәјмәз. Јахшы-
лығ етмишкән варсан.

Абдулчаббарса әл чәкмир:

— Јох е. Белә иш олар? Сәнин хәчаләтиндән чыхма-
лыјам, ја јох?

— Валлаһ, биллаһ, лазым дејил. Зәһмәт чәкмә.

— Көзүвү јејим, ә, бу нә сөздүр? Сәнин јолунда зәһ-
мәт чәкмәк борчумуздур. Онда һеч олмасса, тез өл, та-
бутундан јапышым, хәчаләтиндән чыхым.

ЈОЛУ РАҒАТ ОЛСА ДА...

Бакыда јашајан гоһумларындан бири Мирзэ Абдул-
чаббара тел вурур ки, дурма кәл, оғлума тој еләјирәм.
Бакыны да көрмәмисән. Бахарсан, көнлүн ачылар.

Достлары Мирзәјә мәсләһәт көрүрләр ки, Јевлага
гәдәр фәјтонла кетсин, орадан да дәмирјолу илә. Фәјтон-
чу Абдулчаббары дәмир јолуна гәдәр кәтириб дејир:

— Көрдүјүн дәмир јолудур. Һаггымы вер, мүрәххәс
олум.

Абдулчаббар фәјтончу илә һагг-һесаб чәкәндән сон-
ра, јолдан кечән бир нәфәрдән сорушур:

— Бакы бу јолун һансы тәрәфиндәдир?

— Солунда.

Чавабы ешидән кими, зәнбилини көтүрүб үз тутур
һәмнн сәмтә. Бир хејли кедир. Узагдан кәндә охшајан
бир јер көрүб раһат нәфәс алыр:

— Паһо, мән елә билирдим Бакы дүнјанын јарысы
бојдадыр. Сән демә, јолу раһат олса да, өзү балача бир
кәнд имиш.

МИРЗЭ АБДУЛЧАББАРЫН РӘЈИ

Бир әчнәби Шәкини кәзиб вәтәнинә гајыдыр вә, «Шә-
ки тәәссүратлары» адлы әсәр чап етдирир. Китабы Мир-
зә Абдулчаббара көндәрирләр. Көркәмли шәкишүнас
китабы охујур вә белә бир рәј јазыр:

«...Һа инди китабда һәр шеј јахшыды. Тәкчә бир гә-
ләтдән савајы. Мүәллиф дејир ки, Шәкидә ләгәбсиз адам
јохдур. Мән дә разы. Нә дејирәм ки... Амма бир нәфәр
јаддан чыхыбды. О да бизим Ешшәк Дадашды. Јазыг
киши нечә илләрди ки, ләгәбсиз галыб хиффәт чәкир.
Бүтүн аләм јығылыб она ајама ахтарыр, ад-санына, га-
начағына лајиг ләгәб тапа билмир ки, билмир».

СЭНЭ БОРЧЛУДУРЛАР

Мирзэ Абдулчаббар күчэ илэ кедэркэн ики гадынын далашдыгыны көрүр. Гадынлардан биринин налажиг сөзлэри Мирзэжэ пис тэ'сир багышлажыр. О, узагдан дөнө-дөнө өскүрүр ки, бөлкө, һај-күј кәсилә. Амма гадын чох кеч сакитләшир. Мирзэ она салам вериб дејир:

— Билирсән нә вар?

— Дејәрсән, биләрик.

— Бу әтраф мәһәлләләрдә нә гәдәр гадын вар һа. һамысы сәнә борчлудур. Чүнки онларын әрләри һәмишә бу күчәдән кечирләр. О кишиләр сәнин үзүнү көрүб, сәсини ешитмәсәјдиләр, өз арвадларынын гәдрини билмәздиләр.

АБДУЛЧАББАРЫН МӘСЛӘҖӘТИ

Шәки театрына бир пәлтәк актјор кәлир. Директор да ону кет-кәлә салыр вә дејир ки, биздә сәнә мүнәсиб иш јохдур.

Һәмин актјор ахырда Мирзэ Абдулчаббарын јанына тәшриф кәтирир. Дәрдини она ачыр.

Абдулчаббар сорушур:

— Сән ишләмәк истәјирсән, бала?

— Бәли.

— Онда драматурглардан јухарыја чохлу шикајәт јаз. Јаз ки, онлар һара бахырлар, нијә индијә гәдәр бир пәлтәк образы јаратмајыблар. Горхма, белә етсән, күнләрин бир күнү ишин дүзәләр.

СИЗИНКИ ТУТМАЗ, БАЛА

Лејли Мәммәдовна она ешг е'лан едән Мәчнун Аға-кишијевичә дејир:

— Мәчнун Ағакишијевич, сән аллаһ, бизә елчи кәндәрмә. Мән бу ешгдән горхурам.

Мәчнун Бақыдан кәтүрүлүб дүз кәлир Шәкијә. Дәрдини дајысы Мирзэ Абдулчаббара данышыр. Мирзэ дејир:

— Лејли Мәммәдовна ағыллы гыздыр. Һәлә мин ил әввәл о јазыг гыз Мәчнунун зибилинә кечиб, вүсала јеттишмәјиб. Галды индики заман ола. Јох, бала, сизинки тутмаз.

КЕТМӘ, ЛӘГӘБИН ДӘ БӨЈҮЈӘР

Годух ләгәбли бири Абдулчаббарын јанына кәлиб дејир:

— Ај Мирзә, мәни бөјүдүрләр, баш идәрәјә апарырлар. Кедим?

— Мәнә галса, кетмә, өзүн бөјүјән кими ләгәбин дә бөјүјәчәк.

ӨЛМӘ, ЈОХСА, КӘФӘНСИЗ ГАЛАРСАН

Мүһарибә вахты Мирзэ Абдулчаббарын үст-башы төкүлүр. Ешидир ки, торга һинд ағы кәлиб. Бир туман-көјнәклик ағ истәјир. Вермирләр. Баша салырлар ки, бу мал сатдыг дејил. Һөрмәтли бир адам рәһмәтә кәдәндә исполкомун кағызы илә бир кәфәнлик верирләр. Мирзә истәјир ки, әризә јазсын, она аванс кәфән бурахсынлар.

Амма фикриндән дашыныр. Өзүнү вурур өлүлүжә. Хәбәр шәһәрә јайылантәк она бир кәфәнлик ағ бурахырлар.

Бир нечә күн сонра көрүрләр ки, Мирзә Абдулчаббар сағ-саламат күчәләрдә кәзир. Ону исполкома чагырырлар:

— Мирзә, бу нә кәләкдир? Нечә олду ки, дирилдин?!

— Исполком сағ олсун, — дејә Мирзә сөзүнә давам едир. — Һәгиги өлмүшдүм, сиз мәни јердән көтүрдүз. Мүрдәшир әлиндә кәфән ичәри кирән кими диксиндим, кәфәндән горхуб дирилдим.

Исполком да шәкилијмиш. Мирзәјә бәрк-бәрк тапшырыр:

— Кет, Мирзә, амма мұһарибә гуртараначан өлмә. јохса, кәфәнсиз галарсан.

ТӘБРИК

Ләјка космоса галханда Мирзә Абдулчаббар Ит Сәт-тарушағы нәслинә бу мәзмунда телеграм көндәрир:

«Тәбрик едирәм. Сизин нәслиниздән дә космонавт чыхды».

НӨВБӘН БАЛАЛАЈЫБ

Телефон чәкдирмәк нөвбәсинә дајанмыш бир нәфәр Абдулчаббары көрүб сорушур:

— А Мирзә, сән дүнјакөрмүш адамсан. Бундан он ил әввәл телефон чәкдирмә нөвбәсиндә 510-чу адам идим. Инди бахыб көрүрәм ки, 512-чи адамам. Бу нә олан шејдир?

Мирзә Абдулчаббар фикрә кедиб дејир:

— Јәгин бу он илдә нөвбән нөвүрә кәлиб, балалајыб.

КИШИ ДҮШМӘН ГАБАҒЫНДАН ГАЧМАЗ

Мирзә Абдулчаббар ичкијә гуршаныбмыш. Саһә мұ-вәккили ону јанына чағырыр, өјүд-нәсиһәт вериб дејир:

— Сәнин араг кими дүшмәнин вар, узаглаш ондан!

Мирзә һалыны позмадан дејир:

— Ај начанник, киши дә дүшмәнинин габағындан гачар?

КӘМШИРИН ГАРПЫЗ

Сабирабадлы Шәки базарында гарпыз сатырмыш. Арабир бәркдән ғышгырырмыш:

— Ај мүштәри, гарпызын бал кими ширининә кәл.

Абдулчаббарын пулу јохмуш, көнлүнә дә гарпыз дүшүбмүш. Гарпыз сатана кәләк кәлмәк истәјир:

— Сәндән чохла гарпыз алачағам. Амма өзүм сечә-чәјәм. Хошума кәлмәсә алмајачағам.

Сабирабадлы көрүр ки, габағындакы ағсаггал, абыр-лы бир адамдыр, разылыг верир. Абдулчаббар бычағыны ири бир гарпыза батырыб, јекә бир дилим чыхарыб јејир, башыны булајыб јана гојур. Икинчисини, үчүнчүсүнү, дөрдүнчүсүнү кәсиб дадына бахыр. Дојандан сонра гарпыз сатана дејир:

— Гарпызларын хошума кәлмәди, чох шириндир.

Сабирабадлы:

— А киши, ал дә, аләм ширин гарпыз кәзир.

Абдулчаббар дејир:

— Ај көзүвү јејим, ахы, мәним шәкәрим вар, һәким-ләр ширин шеј јемәји бујурмурлар, о бојда Сабирабадда бир кәмширин гарпыз јох иди ки, мәним кими аличәнаб мүштәрини бу тәзә нүбара тамарзы гојдун?

БЭМДЕРЛИ

Бир габроволудан сорушурлар ки, Һачы Гараны таныырсаммы?

Дејир:

— Нијә танымырам, ахы. Өз габроволумузду да.

СЭН ҺАЧЫ ГАРАКИЛДЭН ДЕЈИЛСЭН КИ?

Јашы отузү кечэн игтисадчыдан сорушурлар:

— А балам, һамы евлэнди, сэн нијә тәрпәнмирсэн?

— Мүнасиб гыз тапа билмирәм.

— Сәнә һансындан лазымдыр?

— Ад күнү 8 марта дүшән бир нәрмәназик.

Шәкили бармагыны дишләјир. Хәбәр алыр:

— Бала, сэн Һачы Гаранын нәслиндән дејилсән ки?

МӘХӘР СЭН О АРТИСТ ДЕЈИЛСЭН?

Шәки театрынын актјору сатычыја дејир:

— О мәтли конфетиндән 200 грам чәк.

Сатычы конфет бүкүмүнү верәндә сорушур:

— Дејәсән, ја хәстә көрмәсинә, ја да гонаглыға келдирсән?

— Нә билдин? — дејә актјор сорушур.

Сатычы күлүмсәјиб дејир:

— Мәхәр сән Һачы Гараны ојнајан артист дејилсән?

КИШ ЧАЈЫНДАН ИЧИБ КӘЛМИШӘМ

Мүһарибә вахты Киш кәндиндән бир нәфәр Халдана кедир. Чајханаја кирир. Чајчы онун габагына бир стакан чај гојур.

Кишли гәнддандакы манпасылары бир-бир өтүрүр. амма чајдан ичмир. Чајчы көрүр ки, гәнддан бошалыр. дөзмәјиб сорушур:

— А дајы, чајдан нијә ичмирсән?

Кишли чаваб верир:

— Чајдан Киш чајындан кечәндә ичмишәм.

ПУЛУН ПУЛУМА ДӨНСҮН

Пулу саға-сола хәрчләјән бир шәкили гоншусуна дејир:

— Јаман симичсән һа, јығдыгларыны хәрчләмирсән.

Шәкили көксүнү өтүрүб дәриндән аһ чәкир:

— Нә дејирәм, пулун пулума дөнсүн.

ГАЈЫДАНДА ВЕРӘРСЭН

Бир шәкили Бақы булварында кәзәркән ешидир ки, бүкүнкү гәзетләрдә истиграз нөмрәләри дәрч едилиб. Өз-өзүнә фикирләшир: «Јахшы кирәвәдир. Шәкијә гајытмаға пулум јохдур». Дуруб көшкдән гәзет алыр, чиб дәфтәринә он үч истиграз вәрәгинин нөмрәсини јазыр. Куја, ортадакы нөмрә ики мин беш јүз маната дүшүб. Дәфтәри чибинә гојуб танышынын евинә кәлир. Көрүр ки, бурада да истиграз вәрәгәләрини јохлајырлар. Шәкили сајмазјана дәфтәрчәсини ев саһибинә узадыб:

— Ә, бир буна да бахын, — дејир.

Ев саһиби гонагын истигразыны диггәтлә јохлајыб, гәфилдән гышгырыр:

— Гардаш, муштулуғуму вер, ики мин беш жүз манат! Шәкили стулдан ашыб тиртап узаныр. Ону күчлө өзүнә кәтирirlәр. О, һандан-һана дилләнир:

— Истигразларым Шәкидәдир. Мәнә жүз манат әл тутун, кедиб удушу алым, һәм сизин борчунузу верим, һәм дә муштулуғунузу.

Ев саһиби чыхарыб бир жүзлүк верир. Амма һәлә дә шәкилинин јолуну көзләјир.

ДӘҢНӘЛИНИН АТ САТМАСЫ

Дәһнәли Чәфәрабад базарында ат сатыр. Алычы илә мәзәннәдә тәбәддүлат јараныр. Бу вахт башга бир дәһнәли кәлиб чыхыр. Әввәлки дәһнәли һәмјерлисина һим еләјир ки, аты тә'рифлә. Сонраки дәһнәли куја учадан е'тиразыны билдирир:

— Һеч вахт. Мән белә аты тә'рифләмәрәм. Јадындады, бу атла Ачыноһур дүзүндә чәјран говуб тутдуғун. Јадындады, һәммин чәјраны кәсдијин, әтиндән кабаб еләдијин, мәнә вермәдијин? Даһа белә аты нијә тә'рифләјим?..

АТЫН ЕЈБИ

Шәкили ат алмаг фикринә дүшүр. Базара кедир, сөвдәләшир. Нәһајәт, атын ејибләрини сорушур. Ат сатан башлајыр садаламаға:

— Ата сөз ола билмәз. Ә'ла атдыр. Јорға кедир, автомашыны өтүр, анчаг ејби дә вар. Биринчиси будур ки, јәһәри белинә гојуб, гушгуну гујруғуна кечирәндә бир тәпик атыр.

Шәкили кишинин сөзүнү кәсиб дејир:

— Бир тәпик бәсимдир. Алмырам.

ИЈИРМИНИ ГАРДАШЫМДАН АЛ

Бир күн Машаг Исфәндијар ат алмаг истәјир. Бир киши илә сөвдәләшир. Хаһиш еләјир ки, мәзәннәни ијирми манат сындырсын. Ат саһиби разылашмыр. Исфәндијарын гардашы сөвдәјә гарышыр:

— Аты вер, ијирми мәнән чатачаг.

Исфәндијар аты евләринә апарыр.

Бир һәфтәдән сонра ат сатаны көрүб, ата бир гунут вурур вә учадан:

— Сәни сатанын атасына лә'нәт!

Ат сатан гәзәблә:

— Һәлә ијирми манатымы ичәри салмысан бәс дејил, үстәлик сөјүрсән дә?!

Исфәндијар өзүнү итирмәдән чаваб верир:

— Сөјүш мәзәннә үчүндүр, ијирмини кет гардашымдан ал.

ХӘРЧИ ВАР

Бир шәкили јолда шулуглуг едән нәвәсини тутуб, она хејли өјүд-нәсиһәт верир, сонра бәрк-бәрк тапшырыр:

— Бала, дедикләрими сырға елә, ас гулағындан.

— Баш үстә, баба. Амма хәрчи вар һа...

— Нә хәрчи, ә?..

— Ба?.. Чијим пулсуз гулаг дешәр?

БИР АЈДЫР КИ, ДӘМ АЛЫР

Шәки чајчыларындан бири оручлуғун кирдијини көрүб гапыја бир гыфыл вурур, амма дәмә гојдуғу чајникләки рәнкә һајыфы кәлдијиндән бошалтмыр.

Оручлуг гуртарыр. Чајхананы ачыр. Чајники одун үс-

түнә гојур. Тәзәчә ичәри кирән мүштәријә бир стәкан сүзүб верир. Мүштәри чајханадан чыханда, чајчыја дејир:

— Ашна, чајын дәм алмамышды һа.

Чајчы анд-гәсәм едир:

— Нијә иманывы јандырысан? Бу әзиз күндә јалан данышыб күнаһа батырсан! Сән өл, бу мән өлүм, бу чај-ник дүз бир ајдыр ки, дәм алып.

ХОРУЗ КИМИ БАНЛА

Бир фырылдагчы һижләлә, јаланла пул газанмаг үчүн Шәкијә кәлир. Шәһәрин кирәчәјиндә бир ушағын ат үстүндә кәлдијини көрүб фикирләшир: «Һәлә бир өзүмү јохлајым, көрәк, бу ушағы алдатмаг олур, ја јох?»

О, јерә 5 манат пул атыб колун далында кизләнир. Ушаг пулу көрчәк атдан дүшүб көтүрүр.

Дәләдуз тез колун далындан чыхыб дејир:

— Бала, пул мәнимдир. Мән сәни јохламаг үчүн гәс-дән бу бешлији јола атмышдым. Пулу бәри вер.

— Хејра, мән пулу јолдан тапмышам, — дејә ушаг инад едир.

Чох мүбаһисәдән сонра гәфилдән ушаг дәләдуза дејир:

— Онда беш дәфә хоруз кими банла, пулу гајтарым.

Дәләдуз о тәрәф-бу тәрәфә бахыб, һеч кәсин олмады-гыны көрүр вә хоруз кими дүз беш дәфә банлајыр:

— Һә, тез ол, пулу гајтар!

— Јох, гајтармарам. Мәни ушаг көрүб үстүмә хоруз-ланма. Сән хоруз ола-ола пулун гәдрини билирсән, мән адам ола-ола јох?! — дејә ушаг чаваб верир.

Дәләдуз кор-пешман, дејинә-дејинә кери гајыдыр:

— Шәкидә ушағы алдатмаг мүмкүн дејил, о ки. бө-јүкләр ола.

МӘНИ КИМ ИТӘЛӘДИ?

Кәми илә сәјаһәтә чыхан бир гыз дәнизә јыхылып. Гызын атасы гышгырыр:

— Чамаат, көмәк еләјин, гызымы чыхарып!

Һеч ким суја кирмәк истәмир.

Киши јенидән гышгырыр:

— Гызымы ким чыхарса, она әннам верәчәјәм!

Һеч ким јенә дә јериндән тәрпәнмир.

Гәфилдән көрүрләр ки, бир шәкили шаппылты илә суја дүшдү. Гыз ондан јапышыб хилас олур. Шәкили дә биртәһәр көјәртәјә галхыр. Гызын атасы чибиндән пул чыхарыб:

— Чох сағ ол, көтүр һаггыны, — дејәндә, әсим-әсим әсән шәкили зорла тохтајыб чаваб верир:

— Пулун көзүнә кирсин, һа инди де көрүм, мәни ар-хадан ким итәләди?

ҺА БУ ГУЛАҒЫ ДЕЈИРСӘН?

Шәкили ешидир ки, дәлләкликдән јахшы пул чыхыр. Бәхтини сынајыр. Елә илк мүштәрисини сабунлајыб үл-күчү һәрләдәндә мүштәри јериндән атылыб гышгырыр:

— Вај, јаваш ол, гулағымы кәсәрсән һа?

Шәкили дәлләк тәзәчә кәсилмиш гулағы ганлы-ганлы әлиһә алыб көстәрир:

— Көзүвү јејим, һа бу гулағы дејирсән?

БАСАБАСА ДҮШМЭСЭДДИ

Шәкили әлдә тахта ширни сатырмыш. Басабас дүшүр. Фүрсәтдән истифадә едиб хам мүштәриләрә тахта ширни әвәзинә кирәмйт бүкүб верир. Несаб едир ки, онлар бир кило ширнидән өтәри Варташендән, ја да Гахдан гајыдыб кәлмәјәчәкләр. Амма алдандығыны көрән ләрдән бири Шәкијә гајыдыр, ширни сатаны тапыб дејир:

— Неч утанмырсан, бу нәдир?

Шәкили өзүнү итирмәдән сорушур:

— Бу ширнини Варташенә апаранда һансы миннија минмишдин?

— Автобуса.

— Дејирәм, ахы?.. Адам чох иди?

— Бәли, ијнә атсан јерә дүшмәзди.

Шәкили кирәмити гајтарыб дејир:

— Гардаш, тахсыр сәндәдир. Мән өз ширнимин хәсијјәтинә јахшы бәләдәм. Басабас дүшәндә кирәмитә дәнүр. Инанмырсанса кәтир, Гур'ана әл-басым.

ДӘЛИ МҮШТӘРИ

Бир шәкили пивәханада ишләјирмиш. Ораја ики чаван кәлир. Нәрәси бир парч пивә алыб ичир. Чаванлардан бири чибиндән гырмызы онлуг чыхарыб пиштахтанын үстүнә атыр. Дејир ки, хырда гајтарма, лазым дејил.

Сонра сигарет сатана бир гуту үчүн үчлүк, нохуд

сатапа бешлик вериб, галығыны истәмир. Јанындакы јолдашы бу сәхавәтли оғланын голуна кириб:

— Кәл сәни Јевлага апарым, — дејәндә, шәкили дәмәјиб сорушур:

— А бала, бу сејрәји һара апарырсан? На инди Јевлахда да дәлихана ачылыб?

СӘН ЈЕЈӘН КИМИ...

Шәкили евинә кәлән гонағын габағына бир табаг ағ тут гојур. Мәдәнијјәтдән, саваддан дәм вуран гонаг өзүнү «интеллигент»тәк гәләмә верир, туту санчагла јемәјә башлајыр. Ев саһибн о бири отаға кечәндә исә овучлајыб ағзына тәпир. Шәкили кери гајыданда гонаг јенә санчағы ишә салыр вә һәјасыз-һәјасыз сорушур:

— Чәнаб, сиз дә туту белә јејирсиниз?

Ев саһибн күлүмсүнүр:

— Јох, бала, биз туту бајаг сән јејән кими јејирик, овучла!

КӨННӘ ПУЛ НЕСАБЫ ИЛӘ АНД ИЧИР

Бир алверчи базарда грамы үч манатдан зә'фәран сатырмыш. Дејирләр, баһадыр. Алверчи Гур'ана, пејгәмбәрә анд ичиб дејир ки, о, һәр грамына ики манат әлли гәпик вермәјибсә, алдығы пул чанына гәним олсун. Зә'фәран алмаг истәјән мүштәри алверчинин андына инаныр. Бу заман бир шәкили ону кәнара чағырыб гулағына дејир:

— О да бизим шәһәрдәндир. Бајаг бинәлидән грамы 25 гәпијә зә'фәран аланда, бах, бу көзләримлә көрмүшәм. Јәгин сәни хам көрүб, көһнә пул несабилә анд ичир.

ИХТИСАСЛЫ КАДР

Шәкили дезинфексия идарәсинә, мүдирин янына кәлир. Торбадан бир пишик чыхарыб столун үстүнә гојур:

— Јолдаш мүдир, буну да ишә көтүр, ихтисаслы кадродур.

Мүдир ачыгланыр:

— Мәни әлә салырсан?

— Быј, нијә әлә салырам ки? Бәјәм, сизә сичантутан ишчи лазым дејил? На инди ишә көтүрсән, хејир дә кәрәрсән. Өзү дә бир ајлыг маашы мәним, галаны сәнин!

ПИШИЈИН ДӘ ТАРАСЫНЫ ЧЫХАГ

Шәкили сөвдәкәр дүканында сахладығы зорба пишији елә өјрәтмишди ки, она сатмаға јағ, бал, бәһмәз, лоб-ја, фындыг кәтирән кәндлиләрин мәһсулларыны чәкәндә, пишик атылыб минирмиш гапанын даш гојулан јеринә. Елә ки, һәр шеј чәкилди, шәкили пишији кәстәриб дејирмиш:

— Бунун да тарасыны чыхаг. Бу чор дәјмиш ән азы ики кило олар.

ПИТИСИНИ ӨЛДҮРҮБЛӘР

Шәкинин мәшһур пити биширәни Хорузоғлу Јевлах-да гатара минир. Ләһчәсиндән шәкили олдуғуну көрүб ондан сорушурлар:

— Сиздә әлә Хорузоғлу питиси олур.

— Олурду. — дејә Хорузоғлу көксүнү өтүрүр.
— Мәкәр Хорузоғлу өлүб ки?
— Јох, сағдыр, амма калкуляторлар питисини өлдүрүбләр.

МҮФТӘ ПЕЈИН

Шәкили зәјзидлијә тапшырыр ки, кәлән чүмә күнү она бир араба гуш пејини кәтирсин.

Зәјзидли дејилән вахт пејини кәтирир. Шәкили арабанын орасына кечир, бурасына кечир, нәһајәт, бир овуч пејин көтүрүб ијнәјир:

— Бу тојуг пејнидир ки?!

Зәјзидли севинир ки, лап јеринә дүшүб, лазым олан гушун пејинини кәтириб. Башлајыр анд-гәсәм еләмәјә:

— Мәһәммәд әфәнди баба мәнә гәним олсун, әкәр пејин тојуг пејини дејилсә.

Шәкили:

— Буну апар, кәрәк дејил, мәнә хоруз пејини лазымдыр.

Зәјзидли һирсләнир:

— Инди буну бир дә Зәјзидә апарым?

— Кеф сәнинкидир, истәјирсән апар, истәјирсән апар-ма, дедим ки, мәнә хоруз пејини лазымдыр.

Зәјзидли сөјә-сөјә күрәји алыб пејини бошалдыр шәкилинин бағчасынын габағына. Өзү дә кор-пешман гајыдыр кәндә.

БУ СИРРИ ДАНЫШАЧАГСАН КИ?..

Шәкили јад бир шәһәрдә пул газанмаг үчүн өзүнү һәким кими гәләмә верир. Галдығы евин гаршысына белә бир лөвһә јазыб асыр: «Дохтор Нухински һәр чүр

хәстәликләри муәличә едир. Сагалтса хәстәдән 50 манат алыр. Сагалтмаса хәстәжә 100 манат верир».

Бир нәфәр е'ланы эхујуб тәәччүбләнир. Дејир ки, бу ахмаг мүсәлмана елә дәрд сөјләјәчәјәм ки, әлач тапа билмәсин. Навајы јердән јүз манатымы алыб гојачағам чибимә. Севинә-севинә ичәри кечиб һәкимә дејир:

— Доктор, мәним үч азарым вар.

— Де, утанма, көзүвү јејим, — дејә шәкили тәбәс-сүмлә јени мүштәрисинә ширин дил төкүр.

— Доктор сағ олсун, дәрдим бөјүкдүр, бурнум иј, ағ-зым исә дад билмир. Бунлар һәлә чәһәннәмә, үчүнчү хәстәлијим дәншәтдир. Неч чүр үрәјимдә сирр сахлаја билмирәм.

— Дәрд чәкмә, ахпер, — дејә шәкили дилләнир, — сәнин азар-безарыны дүзәлтмәк мәним әлимдә.

Буну дејиб, јан отаға кечир. Бошгабда кәтирдји до-нуз пејинини јахынлашдырыр хәстәнин бурнуна. Хәстә бурнуну тутуб пүфүлдәјир. Сонра һәмин пејиндән ики гашыг көтүрүб төкүр стәкана, гарышдырыб ичирир хәс-тәјә. Хәстә дејинир:

— Нә пис дады вар, лап пејин дадыр.

Шәкили күлүмсәјир:

— Вер 50-ни.

Һәмин шәхс дејир:

— Бәс үчүнчү хәстәлијими сагалтмадын, ахы?

— На инди, а башыва дөнүм, донуз пејини једијини она-буна данышачагсан ки?..

МУКАЛИМӘ

— Ачыбсанмы, гонаг гардаш?

— Јох, әши, ачмамышам. Әкәр харабанызда бир тикә пендир-чөрәјиниз варса, кәтирин.

ӨЗҮН КЕТ, ГАЛ ДӘ...

Ев дарысгал имиш. Гонағын нараһат олмамасы үчүн ев саһиби она меһманханада јер алыр. Ахшам јатмаг вахты чатанда гонаға тәклиф едир:

— Дур кедәк, даһа вахтдыр.

Гонаг тәәччүбләнир:

— Отурмушуг дә, һара кедәк?

— Меһманханада сәнә јахшы јер алмышам, бурда нараһат оларсан. /

Шәкили күлүб дејир:

— Меһманхана елә раһат јерсә, бу дарысгаллыгда нијә чанын чыхыр? Өзүн кет, гал дә...

БАХЫР ҺАНСЫ ТҮКДӘНДИР

Ев саһиби ортаја бир габ аш гојур. Көрүр ки, гонаг плова јаман киришиб, ушаглара галмајачаг. Тез башын-дан бир түк дартыб атыр синијә. Арвадыны чағырыб она ачыгланыр:

— А түнбәтүн гызы, түнбәтүн, бу нә түкдүр? — дејиб гашығы кәнара гојур. Көрүр ки, түк мәсәләси неч гона-ғын вечинә дә дејил. Елә һеј басмарлајыб јејир. Ахырда ев саһиби ачыгла шәкилидән сорушур:

— Сән бәјәм түкдән диксинмирсән?

Гонаг сининин дибиндәки јағы газмахла сијирә-сији-рә чаваб верир:

— Бахыр түк һансы түкдәндир, гадын, јохса киши?

МӘДӘНИ АИЛӘ

Шәкили бир евә гонаг дүшүр.

Сорушурлар:

— Нә жемәк истәјирсән?

Чаваб верир:

— Хашыл. Хашылы јаман хошлајырам.

Ев јијәси, гызы, арвады вә гонаг очағын башына јыгышыб хашылын бишмәсини көзләјирләр. Бу ара тавадан бир дамчы хашыл пыртдајыб гызын чылпаг голуна дүшүр. Гыз ағрыдан үзүнү туршудуб бағырыр:

— Гонағын гарны чырылајды. Башга бир зәггум биширмәк олмазды?

Ата очагдан көсөв көтүрүб гызы вурур:

— Ај ит гарнындан чыхан, сәбр елә, гонаг кедәндән сонра сөј, сәнин гол-габырғаны гырмаг мәнә борч олсун.

Арвад дөзә билмир, кишинин саггалындан тугуб чыгырыр:

— Кимә ит гарнындан чыхан дејирсән, а гурумсаг?!

Сүпүрүшмә дүшүр. Шәкили ајага дурур. Әлләрнин көјә галдырыб дуа едир:

— Еј илаһи, сән бизә бу чүр мәдәни айләни чох көрмә.

АТАМ СӘНИ ДӘ ЕВЛӘНДИРӘР

Хатабала тәнбәл оғлу Хосуну евләндирир. Хосу јор-гун-арғын узананда бурнуна бир чибин гонур. Әсәбиләшән Хосу чибинә ачыгланыр:

— Рәдд ол, а мурдар, атама дејәрәм, тутуб сәни дә евләндирәр.

«РАЗГОН» КӨТҮРҮРӘМ

Бөјүк Вәтән мұһарибәсинин гызғын вахтларында өн чәбһәјә көндәрилмиш бир горхаг шәкили топ, бомба.

танк сәсиндән ваһимәјә кәлиб сәнкәрә сығыныр вә гоншу сәнкәрдә узанмыш һәмјерлиси илә сыхынлашыр:

— Әдә, көпәкоғлу Һитлер, һа бунча шеји һардан тапытды?

— Ә, елоғлу, бу топ-түфәнк Һитлеринки дејил, бизимкидир.

— Әдә, һа инди кимин олур-олсун, буна чан дөзәр? Гағаш, мән көтүрүлдүм.

— Һара көтүрүлдүрсән?

— Һа инди дүз Шәкијә.

Шәкили сүрүнә-сүрүнә архаја гачанда командир она гышгырыр:

— Һара гачырсан?

— Ағзуу јејим, командир гардаш, гачмырам, разгон көтүрүрәм. Кәһдән кәлиб Һитлерин дәдәсинә од вурачағам.

БУРА ДА ШӘКИНИНДИ?

Өмрүндә Шәкидән гыраға чыхмајан бир гадын Гышлаға кетмәли олур. Чөл-чөсү көрүб тәәччүблә:

— Быј, һа бра да Шәкининдирми? — дејә сорушур.

Ону баша салырлар ки, Јевлах рајонунун Ханабал кәндинә гәдәр Шәкидир.

Гадын бир аз да тәәччүблә:

— Даһа денән ки, дүнјанын һамысы Шәкиди да...

ЈЕВЛАХ ШӘКИЈӘ ОХШАЛЫР

Ики шәкили араба илә Јевлаға кедирләр. Онлар Гарасу карвансарасында арабаны сахлајыб наһар едирләр. Бу вахт кимсә арабанын јөнүнү Шәки тәрәфә чеви-

рир. Шәкилиләр атлары гошуб жола рэван олурлар. Гыш-
лаға чатанда шәкилинин бири эснәйиб дејир:

— Паһо, Јевлах лап Шәкијә охшајыр ки?!

БАКЫДАН БАКЫЈА ДА БЕШ МАНАТ

Бир шәкили «Шәки—Бакы» автобусундан дүшәндә
такси сүрүчүсү ону јанлајыр:

— Гәрдешим, һара кедирсән?

— Лөкбатана.

— Апарым да.

— Нечә аларсан?

— Беш манат.

Шәкили тәәччүбләнир:

— Вај сәни, Шәкидән Бакыја да беш манат, Бакы-
дан Бакыја да беш манат?!

БӘС ҲАНЫ ПАЛТАРЈУЈАН?

Тәјинатла Бакыда галан бир субај оғлан валидеји-
ләринә кағыз јазыб, палтарјујан алдығыны хәбәр верир.

Мәктубу охујан валидејиләр јеканә оғулларынын он-
ларын тој мурадыны көзләриндә гојдугларындан гејзлә-
ниб, чапарағы Бакыја кәлирләр. Оғланларына ачыглы-
ачыглы бахыб сорушурлар:

— Һаны о чәнки?

Оғлан тәәччүбләнир:

— Нә чәнки?

— Мәкәр сән евләнмәмисән?

— Јох, нечә бәјәм?

Ата чибиндән кағызы чыхарыб көстәрир:

— Бизә кәләк кәлмә. Бу сәнин хәттин дејил? Јазма-
јыбсан ки, палтарјујан алмышам?

Оғлан ишин нә јердә олдуғуну көрүб күлүр:

— Палтарјујан дејирсиз? Бах, будур, — вә тәзәчә
алдыгы палтарјујан машины валидејиләринә көстәрир.

ШИРИН САҒДЫР

Шәкили «Фәрһад вә Ширин» драмына тамаша едир-
миш. Фәрһада Ширинин өлүм хәбәрини дејирләр. Фәр-
һад гәзәбләнир, бу дәрдә дөзмүр. Гаја чапан күлүнкүнү
галдырыб башына вурмаг истәјәркән, шәкили арха сы-
радан гышгырыр:

— Ә, Фәрһад, һәфтик олма. Сәнә нөмрә кәлирләр.
Ширин сағдыр.

ТЕЗ ОЛ, ТОРБАДАН ЧЫХ!

Бир шәкили оғлу үчүн пул вермәсин дејә, автобуса
минәндә ону торбаја салыб далына алыр. Кондуктор
шәкилидән 5 гәпик, «јүк» үчүн иф 10 гәпик тәләб едир.

Шәкили иши белә көрүб, торбаны јерә гојур вә гыш-
гырыр:

— Ај оғул, тез ол, торбадан чых. Сән мәнән дә баһа-
лысанмыш.

«ХАЛАСТОЈ» ДА КӘЛМИСӘН

Хатабала таксијә миниб кәндләрән биринә кедир.
Сајғачдакы пулун јарысыны верәндә, сүрүчү тәәччүблә-
нир. Хатабала һалыны позмадан чаваб верир:

— Ај чијиси көјчөк, көрмөдин ки, јолун јарысыны «халастој»да кэлдим?!

СЭН ЧИЛИНИН ЧАНЫ

Бакыдан тэјјарэ илэ Шэкијэ учан көјнүклү бир чаванын бэрк јухусу кэлир. О, стүардессаја мөһкөм-мөһкөм тапшырыр:

— Сэн чивин чаны, Көјнүк дөнкөсинэ чатанда, мәнни дә ојат, дүшүм.

ЈУЗ ЈУМУРТА ЭВЭЗИ

Баш Зэјиддэн олан бир киши эјнинэ күрк кејиб, Шэкијэ кэлибмиш. Бамэзеләрдән бири кишијэ јакынлашыб дејир:

— Ај дајы, анам ширэ дәрисе ахтарыр. Күркүнүн бир голуна нэ верим?

— Јуз јумурта.

Шэкили тез јуз јумуртаны ағсаггалын гуллугунда һазыр едир. Киши јаман јердә ахшамладығыны көрүр. Элачсыз галараг, күркүн бир голуну кэсиб шэкилијэ верир.

Эрини голсуз күркдә көрән арвад она ачыглананда, зэјидли динмэзчә гајчыны көтүрүб күркүн о бири голуну да кэсир:

— Ал, арвад, буну да сэн ширэ дәрисе гајыр.

ГДЕ «КУ-КУЛИ-КУ?»

Кечмишдә бир шэкили Эрэсејэ кедир. Базара кирир ки, тојугдан, хоруздан алсын. Көрүр ки, тәкчә јумурта

сатанлар вар. Соруммаг истәјир, тојут, хоруз олачагмы? Амма русча тојуга, хоруза нэ дејилдијини јадына сата билмир. Јумурта сатан бир арвадын јанында дајаныб дејир:

— Где «гаг-гиди-гаг-гаһ», где «ку-кули-ку?»

НАРДАН-БИЛДИ?

Көјнүклү Москваја кедир. «Бакы» ресторанында отуруб сифариш вермәк истәјир. Көрүр ки, хөрәкпајлајан русдур, русчаны билмәдији үчүн бармағыны менјудақы хөрәкләрдән биринэ басыб дејир:

— Приниси.

Хөрәкпајлајан она бир бошгаб шырфыллы кәтирир.

Көјнүклү дилхор олур. Көјнүкдә дә шырфыллы, Москвада да шырфыллы?

Көрүр ки, јандакы столда әјләшән ләззәтли хөрәк јејир. Тамаһы дүшүр она. Адыны билмир ки, сифариш етсин. Бу вахт һәммин адам хөрәкпајлајаны чағырыб дејир:

— Пофтари.

Көјнүклү хөрәјин адыны өјрәндијини зәнн едиб севинир. О да хөрәкпајлајана дејир:

— Пофтари, приниси.

Көјнүклүнүн көзүнэ ишыг кэлир. Элини элинэ сүртүб хөрәји көзләјир. Хөрәкпајлајан јенә дә шырфыллыны кәтириб габағына гојанда һирсләнир:

— Ә, бу урус һардан билди ки, мән көјнүклүјәм...

СААТЫН САЛАМЫ ВАР

Шәкили ичласа кедәсиҗмиш. Көрүр ки, сааты даҗаныб. Оғлуна дејир:

— А ушаг, гач, кет сааты соруш, кәл.

Ушаг кечдән-кеч гаҗыдыб атасына дејир:

— Саат даҗы лап јахшыдыр. Бағчада јер белләјирди. Сәнә чохлу саламы вар.

ИСТӘЈИРСӘН ДҮШ, ИСТӘЈИРСӘН ДҮШМӘ

Шәкилинин ишығы хараб олур. Монтјор чағырыр. Көрүрләр ки, иш електрик дирәјиндәки мәфтилдәдир. Монтјор дејир:

— Он манат хәрчин вар.

— Ә, нијә?

— Беш манат шалбана чыхмаг, беш манат да ордан дүшмәк.

Шәкили монтјорун аҗрым олдуғуну билирмиш. Она көрә дә кәләјә әл атыр:

— Сән дејәнә разы. Ал бу сәнә шалбана чыхмағынын һаггы — бир бешлик, дүшәндә дә о бири бешлији верәрәм.

Монтјор дирәјә дырмашыб, ишығы чалајыр. Көрүр ки, шәкили евә доғру кедир, ону сәсләјир:

— Ә, «беш»и тулла бура, дүшүм.

Шәкили чавабында билдирир:

— Истәјирсән дүш, истәјирсән дүшмә, даһа бу өз ишиндир.

«СЕСТРА ЛУКА»

Шәкилидән сорушурлар:

— Сарымсаға русча нә дејирләр?

О билмәсә дә, өзүнү ганмаз јеринә гојмур, вәзијјәтдән чыхыр:

— Һа инди сән о гәдәр савадсызсан ки, буну да билмирсән? Уруслар сарымсаға «сестра лука» дејирләр.

«ФАНТАМАС ГЫЗЫТДЫ»

— Ә, бу күн һансы кино вар?

— «Фантамас гызытды».

ЕЛЧИ КӨНДӘРИБСӘН КИ?

Бағча тәрбијәчисиндән Хатабаланын хошу кәлирмиш. Нәһајәт, әлине фүрсәт дүшүр. Нәвәсини бағчаја кәтирәндә һәмин тәрбијәчијә дејир:

— Сән дә ол бу нәвәмин нәнәси. Арабир нағылдан-заддан даныш, ушаг дарыхмасын.

Тәрбијәчи дә шәкили имиш. Сөз алтда галмыр:

— Ај Хатабала баба, бизә елчи көндәрмишдин ки, бу ушаға нәнә олум?!

ХЕЈИРХАҖ ПЕШӘ САҢИБИ

Шәкили бир гызла таныш олур. Гыз сорушур:

— Сиз кимсиниз?

— Ким олачагам, диливү јејим, хејирхах пешә саһи-
би, ашиг.

— Бәс, сазыңыз һаны?

Оғлан гызы баша салыр:

— Мән ашыг дејиләм, ашигәм, гешәм саз чалмаг де-
јил, гызларын гәлбини дынгыллатмагдыр.

ӘДАЛӘТЛИ ГӘРАР

Шәкили оғлуна гыз нишанлајыр. Ата-ана дирәшир-
ләр ки, брилјант дәсти кәтирмәсәләр. гызы верән деји-
лик.

Шәкили хәбәр көндәрир ки, онларын бу баһалыгда
зијнәт алмаға күчү чатмыр. Гыз еви јенә разылашмыр.
чаваб верирләр ки, гоһум-гардаш јығышыб дүзәлтсин-
ләр. Бир брилјант дәстиндән өтрү өзләрини биабыр ет-
мәсинләр.

Шәкили көрүр ки, ишләр шулухлашыр. Тәзә гудала-
ра белә бир хәбәр чатдыыр:

— һәр шеј гоһум-гардашын јығышыб биркә көмәји
илә дүзәлирсә, гызын бадымчан бурнуну дүзәлтсинләр.
сонра биз дә брилјант дәсти мәсәләсинә бахарыг.

СӘН МӘНӘ ВЕЛОСИПЕД АЛ

Шәкили һа чалышыр, оғлу евләнмир ки, евләнмир.
Азарыны өјрәнир. Сән демә, оғлан әввәлчә машин иста-
јир. Та чарәсиз галыб она бир «Жигули» алыр. Амма
оғлан јенә дә дашы әтәјиндән төкмүр. Дәдә, нәһәјәт,
сорушур:

— Ај бала, һа һинди азарын нәди?

Оғлу чаваб верир:

— Халгын дәдәләри «ГАЗ-24» алыр, бу нә машин-
дыр ки?

Атасы һирсләнир:

— А гудурған оғлу гудурған, кет сән мәнә бир јелсә-
вәт ал, әјәр чијиви бошајыб евләнмәсәм, һеч киши де-
јиләм.

ЧИЈИН ДӘ АРВАДДЫР

Шәкили оғлуна нәсиһәт едиб дејир:

— Оғул, сәни евләндирдим, бах, бундан сонра арва-
дына, һәтта анана да сирр вермә.

— Анама нијә, ај дәдә? О ки мәним чијимдир?

— Ә, нә олсун чијинди, ә. Чијин дә арваддыр.

НИЈӘ НАШҮКҮР ОЛУМ

Шәкили тәзә әријлә киноја кедирмиш. Рәфигәси ону
кәнара чәкиб дејир:

— Бе, а јазыг?! Бу идимсиз чолаға нә дејиб әрә ке-
дибсән? Шүкр јараданыва!

Шәкили гадын дејир:

— А гадан алым, атам евиндә бу да јох иди ки. Нијә
нашүкүр олум.

СӘРИШТӘЛИ АРВАД

Һәр дәфә 23 февралда әринә «Может быт» әтри алан
бир шәкилидән рәфигәләри бунун сәбәбини сорушурлар.
Арвад дејир:

— Кишимә «Может быт» алырам ки, о да 8 Мартда
мәнә «Быт может» алсын.

БАРАН ШИМПАНЗЕДӘН ӘСКИКДИР?

Бир шәкили Африкаја сәфәрә кедирмиш. Арвад евин
бу јахынларда тә'мир едиләчәјини јадына салыб, киши-
јә бәрк-бәрк тапшырыр:

— Кәләндә өзүнлә импортны шир алыб кәтирәрсән.

Киши гајыданда өзүнү дозајлыға вуруб дејир:

— Дүзү, арвад, орада шир вар иди. Амма јахшы әһ-
лиләшмәмишди. Горхдум, алыб кәтиррәм сәни јејиб пар-
чалајар. Јахшы шимпанзе мејмунлары варды. Алмаг
истәјирдим.

Арвад да кишијә борчлу галмыр:

— Јахшы ки, пулу бош јерә хәрчләмәјибсән. Сәнин
шимпанзедән һаран әскикди, ај киши?

ГОНШУМ ЈУХУСУНА КИРМӘЗДИ

Шәкили арвады илә гатарда кедирмиш. Кечәнин ја-
рысы купедә вур-чатдасын гопур. Вагон бәләдчиси зор-
ла арвады кишинин әлиндән алыб сорушур:

— Онун кұнаһы нәдир?

Киши арвада бир дүмсүк дә илишдириб дејир:

— Бундан бир аз габаг бу һејван гызы јухуда сајыг-
лајыб дејирди ки, «Ај Абдулһәмид, ох, чан еј».

— Нә олсун? Јәгин арвад сәни чох истәјир ки, јуху-
да да көрүр.

Шәкили мә'јус-мә'јус бәләдчинин үзүнә бахыб көкс
өтүрүр:

— Еһ, бу мәни чох истәсәјди, јухусуна гоншумуз кир-
мәзди.

АНА ДИЛИ

Бир шәкилидән оғлу сорушур:

— Ата, дилимизә нә үчүн ана дили дејирләр?

— Ај бала, көрмүрсән евдә ән чох данышан кимди?

— дејә атасы чаваб верир.

ГУЛАГ ДИНЧЛИЈИ МӘ'ЗУНИЈӘТИ

Бир һәким өз һәмкарларындан бирини күләрүз, аҗ-
ныачыг көрүб сорушур:

— Сәндән чыхмајан иш? Јаман шад-хүррәмсән?

— Сағлығыны көрүм. Он беш күнлүк гулаг динчлији
мә'зунийјәтинә чыхмышам.

— Бу нечә мә'зунийјәтди?

— Арвадымы јарымајлыг тәкмилләшдирмә курсуна
чағырыблар, — дејә шәкили достуна чаваб верир.

ӘН КӨЗӘЛ АЈ

Бир шәкилидән хәбәр алырлар:

— Сәнчә, ән көзәл ај һансыдыр?

— Февралдыр, башына дөнүм, — дејир. — О бирн
ајлара нисбәтән февралда арвадын дејинтисини ики күн
аз ешидирәм.

МӨНДӨ ИММУНИТЕТ ЈАРАНЫБ

Бири шәкилини ачы сөзләрлә зәһәрләјир. Көрүр ки, онун һеч вечинә дејил. Сорушур:

— Ә, нијә динмирсэн?

— Еһ, арвадым о гәдәр јағдырыб ки, зәһәрләнмәјә гаршы мөндә иммунитет јараныб.

БЕЛӘ УШАГ ОЛМАЗ

Шәкили достукилә гонаг кедир. Достунун ушағы башлајыр ағламаға. Ушағы дөјүрләр. Шәкили достуну мазәммәт еләјиб дејир:

— Ушағы нијә дөјүрсән? Ганса, ағлајармы?

Досту чаваб верир:

— О, һәмишә гана-гана ағлајыр.

Шәкили досту илә шәртләшир ки, инди мән өзүмү ушаг јеринә гојуб ағлајачағам. Мәним сәсими кәс көрүм нечә кәсирсэн?

Досту разылашыр.

Шәкили мызылдајыб:

— Гатыг истәјирәм, — дејир.

Досту гатыг кәтирир.

— Бал истәјирәм.

Досту бал кәтирир.

— Гатыгла балы гарышдыр.

— Баш үстә, даһа нијә ағлајырсан, бу саат гарышдырым.

— Гатығы балдан ајыр.

Досту көрүр ки, бу мүшкүл мәсәләдир, күлә-күлә илләнир:

— Мән өлүм, бошла, белә ушаг олмаз.

УШАҒЫН СҮФТӘСИНИ КОРЛАМА

Дәһнәли Чәфәрабад базарына беш јашлы ушағыны кәтирир. Ушаг бир кишинин әлиндән пулу гапыб гачыр. Киши дә ушағын далысынча көтүрүлүр. Ону тутуб кәтирир атасынын јанына. Гулағыны бәрк-бәрк чәкә-чәкә әлиндәки пулу алмаг истәјәндә, дәһнәли дејир:

— Ә, киши ол, бир тәклик нәдир ки, ушағын әлиндән алыб сүфтәсини корлајырсан!

ГУЛАГ НЕЧӘ УЗАНЫР

Хатабаланын бир әркәсөјүн оғлу вармыш. Кимини даша басыр, киминә саташыр, кимини дә латајыр сөзләрлә тәһгир едирмиш. Әвәзиндә дә һәр дәфә адамлар она:

— Узунгулаг оғлу узунгулаг, — дејирләрмиш.

Бир дәфә ушаг атасынын дизи үстә чыхыб, гулагла-рынны фәһмлә көздән кечирир, әлијлә өлчүб-бичир, нәһә-јәт, хәбәр алыр:

— Дәдә, ај дәдә, сәнин гулагларын чөлә чыханда бө-јүмүр ки.

Хатабала ишин нә јердә олдуғуну баша дүшүб, дә-риндән көкс өтүрүр:

— Еһ, оғул, сән чөлә чыханда тәкчә гулагларым јох. башым да бөјүјүр.

ТОЈУГЛА ПИС ОЛУМ?

— Ај оғул, тојуглары гов дә, ләкләри ешиб алт-үст етдиләр.

Ушаг дәдәсинин сөзүнү гулагардына вурур. Дәдә

һирсләниб башлајыр әлиндә чубуг оғлуну көтәкләмәјә.

Ана ушағы данлајыр:

— Ај бала, адам атасынын сөзүнә бахар.

Ушаг ләкләри ешән тојуғлары сајыб көзүнүн јашыны силә-силә чаваб верир:

— Ај чији, дејирсән бир дәдәмин хәтринә 15 тојуғла пис олум?!

АТАМ ЕШИТСӘ АЧЫГЛАНАР

Бир шәкили шакирд һесабдан ахсајыр. Мүәллим дејир:

— А бала, Әһмәдин үч алмасы вар, Сәлимин дә ики алмасы. Алмалары бир јерә гат, сајыны де.

Ушаг көрүр ки, чаваб верә билмәјәчәк, дејир:

— Мән онларын алмаларыны бир јерә гата билмәрәм.

Мүәллим сорушур:

— Нијә?

— Атам ешитсә, ачыгланар. О мәнә бәрк-бәрк тапшырыб ки, өзкә ишинә гарышмајым.

БӘС, СУФЛЈОР ҲАНЫ?

Мүәллим билетдәки суаллара чаваб верә билмәјиб сусан тәләбәјә дејир:

— Билирсән, бала, имтаһан сәнин үчүн әсл сәһнәдир, кәрәк нәјә габил олдуғуну бу сәһнәдә көстәрәсән.

Шәкили тәләбә тез дилләнир:

— А мүәллим, бура сәһнәсә, нә әчәб суфлјору јохдур?

ИНЧӘСӘНӘТӘ

Орта мәктәби битирәнләрлә валидејнләрин биркә јығынчағында директор чәтин вәзијәтдә галыр. Һеч кәс ушағыны истәһсалата, сәнәт өјрәнмәјә көндәрмәк истәмир. Директор:

— Ај јолдашлар, валлаһ, биллаһ, сәнәт јахшы шејдир, — дејә тәкрар-тәкрар мүрачиәт едир. Шәкили јериндән галхыб сөз алыр:

— Шәхсән мән оғлуму сәнәтә көндәрирәм, сизә дә мәсләһәт көрүрәм ки, кедиб индидән адам көрәсиз, сонра кеч олар, јер долар.

Директор ону гучаглајыб:

— Афәрин, — дејир. Сорушур ки, оғлуна һансы сәнәти сечибсән?

Валидејн фәрәһлә дејир:

— Әлбәттә, инчәсәнәти, олдуғча јахшы институтдур. Чалмаг, чағырмаг, нә десән өјрәдирләр.

ПУЛ ВЕР, ПАЛАЗ АЛЫМ

Һәмишә ону хәрчә салан оғлуна шәкили мәсләһәт билир ки, о да ишләсин, палаза бүрүнүб еллә сүрүнсүн.

Оғлан атасындан пул һопармаг үчүн дејир:

— Ди тез ол, пул вер, кедим бир јахшыча палаз алым.

ВАЛЛАЬ, КӨЛКӘДӘ ИЧИРӘМ...

Јолдашлыг мәһкәмәсинин сәдри мүнтәзәм олараг сәрхошлуғ едән Лүлүшгулуну данлајыр:

— Јолдашлар! Лүлүшгулу Шәкиннин адыны батырыр, онун ајыг вахты олмур, бу бәдбәхт күндә ичир.

Лүлүшгулу сәндәләжә-сәндәләжә јериндән галхыб дејир:

— Мәһкәмә сағ олсун! Ахы, нијә јалан данышырсыз?!
Үстүмә бөһтан атырсыз. Валлаһ-биллаһ мән күндә јох,
көлкәдә ичирәм...

КЕДӘ БИЛСӘМ

Лүлүшгулу сәрхош олуб шәһәрин ортасында узаныр.
Милис нәфәри ону галдырыб әмр едир:

— Архамча. Дүз милис идарәсинә. Јохса...

Лүлүшгулу кәкәләжә-кәкәләжә чаваб верир:

— Кедә билсәм, евимизә кедәрәм, даһа милис идарәсиндә нә итим азыб.

ЈАРЫМКИШИ

Бир шәкилидән сорушурлар:

— Евиндә киши кимдир?

Чаваб верир:

— Ајда он беш күн мән, он беш күн арвад.

— Ахы, нијә белә?

— Чүнки арвадла мәвачибимиз ејнидир.

ХАҲИШНАМӘ

Шәкидә пахыл адам чох аз олур. Шәкилинин пахылындан да сәни аллаһ сахласын.

Белә бир пахыл көрүр ки, арвадына «Гәһрәман ана» ады верибләр. Ёиккәсиндән јата билмир. Дүшүнүр ки,

арвадла кишинин һугугу бәрабәрдирсә, нијә бизә дә гәһрәман ата ады верилмәсин.

— Пај атоннан, — дејә шәкили јериндән атланыр, — ушаглары доған варса, төрәдән дә вар, ја јох?

Јериндән галхыб ишығы јандырыр. Јухарылара бир хаһишнамә јазыр ки, она да он ушаг төрәдиб бөјүтлүјүнә көрә «Гәһрәман ата» ордени көндәрсинләр.

КӨҢНӘ МҮДИР ӨЗҮЛӘ АПАРЫБ

Јени тә'јин едилмиш мүдир көрүр ки, ишчиләр арасында интизам јохдур, там фәалијјәтсизликдир. Сорүшүр:

— Һаны интизам, Һаны фәалијјәт?

Шәкили јериндән галхыб дејир:

— Көзүвү, бах, белә бу анбардар дајын јесин. Онлары да көһнә мүдиримиз өзүлә апарыб.

МҮДИРИМИЗ ФЫНДЫГ ЧЫХЫБ

Ишдән говулан мүдир ону дилә-ағыза салан кечминш ишчисиндән сорушур:

— Ә, мәни јазыг көрмүшдүн? Нијә бәс тәзә мүдирлә гоз-гоз ојнамырсан?

Шәкили чаваб верир:

— Нечә ојнајым, ахы? Бу дәфәки мүдиримиз фындыг чыхыб.

БИЗ РАЗЫЛЫГ

Рәһбәрликдә сәриштәсизлији илә идарәдә һәрч-мәрч-лик јарадан мүдир ахырда ишчиләрә һәдә-горху кәлиб дејир:

— Елэ етмэјин ки, довшан балаларыны даш үстө готуб гачан кими, сизин үзүнүздөн бурдан чыхыб кедим. Сонра вај малыңызга!

Шәкили әл галдырыб сөз алыр:

— Сән, тәки довшан олуб бу идарәдән гач, ејби јох-дур, биз даш үстә галмаға разыјыг.

ИНСАН ТУТУГУШУСУДУР ДӘ...

Мүһасиб ондан мүдирә шејтанчылыг едән һесабыдар барәдә тәдбир көрүлмәсини рәһбәрлик гаршысында готуб. Мүдир истәмир ки, һесабыдары ишдән чыхарсын. Мүлајимчәсинә дилләнир:

— Бәнд олмајын, бу да бизим идарәнин тутугушусудур.

Мүһасиб һирсләнир:

— Машаллаһ, а мүдир, јаман гуш таныјансан. Бу ки, ешитдикләрини ешитдији кими демир.

— Әши, бу, инсан тутугушусудур дә, а көзүвү јијим.

ЈАЛАНЫМДАН АРХАЈЫНАМ

Мүдирдән сорушурлар:

— Ај баша чатһачатдыр, һеч нараһат дејилсән, јәгин пландан архајынсан.

Чаваб верир:

— А көзүвү јијим, планымдан архајын олмасам да, јаланымдан архајынам.

ТӘМИЗ АДАМ

— Дејирләр ки, мүдириниз чох тәмиз адамдыр. — дејә бири шәкилидән хәбәр алыр.

— Әлбәттә, әлбәттә, — дејә шәкили тәсдиг едир. — Өзү кими тәмизкар адам олмаз. Кабинетинә кәләпләрини чибләрини тәртәмиз тәмизләјир.

АЈАҒЫНЫ ДА КӨСТӘР!

Рәис ешидир ки, имзасыз мәктублары шө'бә мүдирини јазыр. Тез ону јанына чағыртдырыр:

— Ә, утанмырсан, мәнән данос јазырсан?

Шө'бә мүдирини сағ әлини көстәриб анд-гәсәм едир:

— Јазмышамса, бу әлим гүрусун.

Рәис:

— Јәгин сол әлинлә јазыбсан.

Сол әлини дә көстәриб анд ичир ки, о јазмајыб. Шәкили рәис ону бош бурахмыр:

— Онда ајағыны көстәр вә анд ич ки, имзасыз мәктублары сән јазмајыбсан.

Шө'бә мүдирини башыны ашағы дикиб ајағларына баха-баха дурур. Горхур ки, бу анд она гәним олар.

БӘС, ҲАНЫ ГЫЗЫЛ?

Рәис чилинкәри кет-кәлә салыр. Ширинлик умурмуш. Буна кәнчин атасы инанмыр. Оғланы өзүлә бирликдә апарыр рәисин јанына, сөз арасы, оғлуну тәрифләјиб дејир:

— Валлах, бу ушағын әлиндән гызыл төкүлүр, сән көтүр ону ишә.

Рәисин көзләринә ишыг кәлир, јериндән дикәлиб бојланыр:

— Бәс, һаны гызыл, һара төкүлүр?

ШӘКӘР ХӘСТӘЛИЈИ АЗАРЫ

Бир шәкилидән сорушурлар:

— Рәисиниз ишә чыхмыр, нә олуб она?

Шәкили:

— Нә олачаг, јазыг о гәдәр ширинлик алды ки, ахыр да шәкәр хәстәлијинә тутулду.

ИТ АПАРАН ОЛСУН

Рүшвәти тәләсик чибинә басан мүфәттиш шәкилијә дил-ағыз едир:

— Инчимә дә. Бизим дә хәрчимиз чыхыр. Јохса, сәндән пул алмаздым.

Шәкили мүфәттиши хатирчәм едиб дејир:

— Ај оғул, нијә дил-ағыз едирсән? Белә шејин фикрини чәкмә. Нејләјәк? Ит апаран олсун.

МӘНӘ 200 ГРАМ ЧАЈ СҮЗ!

Шәкили Кәнчәјә кедир. Көрүр ки, һәр јердә чајчылар стәканларын јарысындан чај төкүб верирләр. Бир чајханаја кириб дејир:

— Ај дајы, зәһмәт олмаса, мәнә ики јүз грам чај сүз.

БУ УШАҒА ПЕНЧӘК ТИК

Шәкили јаланчылыгда ад газанан, амма әлиндән гызыл кими иш чыхан дәрзинин јанына кәлиб дејир:

— Ал бу парчаны, һа бу ушаға пенчәк тик.

Дәрзи ушағын өлчүләрини көтүрмәк истәјәндә, шәкили дејир:

— Ушагла ишин олмасын. Мәңи өлч.

— Сәни пијә?

— Ај көзүвү јијим, — дејә шәкили билдирир. — Сән һа бу пенчәји тикинчә, ушаг мән јаша чатачаг дә?

КЕЧ КӘЛСӘМ, НАРАҒАТ ОЛМА, АТА

Шәкили көрүр ки, оғлу сәһәр кедиб бир дә кечәјарысы евә гајыдыр. Ону данлајыр:

— Ај ит оғлу, нијә бир јерә кедәндә јериви-вәтәниви демирсән, адам атасындан сорушмаз бәјәм?

— Мәнә ит оғлу дејирсән?

— Бәли, сәнә!

Оғлан динмәзчә зәнчирдәки зорба көпәјин јанына кәлиб онун башыны тумарлајыр:

— Атачан, — дејир, — башга бир сөзүн, тапшырығын јохса, шәһәрә чыхырам. Кеч кәлсәм, нараһат олма.

ҲА ГАЧДЫМ, ЧАТА БИЛМӘДИМ

Бир ушаг анасыны әсәбиләшдирир. О да оғлуну гаргајыр:

— Ај оғул, — дејир, — көрүм, сәнин чөрәјин ајры-

планда олсун, өзүн дә пијада далынча һа гачасан, һа гачасан, чата билмәјәсэн.

Бу әһвалатын үстүндән хејли кечәндән сонра, ана оғлуна пул вериб чөрәк алмаға көндәрир. Оғлунун әли-бош гајытдығыны көрәндә сорушур:

— Һаны бәс чөрәк?

Оғлан чавабында билдирир:

— Ај чији, чөрәк ајрыпланда кедирди. Далынча һа гачдым, һа гачдым, чата билмәдим.

ТӘЗӘСИНИ ВЕРӘРЛӘР

Бири шәкили илә ағызлашыр. Үрәји сојумағ үчүн ону гарғајыр:

— Сәни көрүм, евин дағылсын!

Шәкили чапарағ ону гучаглајыб өпүр:

— Көрүм, аллаһ ағзындан ешитсин. Мәнзилим көһ-нәдир, һеч олмаса, дағылар, тәзәсини верәрләр

НИЈӘ БАДҖАНЫ СЫНДЫРДЫН?

Шәкинин Ачноһур ғышлағындакы гојун јатағлары-ның биринә фотомүхбир кәлир.

Исти күн имиш. Јатағда тәкчә балача ғыз ушағы вармыш. Мүхбир ғызы булаға су далынча көндәрир. Бәрк ачыбмыш. Банкадакы гатығы көтүрүб төкүр күнчдә дуран сахсы бадјаја. Доғрамач едиб јејәркән ғыз кәлир. Көрүр ки, фотомүхбир банкадакы гатығы бошалдыб. Дејир:

— А дајы, о банкадакы гатыға сичан дүшмүшдү.

Мүхбир һирсләниб бадјаны јерә чырпыр. Габ сыныр. Ушағ ағламаға башлајыр. Фотомүхбир сорушур:

— Ај ғыз, нијә ағлајырсан?

Ғыз көзүнүн јашыны силә-силә дејир:

— А дајы, сындырдығын бадја итимизин габы иди. Инди атам итә јалы нәдә верәчәк?

НАМУСУМА ТОХУНУБ

Бир гары прокурорун отағына кириб дејир:

— Дамком алчағ мәним намусума тохунуб.

Прокурор тәәччүбләнир:

— Сәнин намусуна?

Гары:

— Мәним дејәндә, ғызымын намусуна дә. Өзү дә дејир ки, прокурорун тапшырығыдыр. Мән нә едә биләрәм?

Прокурор һирсләнир:

— Белә шеј олмаз.

— Олубдур дә, һәлә бир дејир, ушағы јахшы бөјүт-мүрсүз.

Прокурорун көзү дәрд олур:

— Ғызынызын ушағы да вар?

— Бәли, башына дөнүм. Намус мәним нәвәмдир. Дамком бу бојда шәһәрдә тохунасы адам тапмыр бә-јәм ки, Намусуму тикинтијә көндәрир?

ДЕЖИРСИЗ, ДОДАГСЫЗ ГАЛЫМ?

Машаг Исфендијардан сорушурлар:

— Ај Испендијар, сән данышанда һамы күлүр, ам-
ма сәнин һеч додағын да гачмыр.

— Дејирсиз, додағым гачсын, додагсыз галым?

ӨЛӨНӨ ГӘДӘР

Бир шәкили хәстәләнир вә һәкимә мұрачиәт етмә-
ли олур. Һәким хәстәни мұажинә едиб, мәдәсиндә јара
олдуғуну билдирир.

Хәстәдән сорушурлар:

— Һәким нә деди?

— Деди ки, горхулу бир шеј јохдур, өләнә гәдәр ја-
шајачагсан.

ҲЕЧ КӘСӘ ДЕМӘМИШДИК

Бир шәкилинин евиндән кимсә халча оғурлајыр. Ев
саһиби оғурлуғу кизли сахлајыр. Бир нечә күндән сон-
ра гоншу сорушур:

— Ај гоншу, итән халчаны тапдынызмы?

— Бәли! — дејә халчасы итән чаваб верир.

— Ким оғурлајыб?

— Сән! — дејә халчасы итән билдирир. — Чүнки
биз һеч кәсә демәмишдик ки, халчамыз оғурланыб.

БУНА ЛЕНТ НЕЧӘ ДӨЗСҮН?

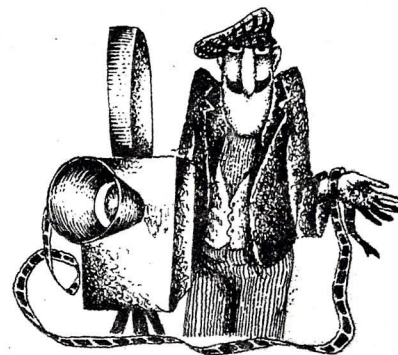
Механик мұһарибәдән
бәһс едән кинофилм көс-
тәрирмиш. Лент көһнә
олдуғундан тез-тез ғы-
рылыр. Тамашачылар,
фит чалыб чығырырлар-
мыш:

— Сапожник...

— Сапожник...

Ахырда шәкили меха-
ник дөзмәјиб зала енир,
экрана ишыг дүшән ба-
чаны көстәриб дејир:

— Ај чамаат, мән сапожник көпәкоғлу нејләјим? Бу
бачадан дәгигәдә 100-150 немес танкы кечирирәм. Бу
вурһавурда һәр шеј ола биләр. Лент јох, лап адам да
ғырылар.

ӨЗҮНҮТӘНГИД

Шәкилидән сорушурлар:

— Өзүнүтәнгид нә демәкдир?

— Ә, буну да билмирсәнсә, өл, гуртар да... Мәсә-
лән, елә ки, сәһәр евдән чыхыб фикирләширсән ки,
бу күн он манат газаначагсан, гајыданда сајыб көрүр-
сән ки, чәми доггуз манат дөрд аббасын варындыр.
Һирсләнирсән, башлајырсан өзүнү сөјмәјә ки, ә,
нечә олду доггуз манат дөрд аббасы газана билдим, бу
бир аббасыда илишиб галдым. Бах, буна, ај дозај, өзү-
нүтәнгид дејирләр.

САВАДСЫЗ ДЕЖИЛӘМ КИ...

Шәкилидән сорушурлар:

— Нечә ил олар китабын үзүнү ачмадыгын, гәзет, журнал охумадыгын?

— Жадымда дејил, ја сәккиз, ја да он ил олар.

— Нијә охумурсан?

— Ә, мән сизин кими савадсыз дејиләм ки?

ШЕКИНСКИЕ АНЕКДОТЫ

Баку - 1987

Издательство «Язычы».

370005, г. Баку.

площадь Натаван, 1.

Редакторлары Фәридә Бакыханова, Елдар Гулијев.

Рәсәмә Р. Пашазадә

Бәдни редактору Ә. Мәммәдов.

Техники редактору А. Әскәрова.

Корректорлары О. Сүлејманова, Ә. Јусифова.

ИБ № 1879

Јығылмаға верилмиш 15.09.1985-чи ил.

Чапа нмзаләнмиш 13.04.1987-чи ил.

ФГ 20749. Кағыз форматы $70 \times 109^{11}_{32}$. Мәтбәә кағызы № 1. Шрифтин гарнитура әдәби. Офсет чап үсүлу илә.

Шәрти ч. в. 6.3. Шәрти рәнкли сурәт 6.6. Учот нәшр вәрәғи 4.48. Тиражы 80.000. Сифарини 2047.

Гијмәти 45 гәп.

Азәрбајҹан ССР Дәвләт Нәшријат, Полиграфија вә

Китаб тичарәти ишләри комитәси.

«Язычы» нәшријаты, 370005, Натәван мейданы, 1.

«Коммунист» нәшријатынын мәтбәәси, 370146, Бақы.

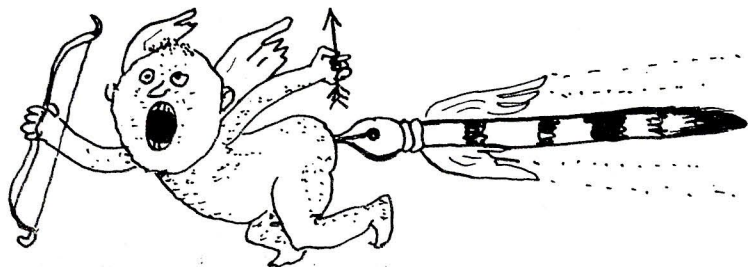
ГАБРОВО ЛАТИФӘЛӘРИ

Бакы. Язычы. 1987.

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

ГАБРОВО
ЛӘТИФӘЛӘРИ

Тәрчүмә едәни вә ән сөзүн мүәллифи

Чаһанкир АСЛАНОВЛУ

Г12 Габрово ләтифәләри. Б.: Язычы, 1987—80 сәһ.

Болгарыстанын гәдим шәһәрләриндән олан Габрово һа-
зырчаваб вә инчә јуморлу сакинләри илә чох мәшһурдур.
Буна көрә дә үмүмдүнја сатира вә јумор фестивалынын Габ-
ророда кечирилмәси тәсадүфи дејилдир.

Габрово зарафатлары вә ләтифәләри Азәрбајчан дилиндә
ајрыча китаб һалында илк дәфә нәшр олунар.

4703000000—044
Г $\frac{\text{М—656—87}}{174—85}$ (Дәг. т/п 1987) х(Бол.)2.

1. «Габровски шегни». София — пресс — 1972
2. «С отрезанны олашки». Балканско-знаме. Габрово — 1965
3. Габровские анекдоты. Издательство «Болгарский художник»
София. Издательство «Христо Г. Данов», Пловдив — 1982

© Азәрбајчан дилинә тәрчүмә. Язычы, 1987.

ГАБРОВО КӨРҮШЛӘРИ — ГАБРОВО КҮЛҮШЛӘРИ

Әкәр мәнән сорушсалар дүнјанын ән дәвләтли, ән вәрлы шә-
һәри һансыдыр, дејердим Габрово. Анчаг габроволулар өз дәвләт-
ләрини, сәрвәтләрини дәмир сандыгларда, сәјфләрдә горүјуб сах-
ламырлар, бөјүк сәхавәтлә һамыҗа пәјләјырлар. Ким нә гәдәр ис-
тәјирсә апарсын. Елә апарырлар дә. Бунунла белә, габроволуларын
вар-дәвләти азалмыр ки, даһа да артыр.

Чүнки онларын сәрвәти күлүшдүр, мезәли ләтифәләр, күлмәли
әһвалатлар, атмачалар — өлмәз халг јуморудур.

Дүнјанын елә бир өлкәси јохдур ки, орада габроволуларын хә-
сислијиндән, гәнаәтчилијиндән сөһбәт кетмәсин. Дејирләр ки:
«Бир гәпиклији, дар шалвары, мини јубканы габроволулар ичәд
едибләр». «Папирос јандыранда кибрити үзүнүнә ики јерә бөлүрләр».

Габрово Болгарыстанын ән бөјүк сәнәјә мәркәзләриндән
биридир.

Габророда гәдим тикилиләрлә јанашы он сәккиз-ијирми мәртә-
бәли мүәсир биналар, көзәл мейманханалар, мүштәриләрә кәл-кәл
дејән мағазалар көз охшајыр. һәр аддымда паржа, бағ-бағата, күл-
зарлыға раст кәлирсән, хијабанлар, күчәләр, һәјәтләр, ејванлар,
пәнчәрәләр күлләрлә долудур.

Габророда күл мағазалары чохдур вә орада ғызылжүлүн шити-
лини сатмыр, елә-белә мүфтәчә бағышлајырлар, һәлә десән күбрә,
торпаг, мәсләһәт дә верирләр: апар әк, бечәр... Тәки күл-чичәк бол
олсун.

Габрово шәһәринин тәмәлини гојмуш дәмирчи Рачонун һејкәли
Јантра чајынын тән ортасындакы гајанын үстүндә учалдылмышдыр.
Бунун сәбәбини сорушанда дејирләр ки, «торпага гәнаәт едирик».

Өз милли мәдәнијәтигә бөјүк гәҗғә вә һәссаслығла јанашан габроволулар бу шәһәри ачығ сәмә алтында музее чевирмишләр.

Габровода диггәти чәлб едән бир дә одур ки, әһали һәмишә һәр јердә бир-бирилә мөһрибан рәфтар етмәјә, бири-биринин көн-лүнү ачмаға чалышыр. Онлар дејир ки: ...«Үрәкдән күлмәји бачарма-јанын үрәји хәстә олар».

Габрово ләтифәләриндә өз гәнаәтчиллији, симичлији илә башгаларыны күлдүрән адамлар һеч дә Молјерин, Балзакын, Гоголун, М. Ф. Ахундовун јаратдығлары симич, хәсис образларына бәнзәмирләр. Онлар гәнаәт һесабына јығдығлары пулу даһа хејирхаһ мөгсәдләр үчүн сәрф етмәјә чалышырлар. Минју баба һағгында дилләрдә көзән сөз-сөһбәт буна јахшы сүбүтдур. Габрово ләтифәләринин хејли һиссәси һәгигәтән Габровода јашамыш Минју бабанын ады илә бәғлыдыр.

Дејирләр ки, илк дөфә... «Пишијин гүјругуну о кәсиб ки, ғышда пишик ичәри кирәндә исти һавә чөлә чыхмасын»...

«Кечәләр саатын әгрәбләрини дајандырырмыш ки, ишләниб хараб олмасын»...

«Евләнәндә арығ, нәрмәназик бир ғыз алыбмыш ки, кәлилик паятар үчүн аз парча ишләтсин вә арвад евдә аз јер тутсун»...

Амма һәмин «симич» Минју баба ғырх мин лев ғызыл пул вериб бөјүк бир китабхана-гирәәтхана бинасы тикдириб чамәата бағышламышдыр. О бина инди дә Габровонун тарихи абидәси кими туристләри һејран едир.

Ики илдән бир Габровода Бејнәлхалг сатира вә јумор фестивалы кечирилир.

Дүнјанын һәр јериндән јумор усталары, сатирикләр, артистләр, карикатурачы рәссамлар, фотографлар, бир сөзлә, күлүб-күлдүрмәји, инсанләра сәвинч-күлүш бәхш етмәји бачаранлар, јүз минләрлә турист ахышыб Габроваја кәлир.

Габровода кечирилән биринчи сатира-јумор фестивалында иштирак етмәк мәнә дә нәсип олмушду. Өзү дә әди турист-тамашачы кими јох, Бејнәлхалг мүнсифләр һејәтинин үзәү кими.

Болгар јуморунун, Габрово ләтичәләринин тәблиғи сәһәсиндәки хидмәтләримиз нәзәрә алыб мәнә Бејнәлхалг Ленин мұкафаты лауреаты һерлуф Бидструп, Жан Еффел, еләчә дә мөшһүр полјак јазычы-рәссамы, профессор Ерик Лапински илә јанашы Бејнәлхалг мүнсифләр һејәтигә үзә сечмишдиләр.

Бу фестивал һәр шәјдән әввәл халғлар, миллиәтләр арасында достлуг, бәрәбәрлик вә сүлһ фестивалы иди, фестивал јумористик

карнавал илә башланды. Төнтәнәли ачылышда Болгарыстанын көркәмли дөвләт хадимләри, көркәмли шәхсләр иштирак едирди.

Бу шәһликләрә тамаша етмәк үчүн, дәмәк олар ки, шәһәрин бүтүн әһалиси күчәләрә чыхмышды. Шәһәрә кәлән туристләр вә гонағлар чамәата гарышмышды.

Карнавалын башлангычында ән'әнәјә көрә мөјданчәја биринчи оларак Габрово јуморунун рәмзи — гара пишик дахил олду. Күлүш, зарафат, јумор фестивалы бөлчә башланды...

Јумор-сатира фестивалында, дүнјада биринчи оларак карикатурачы рәссамларын бејнәлхалг мұсабигәси кечирилирди.

Бу мұсабигәјә дүнјанын мұхтәлиф өлкәләриндән 500 рәссам 1300 карикатура көндәрмишди. Мұсабигәдә Совет Иттифағы, Америка, Франса, Мисир, Түркијә, Италија, Польша, Чехословакија, Иран, Румынија вә диҗер өлкәләрин рәссамлары иштирак едирдиләр. Узун сүрән мұбаһисә вә музакирәдән сонра бејнәлхалг карикатура мұсабигәсинин биринчи мұкафаты «Ғызыл езоп» түрк рәссамы Ердоған Бозока верилди.

Онун чәкдији кичик садә карикатура ади бир адамын бөјүк арзуларла јашадығыны тәсвир едирди: «Бөјүк мағазанын ики витрини вар, бирисиндә ағтомашын, диҗериндә ајағгабылар гојулүб. Витринин гарышысында дајанан ајағјалын бир адам һәсрәтлә ағтомобилә бахыр — ајағјалындыр, амма машын арзусу илә јашајыр».

Мүнсифләр һејәтинин гарары е'лан едилдикдән сонра диҗер түрк рәссамлары вә мұхбирләрә олан сөһбәтдән мә'лум олду ки, дүнјада илк дөфә кечирилән карикатурачыларын мұсабигәсиндә биринчи мұкафата ләјиг көрүлән Ердоған Бозок Түркијәдә рәссамлығ академijasыны битириб, көзәл карикатуралар чөкөр, лакин рәссамлығла чөрәк пулу газанмағ чәтин олдуғундан о, бир һәссабын јанында сатычылығ едир вә јолпулу тапмадығы үчүн Габровоја кәлә билмәмишди.

Мұхтәлиф өлкәләрин алты рәссамына икинчи мұкафат «Күмүш Габрово бојунағысы» верилди. Бунларын арасында совет рәссамы Михаил Шербак да вар иди.

Фестивалда Азәрбајҗан рәссамларындән Нәчәфгулунун вә Пјотр Шандинин үч карикатурасы нумәјиш етдирилди. Мұкафат алмасалар белә мө'тәбәр мұсабигәдә иштирак етмәјин өзү дә хошақәлән һадисәдир.

Јумор-сатира евинә һәдијә етмәк үчүн апардығым «Молла Нәсрәддин» вә «Кирпи» журналынын илк нөмрәләри, Әзим Әзимзаде-нин карикатуралар албому, еләчә дә бизим карикатурачы рәссамларын әсәрләри топланмыш китаблар әлдән-әлә кәзирди.

Жан Еффел, Һерлуф Бидstrup, Карандаш, Лапински, дикер көркөм сәнәткарлар Э. Әзимзаденин өсөрлөриндәки милли хусусиятләрә, онун усталыгына, характерләрин ајдын вә биткинлијинә һејран олдуғларыны билдириләр.

Габровода кечирилән сонракы сатира вә јумор фестиваллары да шән вә марағлы кечиб.

Дүнјанын мүхтәлиф өлкәләриндә габроволуларын һәмфикирләри тапылып вә онлар да күлүш бајрамлары, јумор фестиваллары: тәшкил едибләр. 1984-чү илин ахырына олан мәлумата көрә планетимизин 36 өлкәсиндә 89 шәһәр, күлүш, јумор шәһәри кими таныыр.

Марағлы бурасыдыр ки, бизим Шәки шәһәриндә кечирилән биринчи Күлүш бајрамы габроволуларын үрәјинчә олуб вә Шәки шәһәрини дүнјанын дохсанынчы фестивал шәһәри кими гејдә алыблар.

Инди дүнјада 90-чы, өлкәмиздә икинчи күлүш шәһәри олан Шәки (Одессадан сонра) Габрово илә мөһкәм достлуг әлагәләри јарадыб.

Фестивал күнләриндә мәшһур франсыз рәссамы Жан Еффел илә мәним арамда олан ади бир сөһбәт дилләрә дүшүб гәзет сәһифәләрини долашды. Мән бөјүк сәнәткара дедим:

— Сизинлә таныш олмағымла, Бејнәлхалг мүнсифләр һејәтиндә бәрәбәр ишләмәјимлә фәхр едирәм. Сизин чәкдијиниз «Дүнјанын јаранмасы» китабына баханда һәмишә сизи хатырлајачағам. Бизим үчүн дүнјаны сиз јенидән јаратмышсыныз.

Ж. Еффел тәшәккүр едиб, чох көзәл чаваб верди:

— Јох, — деди, — дүнјаны мән јаратмамышам, дүнјаны сиз јаратмышсыныз, 1917-чи илдә, Октябрда...

Чох көзәл сөјләди. Јени дүнја 1917-чи илдә јараныб. Сәадәти, хошбәхтлији, күлүшлү күнләри халғлара Октябр бәхш едиб.

Она көрә дә Габроводакы јумор фестивалларынын гајәси белә адланыр: «Дүнја күлмәсә иди, јашамазды».

Чаһанкир Асланоғлу.

МӘН ПИЈАДА КӘЛӘРӘМ

Бир габроволу, әлиндә ики бөјүк чамадан, сүрүчүнүн јанына кәлир:

— Мәни вағзала апарсан нә гәдәр аларсан?

— Он лев.

— Бәс чамаданларымы апарсан нә гәдәр вермәлијәм?

— Неч нә гәдәр, јүкләри мүфтә апарырыг.

— Елә исә чамаданлары апар, мән пијада кәләрәм.

АХЫРЫНЧЫ ХАҢИШ

Габроволу бир гоча евинин дамыны тәмир еләјәндә, ајағы сүрүшүб јыхылып. Пәнчәрәнин јанындан кечәндә арвадыны сәсләјиб дејир:

— Хөрәји бир адамлыг аз бишир, мәндә јемәјә һал галмајачаг.

БҮНДҮРҮНҮ АХТАРАЧАҒАМ

Бир габроволу мейманхана саһибиндән сорушур:

— Мейманханада бир кечә галмаг үчүн нә гәдәр вермәлијәм?

— Биринчи мәртәбәдәки отағын гиҗмәти 10 левдир. Икинчи мәртәбәдәкинин — 8 лев, үчүнчү, дөрдүнчү мәртәбәдәки отаглар үчүн 6 лев. Бешинчи мәртәбәдәки отаглар исә 4 лев.

Габроволу хеҗли фикирләшиб, пејсәрини гашыды вә һејбәсини көтүрүб, кетмәк истәјәндә мейманхана сәһн-би деди:

— Нә үчүн кедирсиз, мейманханамыз хошунуза кәл-мәди, ја гиҗмәтләр сәрфәли дејил?

— Хејр, мейманхананыза сөз јохдур, амма кедирәм лаһа һүндүр мейманхана ахтармаға.

ВӘСИҖЈӘТ

Бир габроволу һәким өлмәмишдән әввәл арвадына вәсијјәт едир:

— Мәни дәфи едәндән сонра башдашыма мүтләг адымы вә сәнәтими јаздыр.

Һәким өләндән сонра, арвады артыг хәрч чыхмасын дејә әввәлләр һәкимин гапыдан асдығы лөвһәни чыхарыб, башдашына вурдуруп:

«Һәким А. ТАҒАНКОВ...

Хәстәләри һәр күн саат 10-дан 12-јә гәдәр гәбул едир».

ОХУЈА БИЛМӘЈӘЧӘК

Бир габроволу гајынанасы үчүн башдашы сифариш вермәк истәјир. Устаынын јанына кәлиб дејир:

— Мәнә елә башдашы лазымдыр ки, һәм учуз өл-сун, һәм дә гәшәнк.

Уста үстү јазылмамыш һамар бир дашы көстәрир:
— Бу дашынын гиҗмәти јүз левдир. Мәрһумун адынын јазмаг үчүн сәндән 50 лев алачағам.

Габроволу устаја јүз лев вериб дејир:

— Ад јазмаг лазым дејил, гајынанам савадсыздыр, охуја билмәјәчәк.

О СОНРАКЫ МӘСӘЛӘДИР

Бир габроволу оғлу илә дәниз сәјаһәтинә чыхыр. Бирдән туфан гопуб гајығы јырғаламаға башлајыр. Ки-ши әлләрини һаваја галдырыб дуа еләрәк дејир:

— Еј аллаһ, әкәр бу туфаны дајандырыб, бизи сағ-саламат сәһилә чыхартсан, нәзир едирәм ки, килсәдә дор ағачы һүндүрлүјүндә шам јандырам.

Оғлу атасынын сөзүнү кәсир:

— Ата, о бојда шамы һардан тапачагсан?

— Қәс сәсини, — дејә киши оғлуна ачыгланыр. — Гој туфан кәссин, саһилә чыхаг, шамы кичилтмәк асандыр.

МӘРЧ

Ики габроволу чајда чимирмиш, онлар мәрч кәлир-ләр ки, ким сујун алтында чох галса, о бириси она 50 лев версин.

Һәр икиси суја баш вурур...

Индијә гәдәр онларын һеч бири судан чыхмајыб.

СОНРА ЈАДДАН ЧЫХАР

Габроволу һәкимин јанына кәлән хәстә һушсузлу-гундан шикајәт едир.

Һәким дејир:

— Елә исә мәним зәһмәт һаггымы габагчадан вер, сонра сөһбәти давам етдирәк.

ДӘЛЛӘКХАНАДА

— Үзүнүзә әтир вурум?

— Әтирин пулу һесаба дахилдир?

— Бәли.

— Елә исә әтри ајрыча шүшәјә төкүб верин мәнә, апарым арвадым үчүн.

ХЕЈРИНИ КӨРӘК, СОНРА ГОВАГ

Ушаг атасына дејир:

— Бостанымыза инәк кириб.

— Тут сахла, анана де, ону сағсын, сонра говарсан.

ДОНМУШ АРАГ

— Бу сојугда күчәдә нијә дајанмысан?

— Бир шүшә араг әлимдән дүшүб сыныб. Көзләји-рәм ки, донсун, гопарыб апарым евә.

ҺӘКИМ МӘСЛӘБӘТИ

Бир габроволу јолда раст кәлдији таныш һәкимдән мүфтә мәсләһәт алмаг мәгсәдилә сорушур:

— Һәким, сиз зөкәм оlanda нејнирсиз?

— Сәбир кәтирирәм, — дејә габроволу һәким чаваб верир.

АЛДАТМАГ ҮЧҮН

Учуз меһманханада галан габроволуја кечә тахта-битиләр һүчум едир. О, јериндән галхыб ишығы јанды-рыр, гапыны ачыб, сонра бәркдән өртүб, узаныб јатыр.

Сәһәр, гоншусу тәәччүблә онун нијә белә етдијини сорушанда, габроволу чаваб верир:

— Тахтабитиләри алдадырам ки, елә билсинләр чы-хыб кетмишәм.

СИМИЧ ГОНШУ

Гапысыны тә'мир едән габроволу кичик оғлуну гоншуја балта далынча көндәрир.

Бир аздан әлиболу гајыдан оғлан гоншунун балтасы олмадығыны дејир.

— Нә симич адамдыр,—дејә атасы әсәбиләшир,—кет анбардан өз балтамызы кәтир.

БАМАМДА

— Ваннаја билет нечәјәдир?

— Ики левә.

— Бујурун бир лев, мән ваннаны јарыја гәдәр долдурачағам.

ДӘРЗИДӘ

Габроволу костјум тикдирмәк үчүн парча сечәндә сатычы хәбәр алды:

— Сиз нә үчүн парчаларын астарына чох бахырсыныз?

— Мән тикдирәчәјим костјуму бир нечә илдән сонра мүтләг чевиртдирәчәјәм, истәјирәм о вахт костјумун нечә көрүнәчәјини индидән билим.

БЕСАБ ГУРТАРДЫ

Габроволу, бир кәндлидән пул борч аямышды, чәми бирчә лев борч верән кәндли һәр күн пулун далысыјчан габроволунун јанына кәлир вә һәр дәфә дә ондан папирос алыб чәкирди.

Онунчу күн јенә кәндли кәлиб әввәл папирос истәјиб, сонра борчуну тәләб едәндә, габроволу чиб дәфтәрчәсинә бахыб деди:

— һагг-һесабымыз гуртарыб, сәнә он дәнә папирос вермишәм. Бир леви чәкиб гуртармысан.

БАШДАШЫ

Габроволу гајынанасы үчүн башдашы сифариш вермәјә кетмишди.

— Сиздә бир бабат башдашы вармы? Амма бир аз учуз олса јахшыдыр.

— Бир даш вар, амма үстүндә башга адамын ады јазылыб.

— Ејби јохдур, о дашы алырам, гајынанам савадсыздыр.

ШӘРИКЛИ УЗУНГУЛАГ

Габроволу башга кәнддән олан танышыјла шәрикли узунгулаг алмышды.

— Бунун јарысы сәниндир, јарысы мәним. Әзүн үчүн һансы тәрәфини сечирсән?

Тамаһкар кәндли:

— Баш тәрәфи мәним, гујруг тәрәфи сәнин, — дејәндә, габроволу гујруг тәрәфә гонан милчәкләри говлајыб:

— Мән өз ишими көрүрәм, сән дә баш тәрәфлә мәшгул ол, арпа ал, һејваны јемлә.

АЛЛАҒЫ ДА АЛДАТМАГ ОЛАР?

Бир кәндли габроволудан борч пул истәјирди. Габроволу доггуз фаиз мұамилә тәләб едәндә кәндли етиразла:

— Бу лап сојғунчулугдур, — деди, — аллаһдан горхмурсан?

— Онсуз да аллаһ јухарыдан доггузу алты көрәчәк, та нијә горхум?!

ФӘРЛИ ОҒУЛ

Бир габроволу достуна дејир:

— Атам дәли олуб, бүтүн вар-дөвләт галыб мәнә.

— Јәгин ки, атанын борчларыны сән өдәјәчәксән?

— Сән мәни дүз баша дүшмәдин, атам дәли олуб, мән јох.

РЕСТОРАНДА

Үч дост ресторана кәлир. Икиси әлләрини јумаға кедәндә үчүнчүсү менјуну көтүрүб баһалы јемәкләрин адыны поэмаға башлајыр.

Јемәкпајлајан онун нијә белә етдијини сорушанда дејир:

— Ахы, јемәкләрин пулуну мән верәчәјәм.

МҮФТӘ ГУЛУ ГАЗМАГ ҮСУЛУ

Бир габроволу ики нәфәр гарачыны хамлајыб сөһбәтә башлајыр:

— Гоча килсә хадиминин дедијинә көрә мәним бостанымда бир сандыг чәваһират басдырыблар, кәлин бостаны газыјаг, тапсаныз јары бөләрик.

Гарачылар исә белә чәваб верирләр:

— Килсә хадиминин сөзүнә инанмајын, о башга бир габроволуја да белә сөз демишди, биз онун һәјәтиндә бир гују газдыг, амма хәзинә-зад чыхмады.

ЈҮЗ ЈАШЛЫ ГОЧА

Гојун-кечи отаран јүз јашлы гочанын јанына мұсаһибә алмаға кәлән мұхбир сорушур:

— Баба, де көрәк, сән кечи сүдүнү чох севирсән, ја гојун сүдүнү?

Габроволу гоча күлүмсәјәрәк белә чәваб верир:

— Һансы учузурса ону.

ДӘРС

Дөвләтли тачирин гоншусу көһнә борчуну гајтармамыш, јенә дә борч алмаг үчүн тачирин јанына кәлир. Тачир гоншусуну динләјиб:

— Чох јахшы, — дејир, — о јешији ач, пулу көтүр.

Гоншу јешији бош көрүб тәәччүбләнир:

— Бурда пул јохдур.

Гоча тачир чәваб верир:

— Алдығыны гајтарсајдын оларды.

ЕКИЗЛӘР

— Ешитмишәм екиз ушагларын вар, һеч олмәзсә шәкилләрини көстәр.

— Бујур.

— Бу ушағын биринин шәкли, бәс о бириси?

— Елә о да буна охшајыр.

ИКИ СИМИЧ

Бир габроволу тачирин гонагы кәлмишди. Онлар шамдан сонра әјләшиб сөһбәт едәркән тачир лампаны сөндүрүб дејир:

— Бири-биримизин үзүнү чох көрмүшүк, сәсини дә јахшы ешидирик. Нефти һәдәр јерә јандырмағын нә мәнасы?!

...Хејли сөһбәтдән сонра гонаг кетмәјә һазырлашанда тачир лампаны јандырмаг истәјир, бу заман гонаг:

— Тәләсмә, — дејир, — гој шалварымы кејим. Гаранлыгда сәјунмушдум ки, шалвар сүртүлүб көһнәлмәсин.

ХЕЈИРЛИ ГОНАГ

— Пенчәв хәстәләниб, һәкимләр оңа ахшамлар јемәји гадаған едибләр.

— Бу лап јахшы олду, ону һәр ахшам гонаг чағырмаг лазымдыр.

ГОНАГПӘРВӘРЛИК

Габроволу гонағыны шәһәрлә әтрафлы таныш етмәк мәгсәдилә ону кәзмәјә апармышды.

Шәһәрин мүхтәлиф јерләрини кәзәндән сонра онлар бир јемәкхананын јанындан кечирләр. Бу вахт габроволу дејир:

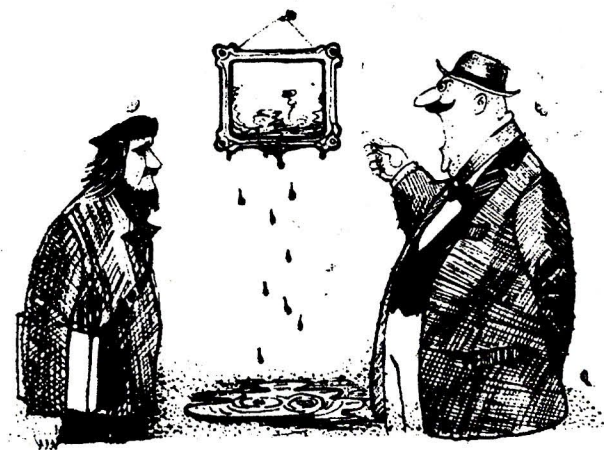
— Бах, бурада раһат вә учуз наһар едә биләрсән.

ШӘКЛИН ГИЈМӘТИ

Рәссам әсәрини габроволу тачирә сатмаг истәјирди, тачир шәкли диггәтлә нәзәрдән кечириб рәссама әлли лев верир. Рәссам мәбләғин азлығыны көрүб әсәбиләшир:

— Әлли лев? Мән бу шәкли чәкмәк үчүн парчаны сизин өзүнүздән јүз әлли левә алмышам.

— Билирәм, амма нәзәрә ал ки, мән сәнә тәмиз парча сатмышдым.

Бир тачир габроволу рэссама шир шэкилли лөвһә сифариш верирди.

— Нечә шир чәким? — дејә рэссам хәбәр алды.
— Зәнчирләнмиш шири 200 левә, зәнчирләнмәмиши 100 левә чәкә биләрәм.

— Зәнчирләнмәмиш чәк.

Рэссам лөвһәни чәкиб тачирә верир. О да дүканын гапысы үстә асыр, ахшам јағыш јағыр вә лөвһәдәки шир шәклини јујуб апарыр. Тачир лөвһәни көтүрүб башы-ловлу рэссадын јанына кәлир:

— Биз нечә данышмышдыг, шир һаны?

— Өзүн дедин ки, зәнчирләнмәмиш чәк, одур ки, јағыш јағанда шир гачыб.

МӘСЛӘХӘТ

— Үрәјимә дамыб ки, хидмәтчим гәнди оғурлајыр.

— Амма мән елә кәләк гурмушам ки, хидмәтчи истәсә дә, гәнд оғурлаја билмәз.

— Буну нечә едирсән?

— Һәмишә гәндгабыны өртәндә ичәрисинә бир мил-чәк салырам, милчәји орада көрмәјәндә билирәм ки, гапағыны ачыбдыр. Сонра вәј нөкәрин һалына.

МӘҢКӘМӘДӘ

— Сиз аилә һәјаты гуранда әриниздә дәјәрли, гиј-мәтли чәһәтләр вар иди?

— Әлбәттә, амма сон гәпијинәчән хәрчләјиб гуртар-дыг.

Бир габроволу өзүнү өлдүрмәк үчүн боғазыны кәнди-рә кечириб кәтили итәләјәндә, сәсә кәлән нөкәр кәндирип кәсиб ағасыны хилас едир.

Ајын ахырында саһибкар кәсилән кәндирин пулуну нөкәрин зәһмәт һаггындан чыхыр.

АҒЫЛЛЫ УШАГ

Балача габроволу, шоколаддан дүзәлдилмиш адам фигуруну алмаг үчүн мағазая кәлир.

— Бала, сән һансы фигурдан истәјирсән, оғлан, ја гыз?

— Оғлан. Онун шоколады чох олур.

ҢЕЧДӘН ЈАРАНАН ДӨВЛӘТ

Бир нечә габроволу гәһвә ичмәјә топлашмышды. Он-лар һамыдан дөвләтли олан достларындан сорушурлар ки, гыса мүддәтдә нечдән бу гәдәр вар-дөвләти нечә топламысан?

О, үзүнү отуранлардан биринә тутуб сорушур:

— Дејәк ки, арвадыңыз шорба биширир. О заман газана нә гәдәр дүјү төкүр?

— Нә гәдәр лазымдырса, о гәдәр.

— Бизим арвад исә лазым олдуғу гәдәриндән сабаһ-кы шорба үчүн дә дүјү ајырыр.

ПАПАГ ЭВЭЗИНЭ

Бир габроволу бүтүн гышы башыны парча илэ сары-
жыб кэзирмиш. Жаза чыханда ондан сорушурлар:

- Нечэ олду, башынызын жаралары тамам сағалды?
- Сиз нэ данышырсыныз, жара-зад јох иди, мән башымы сарымышдым ки, папағымы ишлөтмөјим.

ТАМААКАР ЭР

Габроволунун арвады дөниздө батыр. Нэ гэдэр ах-
тарырларса мејиди тапа билмирлэр. Габроволу да өзү-
нэ тэсәлли верир: «Неч олмаса дөфн пулу чибимдө
галды».

Бир һәфтә сонра габроволу телеграм алыр: «Ләпәләр
арвадынызын чәсәдини саһилә атмышдыр. Бәдәнинә хеј-
ли илбиз вә мәрчангулу јапышмышдыр».

Габроволу чох фикирләшмәдән телеграма белә чаваб
көндәрир: «Илбизләри вә мәрчангулулары сатын, пулу-
ну көндәрин мәнә, арвады исә тәзәдән дөнизә атын».

НИКАРАНЧЫЛЫГ

Ағыр хәстә олан гоча габроволу сон нәфәсиндә күч-
бәла илэ дејир:

- Арвадым һардадыр?
- Бурадајам, әзизим.
- Бәс Пепко илэ Багданка һардадыр?

- Биз дә бурдајыг, ата.
- Бәс Калчо?
- Мән дә сәнин јанындајам, ата.
- Ај вичдансызлар, бәс дүканы кимин үмидинә гојуб
бура јығылмысыныз?

ЈУМУРТА СУЈУ

Узаг јолдан кәлмиш бир габроволу тачир карванса-
радакы јемәкхананын саһибинә дејир:

- 3 дәнә јумурта бишир, вер мәнә, сујуну да вер нө-
кәримә.

СӘРФ ЕЛӘМИР

Оғлан јатагда узанан атасындан сорушур:

- Ата, јатмысан?
- Нечә бәјәм?
- Мәнә он лев пул лазымдыр.
- Бала, јатмышам. Мәни дәнк еләмә.

ЧАТМАЈАН МӘКТУБ

Габроволу танышындан сорушур:

- Иван, сәнә көндәрдјим ахырынчы мәктубу алмы-
санмы?
- Һансы мәктуб? Јазмышдын ки, сәнә 100 лев борч
пул көндәрим, ону дејирсән?
- Бәли, бәли.
- Хејр, елә мәктуб алмамышам.

СӘРФӘЛИ ГОНАГ

Иши мәнкәмәжә дүшән габроволу бир нечә мәсәләни ајдынлашдырыб мәсләһәт алмаг үчүн һүгүгшүнас бачысы оғлуну көрәндә деди:

— Ахшам бир бизә гонаг кәл, сәнин үчүн јаман дарыхмышам, кәл, гәһвә ичәк, сөһбәт едәк.

Һүгүгшүнас дајысынын кәләјини дујуб белә чаваб верди:

— Јахшы, кәләндә өзүмлә нә кәтирим, чинајәт мәчәлләсини, ја мүлки мәчәлләни.

АРВАДЫНЫ ЈАХШЫ ТАНЫЈАН

Арвадыны базара көндәрән габроволу јағыш башлајанда нараһат олмаға башлады. Гоншусу ону сакит еләмәк үчүн деди:

— Нараһат олма, јәгин арвадын бир дүкана кириб јағышын кәсмәсини көзләјәчәк.

— Мән дә елә она көрә нараһатам.

ӨЗКӘ ЕВИНДӘ ГОНАГЛЫГ

Габровоја гоһумларынын јанына гонаг кетмиш бир нәфәрдән сорушурлар:

— Габровода дарыхмадын ки?

— Хејр, ики дәфә гонаглыгда олдум, бир дәфә Ганка хала мәни Донка халакилә гонаг апарды, бир дәфә дә Донка хала илә Ганка халакилә гонаг кетдик.

ТРАМВАЈДА

Габроволу трамваја минәндә көрүр ки, габаг тәрәфдә онун хошуна кәлән таныш бир гыз әјләшиб, јанында да бош јер вар. Бир нәфәр габроволу дејир:

— Нијә кечиб отурмурсунуз?

— Чүнки о гыз һәлә билет алмајыб.

ТӘНБӘЛЛИК ЕДИР

— Ата, нијә бизим кирајәнишин һәр күн кабаб јејир?

— Јәгин ки, помидор әкмәжә тәнбәллик едир.

ДАШ ГАЈАЈА РАСТ КӘЛИБ

Бир симич киши һәмишә папирос чәкмәк истәјәндә б лев пул чыхарыб әтрафдакыларә мүрачиәтлә дејәрмиш:

— Папиросум гуртарыб, јахынлыгда да мағазә јох дур ки, алым. Хаһиш едирәм бу пулу алыб мәнә бир папирос верәсиз.

Әтрафдакылар да һәмишә ону папироса гонаг едәр вә пул алмаздылар.

Бу минвал илә о, илләрлә һавајы папирос чәкмәклә башыны кирләјәрмиш.

Бир дәфә Софија вағзалында јенә пул көстәриб папирос истәјәндә мүсаһиби она папирос вериб әвәзинә пулу алыб чибинә гојур. Симич киши она тәрәф дөнүб «һаралысан?» сорушмаға мачал тапмамыш о дејир:

— Мән габроволујам.

Бир габроволу хэсир папаг алмаг үчүн дүкана кө-
лир. Бэјэндији папағын гијмэтини хэбэр аланда тамаһ-
кар сатычы отуз лев истэјир.

Габроволу хисс едир ки, сатычы ону элэ салыр. Сөз
алтда галмамаг үчүн хэбэр алыр:

— Бэс папағын дешиклэри ханы?

Сатычы мәэттэл галыр:

— Хансы дешиклэр?

— Бэс бу:учуз хэсир папағы баһа гијмэтэ алан еш-
шэјин гулаглары хардан чыхачаг?!

ЈАХШЫ ТАПЫШЫБЛАР

Габроволу гыз нишанлысыны евлэринэ дэ'вэт едэр-
кэн белэ шэрт кэсмишди: «Эввэлчэ мэн ичэри кирэрэм,
валидејнлэрим евдэ олмаса, пэнчэрэдэн күчэјэ хырда
пул атачағам, пул сәкинин үстүнэ дүшүб чинкилдэјэн
кимн тез ичэри кирэрсэн».

Гыз ичэри кирэндэн азча кечмиш пэнчэрэдэн атылан
пул сәкинин үстүнэ дүшүб чинкилдэјир... амма гыз һа
көзлэјир, оғлан кэлиб чыхмыр. О дөзэ билмэјиб ашағы
енир вэ көрүр ки, нишанлысы диз үстэ чөкүб элини је-
рә сүртүр.

— Мэн сэн атдығын пулу ахтарырам, — дејиб өзүнү
тәмизэ чыхармаг истэјэндэ гыз бәркдән күдүр:

— Ахтарма, мэн пула саһ бағламышдым.

Һаким габроволуја мүрачнэт едир:

— Сиз бошгабы арвадынызын башына вурмагда тэг-
сирлэндирилснiniz, дејин көрөк пешман олмусунузму?

— Бэли, бошгаб лап тэзэ иди, сынды, һајыф о бош-
габдан.

ТАМАҢКАР УШАГ

Бир габроволу ушағын ағладығыны көрүб, сорушур:

— Ај бала, нијэ ағлајырсан?

— Анам мәнэ бир лев вермишди, ону итирмишәм.

— Ал сәнэ бир лев верим, ағлама.

Ушаг пулу алыб бир аз да бәрк ағламаға башлајыр.

— Бэс инди нијэ ағлајырсан?

— Әкэр бир леви итирмәсәјдим, инди ики левим
оларды.

БАЈЫФ

Ики габроволу растлашыр.

— Бу ахшам бекарсанмы?

— Бэли.

— Сабаһ ахшам нечэ?

— Бекарам.

— Бэс, о бири күн нечэ?

— Ишим вар.

— Һајыф, сәни гонаг чағырмаг истэјирдим

ЕЛӘ ОНА КӨРӘ

Бир габроволу Софијада концертә кедибмиш, бир-ики артистин чыхышына гулаг асандан сонра дуруб салондан чыхмаг истәјәндә хидмәтчи она дејир:

— Һәлә үч артист дә чыхыш едәчәк...

— Елә она көрә кедирәм дә...

ЧОХДАН АҒРЫҢЫР

Габроволу арвадыны диш һәкминә апарыб дејир:

— Һәким, арвадымын диши бәрк аґрыҗыр, ону чәк, зәһмәт һаггыны исә гаҗынанамдан аларсан, чүнки о диш арвадым атасы евиндә оlanda аґрымаға башлаҗыб-мыш.

ТОҢ КӘЗИНТИСИНӘ ЧЫХАН

Габроволу Софијада танышына раст кәлир:

— Хош көрдүк, хејир ола, бурда нә кәзирсән?

— Тәзә евләнмишәм, тоҗ сәјаһәтинә чыхмышыг.

— Бәс арвадын һаны?

— Габровода галды, о, гыз вахты Софијаны көрүб.

ЧОХБИЛМИШ ГОНАҢ

Ики габроволу симич достларына гонаґ кетмишди. Онлардан бириси гапыны аҗағы илә дөјәндә о бириси деди:

— Аҗағынла нијә, зәнки бассаґ җахшыдыр.

— Гапыны аҗагла дөјмәк җахшыдыр, ев саһиби әллә-римизин һәдијјә илә долу олдуғуну зәнн едиб гапыны тез ачар.

ЧОХ ОЛСА ҖАХШЫДЫР

— Арвад, отагда нечә дәрәчә истилик вар?

— Ијirmi.

— Бәс бајырда нечә дәрәчәдир?

— Ијirmi беш.

— Елә исә ач пәнчәрәни, гоҗ о беш дәрәчә дә кир-син отаға.

ГӘНАӘТ ОЛДУ

— Гоншу, сизин көпәк бизим тојугу јејиб.

— Бу лап җахшы олду, бу күн она јемәк вермәрәм.

МҮФТӘ МҮРӘККӘБ

— Һара белә тәләсирсән?

— Почта.

— Мәктуб көндәрәчәксән?

— Хејр, автогәләмимә мурәккәб долдурачагам.

СЭРФЭЛИ СЭНЭТ

Бир габроволу оғлуна дејир:

— Бөјүжэндэ нэ олмаг истәјирсэн?

— Чәрраһ, адамларын корбағырсағыны кәсәмә-
јәм, үрәкләрдә чәрраһлыг әмәлијјаты апарачағам.

— Јахшысы будур диш һәкими ол. Адамда бир
үрәк, бир корбағырсаг вар, диш исә отуз ики дәнә-
дир.

ГЭНАЭТЧИЛ КЕШИШ

Габроволу кешиш евинә гонаг кәләндә һәмишә
електрик лампасы әвәзинә шам јандыарды. Бир дәфә
ондан сорушурлар:

— Електрик учуз олдуғу һалда, нијә шам јанды-
рырсыз?

О исә белә чаваб верир:

— Ахы шамлара һеч пул вермирәм.

ЈҮК

Габроволу јекә бир кисәни далына атыб автобуса
минмишди. Кондуктор јүкә көрә әлавә билет алмағы
тәләб едәндә о:

— Јүкүн автобуса дәхли јохдур, өз далымда сах-
тамышам.

СЭРФЭЛИ ИШЧИ

Һиндистана сәјаһәтә кедән габроволу фабрикант
мәбәдләрин бириндә Чандранын алты әли олан һејкә-
лини көрүб, дәриндән бир аһ чәкиб дејир:

— Каш, мәним белә бир ишчим олајды.

АЛДАТМАГ ОЛАР

Бир габроволу баггал дүканын гапысындан савад-
сыз јазылмыш лөвһә асыр. Ондан нијә белә етдијини
хәбәр аланда, дејир:

— Гој мүштәриләр елә билсинләр ки, дүканчы
авамдыр, ону алдатмаг олар.

АРАГ ӘҲВАЛАТЫ

Кечмиш заманларда Габровонун бир кәндиндә мүәл-
лимлә белә шәртләшмишдиләр ки, шакирдләрин дәрс
һаггы әвәзинә һәр ев она ики ведрә араг верәчәк.

Вахт кәлиб чатанда мүәллим ири бир чәлләк һазыр-
лады вә һәр ев ики ведрә арағы кәтириб чәлләјә төкдү.

Ики јүз евдән дөрд јүз ведрә араг топлајан мүәл-
лим тачир чағырыб, арағы сатмаг истәди. Тачир ара-
гын дадына баханда мәттәл галды: чәлләкдәки халис
су иди.

Сән демә, һамы ики ведрә су көтүрүб чәлләјә төк-
мүш вә куман етмишди ки, ики ведрә су бир чәлләк түнд
арага гатышса һеч кәс һеч нә баша дүшмәз.

ТУРП САТАН

Габроволу базара сатмаға турп апарырды. Көрпү-нүн үстүндөн кечендө узунгулағын тәрслији тутур, кетмэк истәмир. Саһибһи һирсләниб башлајыр ону дөјмә-јә... Јолдан кечәнләрдән бириси буну көрүб дејир:

— Ај дајы, вичданын вар?

— Јох, бала, јох... турпдан башга һеч нәјим јохдур.

ХЕЈИРЛИ ТӘСӘВВҮР

Бир габроволу һәмишә папиросу ики јерә бөлүб сон-ра чәкирмиш. Сорушанда ки, нијә белә? Чаваб верир:

— Тәсәввүр едирәм ки, ики папирос чәкирәм.

ГАБРОВОСАЈАҒЫ

Бир габроволу күчәдә таныш һәкимә раст кәлиб. мүфтә ресепт алмаг мәгсәдилә дејир:

— Һәким, өзүмү пис һисс едирәм, башым һәрләннр, иштаһам кәсилиб, хаһиш едирәм мәнә дәрман јазасыз.

Сән демә, һәким дә габроволу имиш, о гадына белә чаваб верир:

— Мәмнунијјәтлә јазарам, анчаг әввәлчә кәрәк со-јунасыңыз, сизи мүәјинә едим.

МӘНЗИЛ КИЧИЛИР

Бир габроволу арвад тез-тез мәнзилләринин дивар-ларыны ағардырмыш. Бир күн әри она ачыгланыб де-јир:

— Бәсдир диварлара әһәнк чәкдин, ахы, јаваш-ја-ваш отаг кичилә биләр.

ФИЗИКА ДӘРСИНДӘ

Мүәллим габроволу шакирдләрә металларын кеј-фијјәтиндән данышыр:

— Ушаглар, инди мән бу гызыл пулу туршунун ичәрисинә атачағам, сиз билән, о әријиб мәһлула гаты-шачаг, ја јох?

— Јох, — дејә шакирдләр бирсәслә чаваб верди-ләр.

— Нә үчүн?

— Чүнки пул әримәли олсајды, сиз һеч вахт ону туршуја атмаздыңыз.

СӘБР ЕЛӘ

— Ата, мәнә бир лев вер, телескоп илә тәзә чыхан аја бахмаг истәјирәм.

— Оғлум, ики һәфтә сәбр елә, бир лев вериб ајын јекәлмишинә бахарсан.

ГӘҺВӘ ГОНАГЛЫҒЫ

Габроволулар гонаглары үчүн үч нөв гәһвә һазыр-лајырлар. К — тәмиз гәһвә, Р — арпа гәһвәси, Г — бир дәфә дәмләниб, сонра гурудулуб тәзәдән дәмләнән гәһвә.

Бир дэфэ габроволу аилэсинэ бир шлјапалы, бир шлјапасыз вэ бир авам кэндли гонаг кэлир, ев саһибһи гуллугчуја тапшырыр ки, гәһвэ дәмләсин.

Гуллугчу сорушур:

— Нэ чүр гәһвэ дәмләјим К, Р ја Г?

Ев саһибһи гонаглары бир дэ нэзәрдән кечириб, де-
жир:

— Гат бир-биринэ, дәмлә.

ВЭЗИЛЈӘТДӘН ЧЫХДЫ

Габроволуја дәрман шүшәси лазым иди. О, шүшә та-
пыр, амма көрүр ки, ичәрисиндә бир аз јод галыб,
јоду тулламаға һејфи кэлир, одур ки, бармағыны јара-
лајыр, јоду ора сүртүр, сонра бош шүшәни ишләдир.

ДАДСЫЗ БАЛ

Габроволу достунун евинэ кедир, ону бала гонаг
едирләр. Дуру вэ дадсыз балы јејән гонаг өзүнү сахла-
ја билмәјиб дејир:

— Јәгин ки, бу бал гәдимдән галыб вэ о заман ары-
лар бал һазырламағын сиррини јахшы билмирмишләр.

ҺАГГЫНЫ ГАЈЫНАНАМ ВЕРӘЧӘК

Габроволу арвадыны чәрраһын јанына апарыб бо-
газындакы артыг эти кәсдирир. Чәрраһијјә әмәлијјаты
гуртарандан сонра һәким дејир:

— Бу артыг эти кәрәк ушаг вахты кәсдирәјдиниз.
Габроволу севиниб һәкимә тәшәккүр едир:

— Чох сағ олун, зәһмәт һаггыны гајынанамдан алын.

ЧОХБИЛМИШ ХӘСТӘ

Сағалмағына үмиди олмајан бир габроволу хәстә һә-
кимин мәсләһәти илә өз шәһәрләринә гајытмалы олур.

О, ајаг үстүндә күч-бәла илә дурмағына бахмајараг
һәр дајаначагда дүшүб о бири дајаначаға гәдәр билет
алыр.

Буну көрән бир сәрнишин дөзә билмәјиб хәбәр
алыр:

— Сиз нә үчүн бирбаша Габровоја билет алмырсы-
ныз?

— Бирдән јолда гәфләрән өлдүм, онда билет
батсын?!

ҮЗҮРЛҮ СӘБӘБ

Шакирд бир күн дәрсә кәлмир. Ертәси күн мүәллим
сәбәбини хәбәр аланда дејир:

— Мүәллим, анам шалварымы јумушду.

Бир нечә күндән сонра јенә дә дәрсә кәлмир, мүәл-
лим ону данлајыр, шакирд исә өзүнә белә бәрәәт га-
зандырыр:

— Мүәллим, мән мәктәбә кәлирдим, сизин евин ја-
нындан кечәндә көрдүм ки, сизин шалварынызы ју-
јуб ипдән асыблар, одур ки, гајытдым евә.

МӘСЛӘХӘТ

— Ата, халчаны чыrpанда бир стотнинг пул тапдым, неjlәжим?

— Јенә дә чырп.

ТАМАЪКАР УШАГ

— Ај ушаг, ал бу ики леви, ики дәнә булка ал, бири сәнин, бири мәним.

Бир аздан сонра ушаг әлиндәки булканы jeјә-jeјә кәлиб дејир:

— Дајы, бујурун, бир леви кери алын, ахырынчы булканы өзүмчүн алдым.

СӘРФӘЛИ СӘРХОШ

Габрово ресторaнларынын бириндә хәрәкпајлајан өз һәмкарындан сорушур:

— Сән нә үчүн о сәрхошу говмурсан, дөрд дәфәдир ки, ону јухудан ојадырсан, о исә јенә јатыр.

— Ону говмаг мәнә сәрф еләмәз, чүнки һәр дәфә ону јухудан ојаданда, о, једикләринин пулуну вериб сонра јатыр.

КӨҢНӘ ДӘБ ЈАХШЫДЫР

Кәнч габроволу бабасына дејир:

— Баба, инди дәб дүшүб, бабалар онларын адыны дашыјан нәвәләринә автомашын бағышлајырлар.

— Бала, бу, тәзә дәбдир, мән көһнә дәб илә јашајырам.

ИШИНИ БИЛИР

Габроволуја иш тәклиф едәндә о хәбәр алды ки, нә гәдәр зәһмәт һаггы алачағам.

— Әввәлләр јетмиш лев, сонра исә јүз алачағсан.

— Чох јахшы, кәлиб ишләрәм, анчаг сонра.

ГАТАРДА

Кондуктор гатарда кедән ушагдан сорушур:

— Нечәнчидә охујурсан?

— Үчүнчүдә.

— Нечә јашын вар?

— Беш.

Ушаг габроволу иди, белә чаваб вермишди ки, ондан билет тәләб еләмәсинләр.

АЛМАСА ӨЛМӘЗ

Дөвләтли габроволу өлүмүнүн јахынлашдығыны һисс едәндә тапшырыр ки, тәчили оларағ кешиши чағырсынлар.

Оғлу атасынын тәклифинә разы олмайбы: «Кешиш-сиз дә кечинмәк олар», — дејир. Хәстә тәләб едирди ки, мүтләг кешиш кәлмәлидир.

Чох мүбаһисәдән сонра оғлу кешишин далынча кедир. Кешиш дејир:

— Бәс нијә кеч кәлмисән, бирдән кедиб көрәрик ки, киши өлүб.

— Архајын ол, она демишәм ки, сән кәләндә ондан борч алдығын јүз леви әлбәәл өзүнә верәчәксән. Мән атам таныјырам, пулу алмаса, өлмәз.

ГАЈЫНАНА МӘСЛӘЪТИ

Тәзәчә евләнмиш чаван габроволулар ев тикирди. Наһар фасиләсинә чыханда сүфрәјә бишмиш лобја кәтириб, гашыг илә јемәјә башладылар.

Буну көрән гајынана һирсләниб деди:

— Мадам ки, сиз лобјаны гашыг илә јејирсиз, бу еви һеч вахт тикиб гуртара билмәјәчәксиниз, ев тикмәк истәјән кәрәк лобјаны дәнә-дәнә јесин.

ИКИ ГОНШУ

— Гоншу, дүз бир илдир мәним гујумдан насос илә су чәкирсән, инди зәһмәт чәк бунун пулуну вер.

— Гоншу, сәнә пул верән дејиләм, бујур бу ведрә, бу да мәним гујум. Нә гәдәр су лазымдырса чәк апар, һагг-һесаб гуртарсын.

АҒЫЛЛАНЫБ

Габроволу алверчидән мал алан кәндли, сөһбәт әс-насында деди:

— Гәрибәдир, габроволулар алвер вахты чох чәнә-боғаз едирләр вә һәмишә малы сәрфәли гијмәтә алыб сатырлар.

— Бунун сәбәби одур ки, биз чох балыг јејирик, — дејә габроволу чаваб верди.

Кәндли ширникләниб алверчидән баһа гијмәтә бир балыг алыб апарды.

Бир нечә күндән сонра онлар јенә көрүшдүләр, кәндли шикајәтләнди:

— Балығы једим, амма хасијјәтим дәјишилмәди, симич олмадым.

— Елә исә бирини дә ал, апар је,

— Апардым... амма сән балығы баһа сатырсан, бир аз учуз версән...

— Паһо... бәс дејирдин балығын тәсири олмайыб, чәнә-боғаз башламысан ки...

ГӘНАӘТ

Гатардан дүшән габроволу фәјтончудан сорушур:

— Мәни шәһәрин мәркәзинә нечәјә апарарсан?

— Ики левә.

— Чох сағ ол, пијада кедәчәјәм. Нә гәдәр гәнаәт еләдијими өјрәнмәк истәјирдим.

АВТОБУСДА

Габроволу кичик оғлу илэ автобуса минмишди.

— Оғлум үчүн билет нечәјәдир?

— Ушағын нечә јашы вар?

— Беш.

— Билет алмаг лазым дејил.

— Әкәр о ајрыча јер тутса нечә?

— Фәрги јохдур.

— Әкәр мән ону гучағымда отуртсам, онун билет пулуну мәнә верәрсинизми?

ДИШ ҺӘКИМИНДӘ

Габроволу ағрыјан дишини чәкдирмәк үчүн диш һәкиминин евинә кетмишди:

— Бирчә дишими чәксән, нә гәдәр вермәлијәм?

— Диш үчүн бир лев, електрик ишығы үчүн ики лев, чүнки инди ахшамдыр. Кәрәк дишинизи чәкәндә ишыг чох олсун.

Буну ешидән хәстә ајаға галхыб:

— Чох көзәл, — дејир, — сабаһ күндүз кәләрәм, чәкәрсән, мәнә учуз баша кәләр.

БАҒЛАМА

Софијада бир габроволу, әлиндә јекә бағлама, трам ваја минир. Билетсатан она јахынлашыб:

— Өз билетин үчүн он стотинг, бохчан үчүн ијирми

стотинг вермәлисән, — дејәндә габроволу бағламаны ачараг дејир:

— Пенчо, чых бајыра, бағламада кизләнмәјин мәнә баһа баша кәлир.

ГАБРОВОЛУ АДӘТИ ҮЗРӘ

— Нәјә көрә нишан үзүјүнү тахмамысан?

— Бу һәфтә үзүјү арвадым тахыр.

ЈЕМӘК ВАХТЫ ЧАТЫБ

Достлары бир габроволунун евинә топлашыб карт ојнајырлар. Јемәк вахты чатанда ев саһиби гәфилдән белә дејир:

— Даһа бәсдир... ојнадыныз, дурун кедин евинизә, јемәк вахты чатыб.

ДӘРЗИХАНАДА

Бир габроволу кичик оғлу илэ дәрзинин јанына кәлиб дејир:

— Хаһиш едирәм мәнә елә костјум тикәсиниз ки, оғлумун да әјнинә олсун.

— Елә нијә?

— Чүнки көһнәләндән сонра оғлум кејмәли олачаг.

КЕЧ ХАРАБ ОЛМАГЧЫН

Атасы оғлуна тэзэ ајаггабы алмышды. Ахшам он-лар гоһумларына гонаг кедэндэ атасы сорушду:

— Оғлум, тэзэ ајаггабылары кејмисэн?

— Бэли, ата.

— Елэ исэ аддымларыны кениш ат ки, ајаггабы је-рә аз сүртүлсүн.

ХЫРДАЧЫ ОЛМАЈАГ

Сатычы пулун артығыны гајтаранда бир гәпији чатмады, о:

— Инди бир гәпијин әвэзинэ сизэ нэ верим ки... — дејэндэ, габроволу мүштәри тез онун сөзүнү кәсди:

— Адам хырдачы олмаз, јүзчә грам араг төкүн ичим, һагг-һесабымыз гуртарсын.

РЕКЛАМ

— Демәли, сатыша чыхан тэзэ парча будур?

— Бэли, фабрикдән дүнән алмышыг.

— Күн-дәјэндэ солмур ки?

— Сиз нэ данышырсыз, дүз бир ај буну мағазанын витрининдән асмышыг, һеч һалына да тәфавүт еләмәјиб.

БӘЗЗ АЛЫРАМ

Гонаглар кетмәјә һазырлашанда бириси ев саһибн-нә дејир:

— Зәһмәт чәкиб бизи јола салмајын, сизэ әзијјәт олар.

Габроволу ев саһибн исэ белә чаваб верир:

— Әксинә, гонаглар кедэндэ мән о гәдәр севини-рәм ки! Бундан јахшы нә ола биләр?

ГЫСА ТУМАН СӘРФӘЛИДИР

— Мәнә ики бөјүк билети вер, бир ушаг билети.

— Нечә јә'ни ушаг билети? Оғлунуз чох јекәдир, ајағында да узун шалвар...

— Елэ исэ оғлума бөјүк билети вер, арвадым үчүн ушаг билети, онун әјниндәки туман гысадыр.

ГАРҒЫДАЛЫ САТАН

Бир габроволу банкын габағында бишмиш гарғыда-лы сатырды. Бир күн танышларындан бириси онун јанына кәлиб 50 лев борч истәјир. Пул вермәк истәмә-јән габроволу дејир:

— Мәмнунијјәтлә верәрдим, амма бир әнкәл вар ки, мән бурада дүкан ачанда банк илә мүғавилә бағламы-шам. Шәртимиз дә будур ки, банк һеч вахт гарғы-далы сатмајачаг, мән дә һеч кәсә борч пул вермәјәчә-јәм.

ЈАТ, БАЛА, ЈАТ

— Ата, јухуда көрдүм ки, сән мәнимчүн бир дәнә балача шоколад алмышан.

— Чох јахшы, әкәр сән мәним сөзләримә гулаг ас-сан, јухуда көрәрсән ки, сәнинчин бөјүк шоколад алмы-шам.

• ФУТБОЛДА

Габрово футбол командасынын мәшгчиси гапычыја дејир:

— Ештијатлы ол, топлары јакшы тут, тор гырылса, пулуну маашындан чыхачағам.

АТА МӘСЛӘХӘТИ

Габроволу Софијада охујан оғлуну көрмәјә кәлән-дә оғлан өзүнү өјүб деди:

— Ата, бу күн он стотинг гәнаәт еләмишәм.

— Сағ ол, оғлум, бир әтрафлы даныш көрәк.

— Сәһәр трамваја минмәк әвәзинә онун далынча гача-гача мәктәбә кетмишәм.

— Нә ахмаг ушагсан, сән кәрәк таксинин далысынча гачајдын, о вахт даһа чох гәнаәт едәрдин.

СӘХАВӘТ

Габроводан кечән бир кәндли бәрк күләјә дүшүр вә танышларынын биринин евиндә далдаланыр. Күләк кәсәндән сонра ев саһибинин арвады бағчаја чыхыб, күләјин јерә төкдүјү мејвәләрдән топлајыб гонағын гаршысына гојур:

— Бујур је, бу ил донузумуз јохдур.

СӘРИН БАВА

Габроволуја гонаг кәлмишди. Отуруб хејли сөһбәт еләндән сонра ев саһибинин арвады әринә дејир:

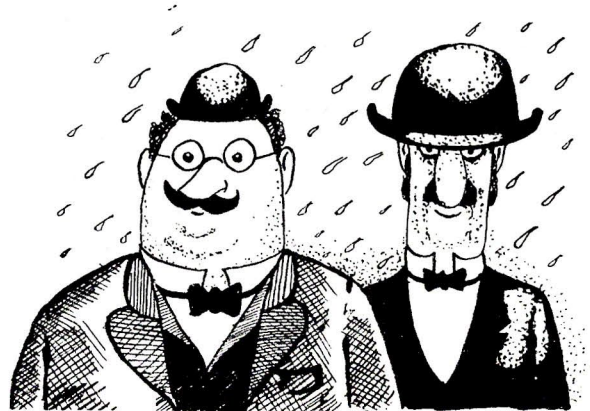
— Бава чох бүркүдүр, гонаға сәринләшдиричи бир шеј тәклиф елә.

— Ағыллы фикирдир, — дејә ев саһиб ајаға галхыб пәнчәрәни ачыр. — Бујур, сәрин бава гурбандыр она.

ӨЗКӘ ПАПАҒЫ

Ики габроволу тәзә папаг алмышды, онлар мағазадан чыханда јағыш жағмаға башлады. Габроволулар хејли фикирләшиб папагларыны дәјишдиләр вә чәсарәтлә күчәјә чыхдылар.

— Өзкә папағы ислананда адамы јандырмаз.

Бир киши габроволу дэллэжэ борч пул верэндэ дэллэк өз тэшэккүрүнү белэ билдирди:

— Чох сағ ол, ишин бэркэ дүшсэ кэлэрсэн жаньма, үзүнү мүфтэ гырхарам.

УЧУЗ БАША КЭЛИР

— Сэнин ки үч јердэ евин вар, бэс нијэ өзкэсинин мэнзилинде кирајэ илэ јашајырсан?

— Ахь мэним евлэримде кирајэ һаггы чох баһадыр.

СЭРФЭЛИ ҺӘДИЈЭ

— Јени илдэ арвадыма һәдијјэ нэ алым?

— Мэн һәмишэ елэ һәдијјэ алырам ки, сонрадан кэрәјимиз олсун.

— Мэн истәјирәм ки, алдығым һәдијједән анчаг арвадым истифадэ етсин.

— Елэ исэ палтар сабуну ал.

ИКИНИЗЭ...

Һәким хәстәнин она вердији пулун аз олдуғуну көрүб, кинајэ илэ сорушур:

— Бу пулу мәнэ верирсиниз, ја хидмәтчијэ?

— Икинизэ, — дејэ габроволу хәстэ чаваб верир.

Габроволу достуну картофа гонаг едир вэ дејир:

— Иштаһа илэ је, өзүм бечәрмишәм.

Гонаг тәәччүблэ дејир:

— Сизин ки, бостаныныз јохдур.

— Мән гәбиристанлыгда јер көтүрмүшәм, һәләлик истифадэ етмирәм, она көрә дә орада картоф әкиб-бечәрирәм.

ҺАНСЫ ЈАХШЫДЫР

— Дағда динчәлмәк сәрфәлидир, ја дәннз саһялинде?

— Әлбәттә ки, дағда, о бизэ учуз баша кәлир.

ӨЗҮНӘ АРХАЛЫН ГАБРОВОЛУ

Ики габроволунун сөзләри чәп кәлир вэ онлар бири-бирини дуелә чағырырлар.

Һәмјерлиләри бу һәрәкәти лаға гојанда онлар узаг бир кәндә кедиб орада дуелә чыхмаг гәрарына кәлирләр.

Вағзалда онлардан бириси билети о баш-бу баша, дикәри исэ јалныз о баша алыр. О бириси дејир:

— Аһа... демәли, сәнин гајытмаға үмидин јохдур?

— Хејр, вар, мән сәнин билетинлэ гајыдачағам.

ШАМА ГЭНАЭТ

Бир габроволу гоча арвад нэр ахшам шам јандырыб аллаһа дуа едирмиш. Бир күн онун нэвэси шамы кизлэдиб нэнэсинэ дејир:

— О гэдэр дуа еләмисэн, аллаһ сәнин дедикләрини эзбэрлэјиб, шама һејфин кэлсин, дуа еләмә.

О күндән сонра арвад дуа еләмәкдән әл чәкди.

ДАШЛАР ХАРАБ ОЛУР

Бир турист әлиндәки чәлији јерлә сүрүтлэјәрәк кедәркән габроволу она јанашыб:

— Әзизим, — дејир, — әсаны јерә сүртмә, һајыфдыр, сәкнини дашлары хараб олур.

ЈАДЫМА ДҮШҮР

Бир габроволу танышына раст кәләндә аһ чәкиб дејир:

— Сәни көрәндә о саат Татју јадыма дүшүр.

— Нәјә көрә?

— О да мәнә беш лев борчлудур.

ПУЛСУЗДУР

Ики габроволу сөһбәт едир:

— Мән һәмишә узаг өлкәләрә сәјаһәтә чыхырам.

— Көрәсән, Авропаны кәзмәк нечәјә баша кәләр?

— Мүфтә.

— Нечә јә'ни мүфтә?

— Чүнки фикирләшмәк пулсуздур.

ПУЛУМУ ГАЈТАР

Габроволу бир гызла рәгс мејданчасына кетмишди, амма гыз һеј башга оғланларла рәгс едирди.

Габроволу оғлан хејли сәбр едәндән сонра гызла ојнајан оғланын јанына кедиб, сакитчә она дејир:

— Әзизим, бујур, бу гыз үчүн алдығым билет, әлли стотингими вер, чыхым кедим.

ҮМУМИ РЕСЕПТ

Хәстә габроволу бир досту илә һәкимин јанына кәлмишди. Кери гајыданда досту дөзә билмәјиб хәбәр алды:

— Гәрибәдир, нәјә көрә сән һәкимә дедин ки, үрәјин, гарнын вә башын ағрыјыр? Сәнин ки анчаг башын ағрыјыр.

— Еләдир ки, вар, мәним анчаг башым ағрыјыр... үрәји ағрыјан арвадымдыр, гарны ағрыјан гызым. Һәкимдән елә бир ресепт алмышам ки, үчүмүзүн дә карына кәлсин.

МЭНЭ ДҮШҮР

Габроволу зейтун алырды, баггал ону алдатмаг мэгсэди илэ зейтунун бөйрүнэ бөйүк бир мисмар гојанда, габроволу буну көрдү вэ пулу вериб зейтунла бэрабэр мисмары да көтүрүб деди:

— Пулуну вермишэм, мисмар мэнэ дүшүр.

СЭРФ ЕЛЭМИР

Мешэбэји гануну позмуш габроволуну тутмушду, о, акт јазмаг истәјәндә, габроволу јалвар-јахар еләјиб:

— Акт јазма, — деди, — ахшам кәләрсән евә, хәчәләтиндән чыхарам.

Ахшам мешэбэји онлара кәлиб хејли јејиб-ичди.

Кечәјарысы ев саһиби ону јола саланда, гулағына пычылдады:

— Аға началник, хаһиш едирәм ки, бир дә мәни тутсан, акт јаз, белә сәрф еләмир.

БУ КҮН ЛОБЈА, САБАҢ АРАГ

Ичкини чох севән гоча габроволу лобја биширмишди, амма о гәдәр чох биширмишди ки, һамысыны јејиб гуртара билмәди. Лобја сабаһа галыб бојатлашды вә гычгырды.

Бојат лобјаны тулламаға гочанын һејфи кәлди, хејли фикирләшиб, бир стәкан араг төкдү вә өз-өзүнә деди:

— Һә, гочаг Васко, әкәр бојат лобјаны јесән, сәһи араға гонаг едәчәјәм.

О, арағын һәвәсинә лобјанын һамысыны једи вә арағы көтүрүб ичмәк истәјәндә јенә өз-өзүнә деди:

— Васко, бу, артыгтамаһлыг олду, бу күн лобјаны једин, арағы да сахла сабаһа.

ЈАРЫСЫ БӘСДИР

Арвад әриндән сорушур ки, «хөрәјә јумуртанын ағыны төкүм ја сарысыны».

— Бу күн бајрамдыр, — дејә әри чаваб верир, — јарысыны төк.

ӨЗҮНӘ КӘЛӘНДӘ

Дама чыхмаг истәјән габроволу нәрдивандан јыхылыб һушуну итирир, өзүнә кәләндә тез хәбәр алыр:

— Нәрдиван саламатдырмы?

БАЗАРДА

— Ај хала, јумурталар тәзәдир? Бирдән ичәрисиндә чүчә олар һа...

— Чанын сағ олсун, сәндән чүчәнин пулуну алма-рам.

ГАҖҖЫ

Ғаброволунун арвады бәрк хәстәләнмишди. Арва-
дынн Җәзиҗәтинин ағырлашдығыны көрән киши һә-
ким далынча кетмәли олду, евдән чыхаркән арвадына
белә бир тапшырыҗ верди:

— Әзизим, аллаһын ишини билмәк олмаз, елә ки
көрдүн һалын хараблашыр, өлүрсән, тез лампаны сөн-
дүр ки, һәдәр јерә јанмасын.

ЈАХШЫ ЈЕМӘК ЈЕРИ...

Тәсадүфән бир јерә топлашан гонаҗлар өз шәһәрлә-
ринин адәт-ән'әнәләрини вә јемәкләрини тә'рифләјир-
диләр. Неч кәс күзәштә кетмәк истәмирди.

Ахырда сөз-сөһбәти кәсмәк үчүн белә ғәрара кәл-
диләр ки, бир нечә күндән сонра јенә бир јерә топ-
лашсынлар вә һәрә өз шәһәрини шәһрәтләндирән је-
мәкләрдән кәтирсин.

Хасковалы шишдә ғызардылмыш гузу, Јамболдан
кәлән бозартма, бургаслы ғызардылмыш балыҗ, Гор-
но-Орҗаховитсадан кәлән ев колбасасы, Пловдивдән
кәлән мејвә, софијалы чүчә ғызартмасы, карловалы
говрулмуш шабалыд, Тројандан кәлән кавалы арағы,
Разграддан кәлән гатыҗ, ғаброволу исә ғардашыны
кәтирмишди.

ИКИ СҮРҮЧҮ

Ики ғаброволу сүрүчү енсиз бир көрпүнүн үстүн-
дә растлашдылар, һеч бириси бензин ишләдиб, машы-
ны дала вермәк истәмәди.

Онлардан бири ғәзети ачыб охумаға башлады, кү-
ман едирди ки, о бири сүрүчүнүн сәбри түкәнәчәк вә
машыны кери чәкәчәк.

О бири сүрүчү исә кәләји баша дүшдү, јериндә ра-
һатча әјләшиб деди:

— Достум, ғәзети охујуб гуртарандан сонра вер-
мәнә, нәзәрдән кечирим.

АТАМА ВЕР

Ғаброволу оғлу илә бачысыкилә гонаҗ кетмишди.
Халасы ушағы көрән кими өпүб бағрына басды вә
деди:

— Ач овчуну, сәнә гоз верим...

— Хала, јахшы олар ки, гозу атама верәсән.

— Бәјәм сән гоз хошламырсан?

— Хошлајырам, амма атамн овучлары бөјүкдүр.

СИМИЧЛӘР

Купедә ики ғаброволу кедирди. Нәр икиси папирос
чәкән олдуғу һалда, јол боју һеч бириси папирос чәк-
мәди.

Нәр икиси фикирләширди ки, бирдән о биринин па-
пиросу олмаз, ондан папирос истәјәр.

ТЭРБИЖЭ

- Нэнэ, гајчыны вер, сапы кэсим.
- Гызым, гајчыны гонаг јанында ишлэдэрлэр, сапы дишинлэ кэс.

ЧОХБИЛМИШ УШАГ

- Баба, дишлэрин вар?
- Јох, бала.
- Елэ исэ ал бу јағлы гоғалы сахла, мэн һәјәтдә јолдашларымла бир аз ојнајым.

ГЭНАЭТЧИЛ

- Ај киши, бу палтода күчәјә чыхмаг ајыбдыр, о гәдәр көһнәлиб ки, бүтүн дүјмәләри төкүлүб.
- Ејби јохдур, сабаһ аларам.
- Палто?
- Јох, дүјмә.

ЗЭРЭР ВЕРИБ

- Ики габроволу шәһәрдә кәзирди, онлардан бири шәһәрин мәшһур дөвләтлисини достуна кәстәриб деди:
- О әчлафы көрүрсән, мәнә милјон лев зәрәр верди. һајыф о пуллардан.

Досту тәәччүбләнди:

- О сәнә нечә зәрәр верә биләр, сәнин ки неч јерди-көклү пулун јохдур.
- Гызыны истәдим, мәнә вермәди.

ТӘӘССҮФ

Бир габроволу тачир гатарда үчүнчү дәрәчәли вагонда кедирди, бәрк бүркү олдуғундан нәфәс алмаг мүмкүн дејилди.

Һәмин вагонда кедән гарачы, варлы тачирин һалына ачыјыб деди:

- Хозејин, нә әмәб үчүнчү дәрәчәли вагона билет алмысыңыз?
- Ахы, дөрдүнчү дәрәчәли вагон јохдур.

ЧӘТИН МӘСӘЛӘ

- Сабаһ гонаглыг вар, билмирәм кедим, ја кетмәјим.
- Ким гонаглыг верир?
- Мән.

ДЕМӘЛИ... ЈЕМИСӘН

Габроволу, ики чаван оғланы бир күнлүјә килас дәрмәјә чағырмышды.

Ахшам онлара зәһмәт һаггы верәндә бириңә чоһ, о бириңә аз пул верди.

Аз пул алан оғлан етираз едиб деди:

— Белә нијә, икимиз дә сәһәрдән ахшамачан килас дәрмишик, пулу бәрабәр алмалыҗыг.

— Хејр. Килас дәрәндә сәнин достун һәмишә фит чалырды, сәнинсә сәсин чыхмырды, демәли...

КӘЛӘКБАЗЛАР

Бир баггал дүканын гапысындан белә бир елан асыр: «Гијмәти 20% ашағы салынмыш маллар сатылр».

Гоншу дүканчы исә елан вурур: «Гијмәтләр 30% ашағы салыныб».

Бу ики дүканын арасындакы дүканын саһибн габроволу баггал исә гапысындан белә елан асыр:

«Ики дүканын әсас кириш јолу бу дүкандыр».

НӘЗАКӘТЛИ ГАБРОВолУ

Габровоја кәлән бир кәндли күчәдә кибрит чыхарыб папиросуну јандырмаг истәјәндә, јол кечән габроволу ону габаглајыб чәкдији папиросу узатды.

— Әзизим, кибрити корлама, һајыфдыр, бујур јандыр.

Кәндли папиросуну јандырыб кетмәк истәјәндә, габроволу күлүмсәјәрәк деди:

— Инди исә о кибрит дәнәсини вер мәнә.

ГАБРОВолУ ГАНЫ

Габрово хәстәханасында јатан харичи туристә ган вурмаг лазым иди. Бир габроволу буна мәмнунијјәтлә

разы олду. Ганкөчүрмә әмәлијјатындан сонра хәстә өзүнү јахшы һисс етмәјә башлады вә габроволуја чохлу пул верди.

Икинчи дәфә ган көчүрүләндә исә пулун мигдарыны азалтды.

Үчүнчү дәфә исә һеч пул вермәди, анчаг тәшәккүр етди, чүнки онун дамарларында габроволу ганы ахырды.

МУКАФАТ

Габроволу өз машиныны шәһәрин күчәси илә сүрүрдү. Гәфилдән бир киши машинын габағындан кечмәк истәди. Габроволу машины елә тормозлады ки, тәкәрләр асфалта сүртүлдү...

Рәнки гачмыш киши тәшәккүр едәндә, сүрүчү деди:

— Сәнин чаныны гуртармышам, де көрүм, мәнә нә гәдәр мукәфат верәчәксән?

— Чибимдә чәми беш левим вар, ал, мәни хилас етдијинә көрә дөрдүнү верим сәнә.

— Галан бир леви дә тәкәрләр үчүн вер, сүртүлүб хараб олуб.

ГОНШУДАН КӘЛӘН СӘС

Габроволунун телевизору хараб олмушду. Шәкил көрүнүр, сәси чыхмырды. О, арвадыны сәсләјиб деди:

— Јәгин ки, гоншулар да телевизора бахыр, хаһиш елә сәсини артырсынлар.

ЖУМУРТА ТАНЫЖАН

Габроволу баггал дүканына кэлиб, дејир:

— Мәнә беш дәнә жумурта вер, бу шэртлә ки, гара тојуг жумуртасы олсун.

Баггал тээччүблэнир:

— Мән гара тојуг жумуртасыны нечә таныјым?

— Мән таныјырам, — дејә габроволу ән бөјүк жумурталары сечиб көтүрүр.

УЗАГКӨРӘНЛИК

— Ешитмишәм ки, гызыны өз кассиринә әрә вермисән.

— Еләдир ки, вар.

— Сән ки, она е'тибар етмирдин, дејирдин әли әјридир.

— Јенә дејирәм, јенә дә е'тибар етмирәм, амма инди бир чәһәт јахшыдыр ки, оғурладығы пуллары апарыб гызыма верәчәк.

ҮЗМӘК БИЛМӘЈӘН

Кәмијә минән вахт бир габроволу достуна дејир:

— Ханиш едирәм ки, костјумуну верәсән мәнә, кәјим.

— Сәнин ки костјумун вар...

— Мәсәлә беләдир. Мән үзә билмирәм, кәми батыб еләсә, сән костјумун хатиринә мүтләг өзүнү суја атачагсан ки, мәни хилас едәсән.

МӘСЛӘБӘТ

Габроволу оғлан анасынын табутунун башында ири бир шам јандырмышды.

Јаса кәләнләр чыхыб кедән кими атасы шамы сөндүрүб деди:

— Јарысыны сахла, мән өләндә јандырарсан.

ЖУМУРТА

Габроволуја гонаг кәлмишди. Ев саһибәси наһарда сүфрәјә бишмиш жумурта гојмушду. Евдәки балача ушаг исә кәнарда дајаныб, көзүнү жумуртадан чәкмирди.

Буну көрән ев саһибәси ушағын башыны тумарлајыб деди:

— Бала, үрәјини сыхма. Гонаг өкүз дејил ки, о бојда жумуртаны јесин, бир азыны јејиб галаныны верәчәк сәнә.

БАЛЫГ АЛАНДА

Габроволу балыг алырды. Сатычы сорушду:

— Балығын һансы һиссәсини кәсим?

— Бир аз гујруғундан кәс, бир аз да баш тәрәфиндән, һә, инди орта һиссәсиндән чәк мәнимчүн.

ЈАХШЫ КИЗЛӘДИБЛӘР

Габровонун бир кәндинә кизли араг чәкәнләри ахтаран мүфәттишләр кәлмишдиләр.

Буну ешидэн кэнд әһли евләринә чәкилиб гапы-бачаны бәрк бағламышды.

Мүфәттишләри јалныз бир гоча гаршылады вә:

— Кәлин кедәк мәним евами ахтарын, — деди.

Мүфәттишләр кедиб еви әләк-вәләк етдиләрсә дә, араг тапмадылар.

— Чох мөһкәм кизләдибләр, — дејә гоча аһ чәкди, — мән күман едирдим ки, сизин көмәјинизлә арағы тапыб һеч олмаса јүзчә грам ичәчәјәм.

МӘНӘ БАХАНДА СӘНӘ ШҮКҮР

Габроволу төвлә тикдирмәк истәјирди. Одур ки, бәнна чағырыб онунла сөвдәләшмәјә башлады.

Бәнна деди:

— Төвләни онча күнә тикәчәјәм. Сән исә мәнә күндә беш лев, көмәкчимә ики лев зәһмәт һаггы верәчәксән.

— Көмәкчи чағырмаг лазым дејил, мән өзүм сәнә көмәк едәчәјәм.

Он күндән сонра төвлә һазыр олду, һагг-һесаб чәк-мәјә кәләндә габроволу устаја 40 лев вериб јола салмаг истәди, о етираз едәндә исә белә деди:

— Һеч нараһат олма, мән дә сәнинлә бәрабәр он күн ишләмишәм, амма бирчә гәпик дә алмырам, сән һеч олмаса 40 лев газанмысан.

ҲИЛӘКӘР ҲӘКИМ

Бир пәфәр габроволу һәкимдән хәбәр алыр:

— Сиз нә үчүн хәстәләрә бахмамышдан әввәл он-

ларын нә једикләри илә марагланырсыныз? Диагноз тәјин едән заман бунун хејри олурму?

— Хејр, мән о суалы вермәклә хәстәнин чибинин вәзијјәтини өјрәнирәм.

СӘРФ ЕЛӘМИР

— Вај, вај, вај... ушаг ијирми стотинг пул удуб, тез һәким чағырмаг лазымдыр.

— Лазым дејил, һәким зәһмәт һаггы олараг ики лев тәләб едәчәк.

ӘНТИГ МАЛ

Бир габроволу ешитмишди ки, тарих музеји әнтиг маллары баһа гижмәтә алыр. О, көһнә ајаггабыларыны музејә кәтириб деди:

— Бунлар әнтиг вә тарихи ајаггабылардыр, атам бунлары биринчи дүнја мұһарибәси вахты кејиб, о вәдә бунлар узунбоғаз имиш. Давадан сонра мән буну гысабоғаз еләјиб хејли кејдим, сонра арвадым шапшап әвәзинә кејди, сонра кичик оғлум буну гајыг әвәзинә суја салыб ојнајырды... сонрадан вәзијјәт елә олду ки, мән бунун бөјүр-башыны јамаглајыб јенә кеј-мәли олдум, инди инсафла дејин, бу, тарихи ајаггабыдыр, ја јох?

ЕВ АЛАРКӘН

Габроволу ев алмаг истәјирди, ондан сорушдулар:

— Ев нечә олмалыдыр?

— О гәдәр бөјүк олмалыдыр ки, арвадым еви јы-

ғыб-йғышдырмагдан мачал тапыб анасы евинә кедә билмәсин. О гәдәр кичик олмалыдыр ки, гајынаиам кечүб биздә гала билмәсин.

СИМИЧ ХАЛА

— Гәрибәдир, сәһәр халанкилдә мәктүб јазыб гој-мушдум ки, күнорта јемәјинә сизә кәләчәјәм. Јеҗиб көрүрәм ки, евдә һеч кәс јохдур.

— Демәли, халам мәктүбуну охујуб.

ӘЛИБОШ КӘЛМӘ

Габроволу кәндә әмисинә мәктүб кәндәрир: «...Әзи-зим, мән чох үзр истәјирәм ки, вағзала сәни гаршыла-маға шәхсән өзүм кәлә билмәјиб, арвадымы кәндәрә-чәјәм.

Арвадым исә сәни танымыр, одур ки, сән сағ әлин-дә бир сәбәт мејвә, сол әлиндә ики дәнә дири газ тут.

Арвадым дәрһал сәни таныјыб бирбаш евә кәтирә-чәк».

СУ ПУЛСУЗДУР

Габрово мејханаларынын бириндә мүштәри сәс-күј галдырыр:

— Биабырчылыгдыр, шәраба су гатырсыз.

— Чох өзүндән чыхма. Биз сәндән анчаг шәрабын пулуну алырыг, су пулсуздур.

СӘРФӘЛИ ЧАВАБ

Сәһәр саһибкар нөкәриндән сорушур:

— Јухудан нә вахт дурмусан?

— Мән дуранда лампанын шүшәси сојумамышды.

АҒАЧ МЕШӘДӘ ОЛАР

Габроволу уста базара сатмаға нахышлы тахта нимчәләр кәтирмишди.

Бир дәвләтли нимчәләрә хејли вахт диггәтлә бахыб нәһәјәт, гијмәтини сорушду. Уста гијмәт дејәндә, дәвләтли гашларыны чатды:

— Сән елә гијмәт дејирсән ки, елә бил бу нимчәләр күмүшдәндир, тахтаја белә баһа гијмәт?

Габроволу уста истәһза илә күлүмсәјиб:

— Әзизим, — деди, — әкәр сән бунлары тахта һесаб едирсәнсә, өзүнү вер мешәјә, орада тахта чохдур... Мүфтә јығарсан.

ИКИ СИМИЧ

Ики габроволу клуба јығынчаға кетмишди. Јығынчағын ахырында јетим ушаглара көмәк етмәк үчүн пул топламаға башладылар. Елә бу вахт симичләрин биринин үрәји кетди, о бири исә ону салондан бајыра апарды.

ТЕЛЕГРАМ

Бир габроволу алверә кетмишди. Малларыны сатыб гуртарандан сонра арвадына телеграм вурмағы гәрара алды. Почта кетди. Бланк көтүрүб јазды:

«Маллары сатдым, Габровоја чүмә күнү кәләчәјәм. Сәнин Дмитрин».

Телеграм она чох узун көрүндү:

— Арвадым билир ки, мән маллары сатмамыш телеграм вурмарам.

Одур ки, артыг кәлмәләри позду. Телеграмда бу сөzlәр галды: «Габровоја чүмә күнү кәләчәјәм. Сәнин Дмитрин».

Телеграм она јенә дә узун көрүндү.

— Арвадым јахшы билир ки, мән маллары сатандан сонра бош јерә бурда галмајачағам.

Одур ки, артыг сөzlәри позду. Телеграмда бу сөzlәр галды.

«Сәнин Дмитрин».

О хејли фикирләшди... өз-өзүнә:

— Арвадым јахшы билир ки, мән онунам, бу сөзү јазыб артыг хәрч чәкмәјин нә мәнасы, — дејиб, телеграм бланкыны чырды вә почтдан чыхды.

ТРАМВАЈДА

Бир габроволудан сорушдулар:

— Нә үчүн сән трамвајда кедәркән һәр дајаначагда дүшүб сонра јенә минирсән?

— Әкәр билетләри јохласалар, дејә билим ки, елә индичә минмишәм.

ФИЛОСОФ

Габроволу бир танышы илә ресторана кетмишди. Онлар бир дәнә гызардылмыш балыг сифариш вермишдиләр.

Јемәкпајлајан балығы столун үстүнә гојанда кәлләси габроволуја, гујруғу достуна тәрәф дүшмүшдү.

Онларын һәр икиси иштаһ илә балыға бахыб, нә-
дәнсә әл вурмаға чәсарәт етмирдиләр. Нәһәјәт, досту
габроволуја деди:

— Сән билирсәнми ки, философ нәдир?

— Хејр.

— Философ одур ки, дүнјаны бах беләчә, бу нимчә
кими фырлада билсин.

О буну дејиб балыг гојулан нимчәни елә фырлатды
ки, балығын башы дүшдү она тәрәф, лакин габроволу
әһвалыны позмајыб деди:

— Сән философсан?

— Хејр.

— Елә исә гој дүнја әввәлки јериндә галсын,
буну дејиб, нимчәни керн фырладыб јемәјә башлады.

ЈАДДАН ЧЫХАН

Бир тачир вағзалда јукдашыјана дејир:

— Мәним чамаданларымын һамысыны вагона апар-
мысанмы?

— Бәли.

— Неч бир шеј јаддан чыхмајыб ки?

— Мәнә чај пулу вермәк јаддан чыхыб.

ГОНАГПӘРӘСТЛИК

Бир габроволу танышларындан биринә раст кәлән-
дә дејир:

— Әзизим, нә әчәб Габровоја кәлмирсән? Әкәр кәл-
сән, сәни гоһумларымын, танышларымын, достлары-
мын евинә гонаг апарарам. Онда көрәрсән ки, габрово-
лулар нечә гонагпәрәстдир.

МЕҢМАНХАНАДА

Гәдим заманларда Габроводакы меһманханаларын
бириндә хидмәтчи мүдирә шикајәтләнир:

— Дөшәкағыларымыз һәм чирклидир, һәм дә көһ-
нә...

Меһманхана саһиби дәрһал онун сөзүнү кәсир:

— Елә шејләрә бәнд олма. Онсуз да отагларымыз
елә гаранлыгдыр ки, мүштәриләр дедикләрини көрмә-
јәчәк.

УЧУЗ БАША КӘЛМӘК УЧУН

Бир габроволу ушаг диш һәкиминин јанына кәлир:

— Һәким, билирәм ки, диши үч левә чәкирсиз. Мән
исә сизә әлли стотинг верирәм вә хаһиш едирәм ки,
ағрыјан дишими лахладасыз, сонра исә атам евдә гәнд
кәлбәтини илә дартыб чыхардар.

СӘХАВӘТ

Габроволу гонаг кетмишди. О, чибиндән папирос чы-
харыб, сағ тәрәфиндә әјләшәнә узатды:

— Бујурун, чәкин.

— Чох сағ олун, чәкән дејиләм.

Сол тәрәфиндәки гонаға тәклиф етди:

— Чох сағ олун, мән дә чәкән дејиләм.

О, папиросу чибинә гојанда арвады деди:

— Бәс нијә үзбәүз отурана тәклиф етмәдин?

— Мән ишими билирәм, — деди, — о, папирос чәкән-
дир.

СӘЛИГӘ

Бир габроволунун өлүмүндөн сонра гоһумлары мәнзилиндә һәр шејин чох сәлигәли олдуғуну көрдүләр.

Һәтта о, бир бағламанын үстүндә белә бир јазы јазыбмыш:

«Бурада гырыг ипләр сахлајырам ки, онлар һеч бир шејә кәрәк олмајачаг».

МӘН ОНУН АНАСЫЈАМ

Бир габроволу гадын тәзәчә таныш олдуғу бир арвадла дәрдрәшир:

— Зәманә нә јаман дәјишиб, бир көрүн индики чаванлар нечә кејинирләр, хусусилә гызлар. Бир о гыза бахын. Сачлары гыса, шалвары дар, һеч билмирсән ки, гыздыр, ја оғлан...

— О мәним гызымдыр.

— Еләми? Бағышлајын, билмәдим ки, сиз онун атасысыныз.

— Атасы јох, мән онун анасыјам.

• ЧАВАНЛАШМАГ ИСТӘЈӘН ГАБРОВОЛУ

Габроволу ешитмишди ки, бир профессор чәрраһијә јолу илә гочалары чаванлашдырыр. Габроволу Софијаја, профессорун габулуна кетмәк үчүн вағзала кәлиб билет алмаг истәјәндә она мәсләһәт көрдүләр ки, билетни о баш-бу баша алсын, белә учуз баша кәләр.

Габроволу гоча исә мәсләһәт верәнләрә тәшәккүр едиб деди:

— Мән билетни анчаг о баша алачағам. Чүнки әмәлијјат баш тутса, керижә ушаг билетни илә гајытмаг фикриндәјәм.

КЕРИ ГАЈЫДАН ЫӘДИЈӘ

Габроволулар һәмишә онлара гонаг кәлән дост-танышларына һөрмәт әләмәти олараг әһлиләшдириләмиш көјәрчинләр бағышлајырлар...

...О көјәрчинләр исә һаваја бурахылан кими учуз гајыдырлар саһибләринин евинә.

СИГНАЛЫ ӨЗУ ВЕРӘЧӘК

Габроволу нисјә машын алмышды. Пулун чох һисәсини габагча өдәјиб вәд етмишди ки, галаныны да бир аја гәдәр верәчәк.

Бир һәфтә кечмәмиш машынын саһиби, тәзә саһибинин арвадындан машынын сигналы илә бәрабәр белә бир мәктуб алды: «Машынын сигналыны сизә гајтарыб хаһиш едирәм ки, онун дәјәрини бизим борчумуздан чыхасыныз. Әрим бир һәфтә әрзиндә фит чалмағы елә өјрәниб ки... Сигналы өзү верәчәк».

МӘН ЫАЗЫР

Ордуда бир јердә хидмәт еләмиш ики дост, габроволу илә севлијевалы тәсадүфән көрүшәндә хејли вахт мейрибанчасына сөһбәт етдиләр. Ајрыланда севлијевалы деди:

— Эзиз достум, көрөсөн бир дэ нэ вахт көрүшө-чәйик?

Бу сөзү ешиден габроволу дәрһал белә чаваб верди:

— Она нэ вар ки, сизин Севлијева Габровонун лап гулағынын дибиндәдир. Нэ вахт үрәјин истәјирсә гонаг чағыр, кәлим сизә.

ГАБАРА ГАРШЫ ТӘСИРЛИ ДӘРМАН

Чамаат арасында сөз кәзирди ки, бир габроволу габара гаршы јахшы дәрман билир. Һәр күн онун јанына мәсләһәт алмаг үчүн хејли адам кәлирди. О, хәстәләри тәк-тәк гәбул едиб, һаггыны аландан сонра белә дејирди:

— Истәјирсән ки, ајағында габар олмасын, ајагга-быны бир пөмрә бөјүк ал. Ди кет, амма бу сирри һеч кимә демә.

БАҒА ТАМАМ ОЛУБ

Өз гәнаәтчиллији илә мәшһур олан Минју баба шәһәрдә гираәтхана тикдирмәк үчүн дүз гырх мин лев хәрч чәкмишди.

Шәһәр әһли онун хатирәсини әбәдиләшдирмәк мәгсәдилә бинанын диварына Минју бабанын ады јазылмыш мәрмәр лөвһә вурмағы гәрара алмыш, бу тәнтә-нәјә онун өзүнү дә дә'вәт етмишдиләр. О, бинаја вә хатирә лөвһәсинә бахыб белә демишди:

— Еһ... Минју, Минју... Бу мәртәбәјә галхмаг үчүн нә гәдәр гәнаәт етмәли олмусан. Гәнаәт хатиринә лоб-јадан башта һеч нә јемәмисән. Инди дүнјанын иши-нә бах ки, о лобјалар дөнүб мәрмәр олуб.

ЧОХ ТӘӘССУФ...

Габроволу баггал дүкана зејтун алмаға кедирди. Јол боју фикирләширди ки, бир кило зејтун алсын, ја жарым кило. Дүкана кирәндә о өзүнү варлы-һаллы көс-тәрмәк үчүн, тәшәххүслә деди:

— Мәнимчүн бир кило зејтун чәк.

Баггал үзрәһәлиг етмәјә башлады:

— Эзизим, кәрәк бағышлајасан, чәмиси јарым кило зејтун галыб.

— Чох тәәссуф, даһа нејләмәк олар. Һамысыны чәк, — габроволу бу сөзләри дејиб, дәриндән көкс өтүрдү: «Кәрәк ики кило истәјәјдим».

КИМ СУЛАЈЫБСА, О ДА СҮПҮРМӘЛИДИР

Дини бајрамларын бириндә кешиш габроволу баггалын дүканына кәлир вә адәти үзрә дүкана мүгәддәс су чиләјир.

Баггал баша дүшүр ки, кешиш ондан пул алмаг тә-мәннасындадыр, амма өзүнү о јерә гојмур, сүпүркәни кешишә вериб дејир:

— Руһани ата, килсәдә сизин гајда-ганунлар олду-гу кими, бу дүканда да мәним гојдуғум гајда-ганун вар. Дүканы ким суласа, о да сүпүрмәлидир.

ДҮЗКҮН ЧАВАБ

Тәзә кәлин атасы евинә гонаг кәлмишди. Ахшам өз евләринә кетмәк истәјәндә гапы ағзында ајаг сахла-јыб анасына деди:

- Бир шеј јадымдан чыхыб сиздә галмады ки?
- Јох, гызым, галмады. Кәләндә мәнимчүн бир шеј кәтирсәјдин, ајры мәсәлә, јаддан чыхыб галарды.

АД КҮНҮ

Габроволуларын чоху артыг хәрч чәкмәсинләр дејә ад күнләрини февралын 29-да гејд едирләр. Әввәлә, белә күн дөрд илдән бир олур, икинчиси дә ки, һамы өз евиндә өз ад күнүнү гејд едир вә һеч кәс һеч кәсин евинә гонаг кетмир...

УШАҒЫН ХАҢИШИ

- Ана, ичазә вер, кедим һәјәтә, Петка илә ојнајым.
- Ичазә вермирәм. Петка пис оғландыр.
- Елә исә ичазә вер, кедим һәјәтә ону дөјүм.

КӨҢНӘСИ ЈАҒЛЫ ИДИ

Бир габроволу хәрәк биширмәк үчүн гоншусундан борч алдығы күвәчи тәсадүфән сындырмышды.

Гоншулуғда инчиклик олмасын дејә габроволу ба-зара кедиб, сындырдығындан да бөјүк, гәшәнк бир кү-вәч алыб гоншусуна гајтаранда деди:

— Көрүрсәнми, бу сәнин күвәчиндән дә бөјүкдүр... Һәм дә тәзәдир.

Күвәчин саһибнә дә габроволу иди. О, тәзә күвәчин алыб дәриндән аһ чәкди:

— Тәзәлијинә, бөјүклүјүнә, гәшәнклијинә сөзүм

јохдур. Амма сынан күвәчә билирсән нә гәдәр јағ һоп-мушду?..

КӘРӘК БАҒЫШЛАЈАСАН

Габроволу гоһумларындан биринә мәктуб кәндәрән-дә ахырына белә бир гејд јазмышды: «Әзизим! Кәрәк бағышлајасыз. Мәктубу маркасыз кәндәрмишәм. Го-чалыг беләдир дә... Мәктубу почта саландан сонра ја-дыма дүшүб ки, марка јапышдырмамышам. Одур ки, үзр истәјирәм...».

ХАРДАЛ БӘСИМДИР...

Габроволу сатычыдан јүз грам колбаса аланда са-тычы она бир гуту хардал верди.

— Мән хардал истәмәдим, — дејә габроволу тәәч-чүбләнди.

— Хардалы мүштәриләрә мүфтә веририк.

— Елә исә колбаса алмалы олмадым. Хардал бә-симдир.

ЛӘЗЗӘТ ЕЛӘМӘДИ

Габровоја кәлән гонаг мағазәја кириб кичик бир ја-дикар алмаг истәјир. Хошуна кәлән кичик әшјаны се-чир, гијмәтини сорушур вә сатычынын дедији гәдәр пул вериб кетмәк истәјәндә... Сатычы ону сахлајыр:

— Ај гонаг, хаһиш едирәм, алдығыныз малы кери гајтарасыз... Бујурун, бу да сизин пулунуз. Сатмырам. Гонаг тәәччүбләнир:

— Нә үчүн сатмырсыныз? Мән ки сиз дедијиниз пулу вердим.

— Малы онунчун сатмырам ки, сиз һеч чәнә-боғаз еләмәдиниз. Әсл алверин гајдасы беләдир ки, мән бир гијмәт дејирәм, сән башга гијмәт, мүбаһисә едирик, сонра малы алырсан. Јохса ки, мән гијмәт дедим, сән дә пулуну вериб алдын, вәссалам... Бу чүр алвер адама ләззәт вермир. Ал пулуну, хош кәлдин...

ОНЛАРА О ДА АЗДЫР

Јуморист јазычылар өз әсәрләрини, усталыгларыны нүмајиш етдирмәк үчүн Севлијево вилајәтинин бир шәһәринә топлашмышдылар. Јығынчаг ачыг һавада кечирилирди. Хејли адам топлашмышды. Һамы куман едирди ки, көрүш јахшы кечәчәк, јумористләр кәнд чамаатыны әјләндириб күлдүрәчәкләр.

Амма һамысынын көзләдијинин әкси олду. Мәчлис чох сојуг кечди, јумористләр нә гәдәр сә'ј етдиләрсә, кәндлиләри әјләндирә билмәдиләр. Амма кәндин ағсаггаллары гонагпәрвәрлик көстәриб, јазычылары евләрә пәјлашдырдылар ки, онлары јахшыча гонаг еләсинләр.

Кәндлиләрдән бири евинә гонаг кәлән јумористдән сорушду:

— Сабаһ сәфәриниз һарадыр?

— Габровоја.

— Орада да белә мәчлис дүзәлдиб, әсәрләриниз охујачагсыныз?

— Әлбәттә.

— Чох јахшы, габроволулар о да аздыр...

ПУЛУМ ИТИБ

Кечәјарысы гатардан дүшән габроволу фајтона миниб сүрүчүјә деди:

— Сүр Үчбунар мәһәлләсинә.

Фајтончу дәрһал фикирләшди ки, «аһа, мүштәри хамдыр. Гијмәт данышмады, мәнзил башына чатанда бундан әмәлли-башлы пул гопардачағам».

Фајтон учгар мәһәлләнин бириндән кечәндә габроволу фајтону сахлатдырды:

— А киши, бир сахла көрүм. Әлимдә гызыл пул варды, дүшдү отурачаға... — Фајтон дајанды, габроволу јерә дүшүб сөзүнә давам еләди, — бир кибрит јандыр, көрүм пул һара дүшүб...

Фајтончу чаваб вермәдән атлары гырманчлады вә бир анда дөнкәдә көздән итди. Габроволу фајтонун даһысынча бахыб күлдү вә кетди лап јахында олан евинә...

ИКИ ШАКИРДӘ БИР ЧАВАБ

Габроволу уста һаһар етмәјә башлајанда шакирдләриндән һеч бирини јемәјә дә'вәт еләмәди. Шакирдләр галдылар ағызларынын сују аха-аха.

Нәһајәт, онлардан бири чәсарәтә кәлиб деди:

— Уста, ахы Иван да ачыјыб, јемәк истәјир.

— Паһ атопнан, нә бөјүк иш олуб. Мән һеч сәни һаһара дә'вәт етмирәм, о ки галды Иван ола.

МЭН ГОНАГ ЕДИРЭМ

Кэндхударын шэраб ичмэкдэн зэһлэси кедирди. Амма о һәмишэ мејханалара баш чэкмэји, орадакы сөз-сөһбэтлэри динлэмэји хошлајырды.

Мејханаларда да бир гајда вар ки, ичэри кирэн кэрэк сифариш верэ: «Мәним һесабыма һэрэјэ бир стәкан шэраб верин!».

Бир дэфэ кэндхуда јенэ дэ кэлмишди мејханаја вә ичэридәки мүштәриләр һәрәси онун үчүн бир стәкан шэраб көндәрмишди. Ичэри кирәнләр дэ кэндхуда үчүн шэраб сифариш едирдиләр. Елә ки, кэндхудаја көндәрилән стәканларын сајы мејханадакыларын сајына бәрабәр олду, о, ајаға галхыб шәстлә деди:

— Бујурун, һәрәниз бир стәкан көтүрүн ичин. Бу дэфэ мән гонаг едирәм.

ГЭНАЭТЧИЛ ШЕФ

Габроводакы фирмалардан биринин шефи өз көмәкчисини е'замијјәтә көндәрмишди. Бир нечә күндән сонра шеф көмәкчисиндән телеграм алыр: «Бурада бәрк гар јағыр, һеч бир иш көрә билмирәм, гатарлар ишләмәдијинә көрә кери гајытмаг мүмкүн дејил. Көс-тәришинизи көзләјирәм».

Шеф дәрһал она фирманын адындан телеграм көндәрир: «Сиз дүнәндән мә'зунијјәтдәсиниз».

ЭЪДИНИ ПОЗМАЈАН

Габроволу бәрк хәстәләнмишди. Хејли вахтды ки, јатагдан галха билмирди. Бир күн о вар күчүнү топлајыб лизи үстдә отурду вә дуа еләмәјэ башлады:

— Илаһи, әкәр мәнә рәһмин кәлсә, сағалсам, атымы сатыб, пулуна шам алыб килсәдә јандырачағам.

Бир мүддәт кечәндән сонра габроволу сағалыр. Андыны јеринә јетирмәк үчүн хејли фикирләшир, нә-һәјәт, һәјәтдән бир тојуг көтүрүр вә атынын чидовундан тутуб базара апарыр, башлајыр ғышгырмаға:

— Ај чамаат, ат сатырам, чох учуз гијмәтә, ики левә ат сатырам...

Чамаат топлашыр вә нә үчүн аты белә учуз сатмагы илә мараглананда, о дејир:

— Аты тојугла бирликдә сатырам. Бунлар бир һәјәтдә бөјүјүбләр, бири-биринә мәһрәмдиләр, тәк галанда дарыхырлар. Аты ики левә, тојуғу ики јүз левә сатырам... Ким истәјир алсын...

О, мүштәри тапыб аты вә тојуғу сатандан сонра килсәјә кедир, ики левә шам алыб јандырыр вә әһдини јеринә јетирир.

СЭНДЭН ТАЧИР ОЛМАЗ

Чаван оғлан Минју бабанын јанына кәлиб ондан борч пул истәјир:

— Кедиб шәһәрдән мал алыб кәтириб сатачағам. Тачир олмаг фикриндәјәм.

Минју баба онун атасыны јахшы таныдығы үчүн оғлана истәдији гәдәр борч пул верир. Мангалын бөјрүндә отуран чаван оғланын кефи көкәлир. О, дамағына бир папирос гојуб, чибиндән кибрит чыхардыб ону алышдырыр.

Минју баба бир папирос чәкән оғлана, бир онун габағындакы көз долу мангала бахыр вә дејир:

— Бала, пуллары вер бир дэ сајым. Бәлкә сәһв елә-

мишәм. — О, пуллары алыб дөшәјинин алтына гојур вә дејир:

— Сәнин атан нәчиб вә гәнаәтчил киши иди. Сән исә атана охшамамысан. Мангалда көз ола-ола папиросу кибритлә јандырдын. Сәндән тачир олмаз.

АТЫН ТӘГСИРИ ВАР

Сәфәрә чыхмыш габроволу јолүстү гоншу кәндәки танышына баш чәкмәјә кәлмишди. Габроволу һәјәтә кирән кими ев саһибинин ушаглары онун башына топлашдылар ки, бәлкә шәһәрли гонаг онлара бир һәдијјә бағышлады. Гонаг ушаглары көрән кими әлини чибинә салыб деди:

— Һә, гочаглар, инди көрәк һансыныз зирәк чыхыб ат үчүн чох саман кәтирәчәксиниз.

Габроволу аты ахура бағлајан кими ушагларын һәрәси бир гучаг саман кәтириб ахура долдурду. Габроволу ушагларын һәрәсинә бир дәнә конфет вериб евә кирәндә, столун үстүндә чајдандан башга һеч нә олмадығыны көрүб тәәччүбләнди вә әлләрини овушдуруб деди:

— Һә, инди дә кедиб хурчуну кәтирим, көрәк арвад мәним үчүн нә азугә гојуб, ләззәтлә јејәк.

О, һәјәтә чыхандан бир аз сонра ев саһибинин арвады ешитди ки, гонаг һәјәтдә кими исә сөјүр... Арвад һәјәтә чыханда көрдү ки, гонаг өз атыны гырманчла дөјүр. Арвад тәәччүбләнди:

— Ај гонаг, аты нијә дөјүрсән?

— Тәгсири вар ки, дөјүрәм дә... Мән ичәри кирән кими хурчуну чәкиб габағына, арвадымын мәним үчүн гојдуғу бүтүн азугәни јејиб.

— Ај гонаг, ат јазыгдыр, дөјмә ону. Јејиб, чанын сағ олсун. Бизим евдә сәнинчүн јемәк тапылмаз бәјәм?

Габроволу әл сахлајыб евә кирди вә деди:

— Сәнин сәхавәтли арвад олдуғуну јахшы билирәм. Јәгин ки, сән мәнимчүн јахшы шам јемәји һазырлајачагсан. Сәһәр јола дүшәндә јол үчүн јемәк гојачагсан, амма аты дөјүрәм ки, бир дә белә гәләт еләмәсин. Габағында о гәдәр саман ола-ола мәним јемәјимә тамаһ салмасын.

ГӘБИРИСТАНА ӨЗҮ КЕДӘРДИ

Аилә үзвләринин һамасы топлашыб, рәһмәтә кетмиш габроволуну нечә дәфн етмәк барәсиндә мәсләһәтләширдиләр. Күрәкән мәсләһәт көрүрдү:

— Кишини биринчи дәрәчә илә, јәни дәбдәбә илә дәфн етмәк лазымдыр.

Бөјүк оғлу исә дејирди:

— Әкәр атам сағ олсајды, бизи артыг хәрчә салмамаг үчүн ахырынчы дәрәчә илә дәфн олунмаға разы оларды.

Мәрһумун арвады да оғлунун сөзүнү тәсдиг едирди:

— Мүбаһисә лазым дејил. Әкәр рәһмәтлик бу сөнбәтләри ешитсәјди, һеч хәрч чәкилмәјә разы олмазды. Өзү галхарды јериндән, гәбиристана пијада кедәрди.

СҮР КЕРИЈӘ

Габроволу таксијә минмишди... Бирдән көзү сајгача саташды, көрдү ки, сајгач 22 лев јазыб. Онун исә чәми 16 леви варды. О:

— Сахла,—дејиб сүрүчүјә әмр етди.—Бағышла мәни. Пулум аз имиш, хаһиш едирәм ки, 6 левлик керп сүрәсән.

АТ ЕШИТМӘСИН

Габроволу арабаја бир нечә кисә арпа јүкләмишди. Јазыг ат ағыр арабаны күчлә чәкирди... Јолда о, танышына раст кәлди.

— Ај гоншу, бу кисәләрә нә долдүрмусан ки, јазыг ат чәкә билмир?

Габроволу пычылты илә чаваб верди:

— Арпа. Сатмаға апарырам.

— Нә апарырсан?

Габроволу бир аз да јавашчадан деди:

— Арпа.

— Бәс, нијә јаваш данышырсан? Хәстәсән бәјәм?

— Јох, хәстә дејиләм. Јаваш данышырам ки, ат ешитмәсин. Мән она һәмишә саман једирдирәм. Дејирәм ки, арпа әкмәмишәм.

ГАБРОВСКИЕ АНЕКДОТЫ

(на 'азербайджанском языке)

Баку — 1987